

Zelena luč za obvoznico

Najbolj črnogleda napovedi, da bo Kranj letos poleti postal nerešljivo prometno vozlišče, se počasi uresničujejo. Čeprav je bilo eno najbolj ozkih grl v mestu — avtobusno postajališče — zadnji hip odpravljeno, naraščajoči promet v zadnjih dneh napoveduje, da bomo v glavni poletni sezoni na kranjskem (mestnem) odseku ceste prvega reda priča velikim težavam. Že sedaj traja vožnja z avtomobilom okrog 14. ure z Labor v mesto 20 do 30 minut. Poleti pa lahko pričakujemo, da se bo ta konica zavlekla čez eno uro.

Zato je razumljivo, da vozniki motornih vozil in Kranjčani nasploh težko pričakujejo izgradnjo kranjske obvoznice, ki naj bi razbremenila sedaj močno preobremenjeno edino povezavo z levega na desni breg Save.

Kako je z gradnjo obvoznice smo poprašali predsednika občinske skupščine Slavka Zalokarja.

»Nekaj časa je kazalo, da se bodo dela ustavila. Bile so težave z operativno in nekaj manjših okrog zemljišč. Dlje kot bi bilo treba pa so se zavlekle razprave oziroma razgovori okrog financiranja. Sedaj so stvari jasne in dela na celotnem odseku (od novega mostu čez Savo do Zlatega polja) so v največjem zamahu. Prav zaradi omenjenih težav pa je bilo projektivni program treba spremeniti. Obvoznica namreč ne bo gotova do septembra, ampak bo do konca leta končana makadamska izvedba. Čez zimo se bo cestnišče utrdilo, spomladi prihodnje leto pa bo celotni odsek tudi asfaltiran.«

Izgradnja obvoznice od novega savskega mostu do Zlatega polja bo veljala okrog 2,2 milijarde starih dinarjev. Kot je znano je republiški cestni sklad za zdaj izgradnji obvoznice že prispeval 400 milijonov starih dinarjev, za nadaljevanje letošnjih del pa je predviden enak znesek. Prihodnje leto pa namerava cestni sklad iz srednjeročnega programa prispevati še 300 milijonov starih dinarjev. Tako znaša letos in za prihodnje leto skupni zahtevek kranjske občine do cestnega sklada 700 milijonov starih dinarjev. To pa bo skupaj s sredstvi, ki jih bo zagotovila kranjska občina, dovolj, da bo spomladi prihodnje leto odsek od novega savskega mostu do Zlatega polja odprt in tako deloma odpravljeno eno največjih ozkih grl na sedanji gorenjski cesti.

A. Zalar

5. stran: Ali sindikat res gradi streho pred temeljem?

6. stran: Aprilsko sporočilo 1941

8. stran: Ukinitev izdajanja časnikov ob nedeljah in praznikih na poštah

9. stran: Prometne nesreče na cestah Slovenije

11. stran: Kadar se ne bojimo cirkusa

Ne gre le za ugled sindikatov

Po podatkih zveznega zavoda za statistiko so se maloprodajne cene v letošnjem prvem tromesečju glede na enako lanskolletno obdobje dvignile za 12 %, življenjski stroški pa so narasli za 12,3 %. Na porast življenjskih stroškov so najbolj vplivale cene kmetijskih proizvodov, ki so se povečale kar za 17,1 %. Istočasno niso mirovale cene industrijskih izdelkov, ki so porasle za 11,3 %. Storitve pa so se podražile za 10,4 %.

Življenjsko raven prebivalstva predvsem znižujejo porasle cene živil, ker so stroški zanje v družinskih proračunih dokaj visoki. Seveda na porast življenjskih stroškov vplivajo tudi podražitve električne energije in kurjave. Podražili sta se za 21,5 %, medtem ko so se stroški za kulturno udejstvovanje in zabavo zvišali v poprečju za 20,6 %.

Ko se je podražilo mleko, so sindikati zahtevali povečanje otroških dodatkov za 10 din mesečno. Poudarili so tudi, da je to le prvi predlagani ukrep v okviru akcije, katere namen je ob skokovitem naraščanju življenjskih stroškov zaščititi življenjsko raven delavcev oziroma družin z

nizkimi dohodki. Republiški sindikalni svet je na zadnji plenarni seji tudi ugotovil, da bo treba ponovno uveljaviti zamrznitev ali maksimiranje cen nekaterih osnovnih živilskih proizvodov, proizvajalcem pa zagotoviti primerna nadomestila.

Toda že ob akciji za povečanje otroškega dodatka se je pokazalo, kako težko je zagotoviti denar za take in podobne namene. Samo za povečanje otroškega dodatka za 10 din na otroka bi glede na število upravičencev v Sloveniji bilo treba zagotoviti skoraj 2.000.000 din mesečno. Še večji zneski pa bi bili potrebni, če bi sindikati hoteli uresničiti uveljavitev zaščitnih cen za važnejše živilski izdelke.

Seveda pa te ugotovitve ne bi smele povzročiti odlaganje reševanja tega perečega problema. Tu ne gre le za ugled sindikata, ki bi mu ogroženi del članstva lahko očital, da so ukrepi, ki jih predlagajo le deklaracije, temveč tudi za odgovornost drugih dejavnikov v republiki in zvezi. Ti bi z ukrepi za zaščito življenjske ravni ne le dokazali svojo humanost, temveč bi tudi poskrbeli za ublaževanje socialne diferenciacije.

L. B.

JESENICE

● Na Jesenicah so se že začele javne razprave o ustavnih spremembah. V sredo so se zbrali v sejni dvorani občinske skupščine predstavniki delovnih organizacij, storitvenih dejavnosti. Razprave se je udeležilo 80 delovnih ljudi jeseniške občine. V sredo je bila javna razprava tudi v Kranjski gori, kjer so razpravljali večinoma o ekonomskih odnosih.

V četrtek so se zbrali v sejni dvorani skupščine zaposleni v delovnih organizacijah družbenih služb, razprava pa je bila tudi v delavskem domu na Javorniku. V petek pa so o ustavnih spremembah razpravljali tudi prebivalci Jesenic, Hrušice in Planine pod Golico. **D. S.**

● V letošnjem letu se je sodelovanje med člani ZMS Jesenice in pripadniki JLA po karavlah v jeseniški občini še bolj okrepiło. Člani občinske konference ZMS Jesenice so priredili za vojake več predavanj o delu mladih v občini in o ustavnih spremembah. Največ zanimanja pa je nedvomno za športno in kulturno sodelovanje. Ob praznovanju meseca mladosti se bodo pripadniki JLA udeležili več športnih tekmovanj in pohoda na Pristavo.

ZM v Zelezarni pa pripravlja za pripadnike naše vojske ogled železarne — plavža, martinarne, tehničnega muzeja in bloominga. Po tem obisku pa bodo vojaki, ki služijo kadrovski rok v jeseniški občini, teknovali z jeseniškimi mladinci v raznih športnih panogah. **D. S.**

● Pri občinski konferenci ZMS Jesenice se pripravljajo na praznovanje meseca mladosti. Program prireditve obsega troboj slovenskih železarn s športnim in kulturnim programom, razstavo likovnih in tehničnih izdelkov učencev osnovnih in srednjih šol, pohod grupe pionirskih odredov na Pristavo, proslavo, športna tekmovanja, Parado mladosti, kviz oddajo za srednje šole o zgodovini Jesenic med NOB in zgodovini jeseniškega gledališča. **D. S.**

● Pri občinskem odboru RK obiskuje tečaje prve pomoči tudi trideset članov civilne zaščite oddelka za narodno obrambo skupščine občine Jesenice. V maju nameravajo organizirati tekmovanje enot civilne zaščite, ki se ga bodo udeležili tudi člani podmladkov RK na jeseniških osnovnih šolah. **D. S.**

KRANJ

● V četrtek popoldne se je na redni seji sestel komite občinske konference zveze komunistov. Člani so obravnavali stališča in sklepe zadnje seje občinske konference ZK in njihovo uresničevanje.

● Pri občinskem sindikalnem svetu je bila v začetku tedna seja občinskega odbora storitvenih dejavnosti, na kateri so razpravljali o kolektivnih pogodbah delavcev zaposlenih v zasebnem sektorju in o ustanovitvi sindikalne organizacije delavcev zaposlenih pri zasebnih delodajalcih. — V četrtek pa se je sestel odbor družbenih dejavnosti in razpravljajal o pripravah na kongres republiškega odbora družbenih dejavnosti.

● Kranj, 16. aprila — Klub gospodarstvenikov je dopoldne pripravil razpravo o ekonomskem delu ustavnih sprememb. Razpravo je vodil predsednik komisije za družbeno ekonomsko odnose in ekonomsko politiko pri CK ZKS in član zvezne koordinacijske komisije za pripravo ustavnih sprememb Zvozne Dragan. **A. Z.**

● Doslej sta bili v Kranju že dve javni razpravi o ustavnih spremembah, in sicer za vodstva družbenopolitičnih organizacij in za klub gospodarstvenikov.

Na terenu se bodo javne razprave začele v torek. Potekale bodo po naslednjem razporedu: 19. aprila ob 19. uri v Senčurju, 20. aprila ob 19. uri v Preddvoru in na Kokrici, 21. aprila ob 19. uri v Cerkljah in Stražišču, 22. aprila ob 18. uri pri Vodovodnem stolpu in v Kranju-center in 23. aprila ob 19. uri na Zlatem polju in v Naklem.

Splošni zbor občine bo imel razpravo 20. maja, za delovne organizacije pa natančnejši datumi še niso določeni. **-Jg**

● Prihodnji teden se bo začel v Kranju seminar za predsedstvo občinske konference ZMS in predsednike mladinskih aktivov v delovnih organizacijah. Na seminarju, ki ga organizira mladinska organizacija, se bodo pogovarjali o ustavnih amandmajih, ocenili dosedanje delo občinske mladinske konference ter izdelali glavne smernice za delo v prihodnje. **-Jk**

● V torek je bila v Kranju seja komisije za družbeno-ekonomsko odnose pri predsedstvu občinske konference ZMS. Na seji so se med drugim dogovorili, da bo v petek, 23. aprila, ob devetih dopoldne zasedanje problemske konference zveze mladine, na kateri bodo govorili o uveljavljanju mladih v delovnih organizacijah. Zato bodo na konferenco razen rednih delegatov povabili še izredne delegate iz delovnih organizacij, direktorje podjetij, predsednike delavskih svetov, člane komisij pri občinski konferenci ZMS ter predstavnike ostalih družbenopolitičnih organizacij. **-Jk**

RADOVLJICA

● Cestno podjetje Kranj je na cesti Bled—Bohinj že zakrpalo kotanje na odseku od Bleda do začetka nove ceste. Z deli pa bodo nadaljevali na odseku od Savskega mostu pri Bohinjski Bistrici do Ukana. Čeprav je podjetje že ob februarjski odjugi popravilo nekatere najbolj poškodovane odseke na tej cesti, so se prave poškodbe pokazale šele sedaj. V Bohinju pravijo, da je bil že zadnji čas, da so se lotili popravila ceste, saj bo podobno kot pred dnevi tudi med bližajočimi se prvomajskimi prazniki v Bohinju precej domačih in tudi tujih turistov.

● 22. aprila bo peta seja občinske konference socialistične zveze, na kateri bodo najprej ob 30-letnici OF pregledali in ocenili dejavnost socialistične zveze v občini. Nato bodo obravnavali predlog organizacijskih sprememb občinske konference in predlog delovnega programa za letos. Na dnevnem redu pa je predvidena tudi potrditev predloga žirije za podelitev letošnjih priznanj OF. **A. Z.**

ŠKOFJA LOKA

● Pred tednom so se v Škofji Loki sestali predsedniki sindikalnih organizacij storitvenih dejavnosti škofjeloške občine. Obravnavali so priprave na splošni družbeni dogovor in predlog o samoupravnem dogovarjanju o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v delovnih organizacijah storitvenih dejavnosti. V razpravi je bila izražena misel, da bo v tako kratkem času težko pripraviti kvalitetne samoupravne sporazume. **-lb**

TRZİČ

● V občini živahno potekajo razprave o ustavnih spremembah po krajevnih organizacijah socialistične zveze. Poročali smo že o prvi taki razpravi, ki je bila v Podljubelju, v tem tednu pa sta ji sledili v ponedeljek v Sebnjah in v četrtek na Ravnah. Jutri se bodo zbrali vaščani Loma, Brezj in Jelendola, v ponedeljek pa Bistričani. Vzoredno s temi razpravami pa so po teh krajih tudi predavanja o splošnem ljudskem odporu kot sistematična oblika izobraževanja vseh občanov. **-ok**

Kateri terenski mladinski aktiv bo najboljši?

Republiška in občinska konferenca zveze mladine v Kranju sta organizirali tekmovanje za najboljši terenski aktiv zveze mladine v kranjski občini. Ker je poudarek tekmovanja na izobraževanju, se mladinski aktivni kosajo, kdo bo organiziral več predavanj za svoje člane. Tako je mesečno po terenskih aktivih kranjske občine prek 50 predavanj, ki jih organizira občinska konferenca ZMS in Delavska univerza, sredstva za ta predavanja pa je odobrila Temeljna izobraževalna skupnost. Da bi imeli aktivni pri izbiri predavanj lažje delo, sta mladinska konferenca in Delavska univerza izdala poseben program predavanj,

ki je razdeljen na več ciklusov. Ti so: družbenopolitični sistem, socialnoekonomska problematika, idejni problemi, religija in cerkev, kakšni smo mladi, kaj želimo, kaj moramo in kaj moremo, aktualna mednarodna vprašanja, življenje v dvoje, telesna kultura in rekreacija, turizem, kmetijstvo, glasba, film in likovno ustvarjanje. Seveda je vsak ciklus predavanj sestavljen iz več tem.

Na komiteju občinske konference ZMS v Kranju smo se pozanimali, kakšen je obisk teh predavanj. Povedali so nam, da je dober, čeprav imajo marsikje težave s prostorom. **-jk**

Seja republiške konference socialistične zveze

Predsedstvo republiške konference socialistične zveze je sklicalo sejo republiške konference SZDL Slovenije za 26. april 1971. Seja bo v veliki dvorani republiške skupščine.

Za sejo so predlagali tale dnevni red:

1. Naloga socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije v pripravah za volitve nove republiške in zvezne konference socialistične zveze

2. Poročilo o delu organov republiške konference SZDL Slovenije med osmo in deveto sejo

3. Razprava o zaključnem računu republiške konference in predlogu finančnega načrta za 1971. leto. **J. V.**

Ocena in program SZDL

Po tem, ko so bile v krajevnih organizacijah socialistične zveze v kranjski občini končane krajevne konference, na katerih so med drugim izvolili tudi nove člane občinske konference, se bo v četrtek, 22. aprila, v Kranju na prvi seji sestala občinska konferenca socialistične zveze. Na konferenci bodo pregledali in ocenili delo občinske konference in njenih organov v minulem mandatnem obdobju, hkrati pa se pogovorili o bodočih nalogah občinske organizacije. Izvolili bodo tudi nove člane organov občinske konference socialistične zveze.

Tudi mladi naj sodelujejo

Pred kratkim so se v Ljubljani zbrali na rednem mesečnem posvetovanju predsedniki občinskih organizacij ZM in profesionalni delavci v ZMS iz vse Slovenije.

Predlog sprememb ustave je bila točka dnevnega reda, ob kateri so se najdlje zadržali. Poudarili so pomembnost ustavnih amandmajev za nadaljnji demokratični razvoj naše družbe in da mladi ne smejo nezainteresirano mimo teh dogodkov. Mladi se morajo povezati z občinskimi konferencami SZDL, da bi tako kar najbolje sodelovali v javni razpravi. Prizadevati si je tudi treba, da se v javno razpravo pritegne čimveč mladih.

Beseda je tekla tudi o pokrajinskih zborih mladih samoupravljalcev, ki so dokaj različno uspeli. Prevladalo je mnenje, da so bile nekatere organizacije ZM premalo prizadevne pri organizaciji zborov, ki so predstavljali priprave na republiški zbor mladih samoupravljalcev 18. aprila v Ljubljani. **-lb**

70-letnica prve slovenske realke

Odbor za proslavo 70 letnice prve slovenske realke v Idriji vabi vse dijake, prav posebej pa naproša še maturante in člane profesorskega zbora realke, da čimprej prijavijo svoja bivališča na naslov odbora Idriji, Studentovska 1.

Proslava bo 5. in 6. junija letos v Idriji.

NE POZABITE!

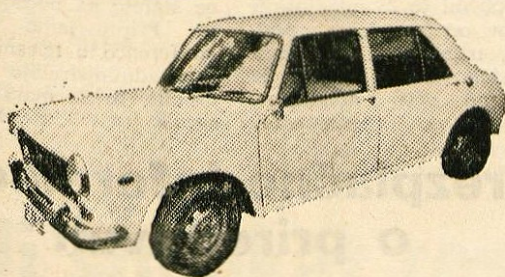
Pri nakupu v naši blagovnici v Trzinu ne pozabite obiskati oddelka za kozmetiko in parfumerijo, kjer vam je na voljo vse za lepši videz in nego vaše kože. Bogata izbira, ugodne cene, solidna postrežba.

Ocena gospodarjenja

V sredo se bosta sestala oba zbora radovljiške občinske skupščine in na 27. skupni seji obravnavala družbeno ekonomski razvoj občine v primerjavi z drugimi gorenjskimi občinami in republiko. Razen tega bo na seji podana

tudi analiza zaključnih računov gospodarskih organizacij za minulo leto. Strokovni sodelavec skupščine bo na seji seznanil odbornike tudi z rezultati zimske turistične sezone v občini.

A. Z.

Žrebanje bo v Škofji Loki 18. avgusta

Veliko nagradno žrebanje

GORENJSKE KREDITNE BANKE

Za vlagatelje, ki do 31. 7. 1971 vložijo na hranilno knjižico ali devizni račun

- 2000 din — vezano na eno leto
- 1000 din — vezano na dve leti
- obnovijo v navedenem času rok vezave

Za vsak navedeni polog en žrebni listek

Za večji polog več žrebnih listkov

Prva nagrada

AUSTIN 1300

- 5 denarnih nagrad po 2000 din
- 5 denarnih nagrad po 1500 din
- 10 denarnih nagrad po 1000 din
- 10 denarnih nagrad po 800 din
- 10 denarnih nagrad po 600 din
- 10 denarnih nagrad po 400 din
- 49 denarnih nagrad po 100 din

Hranilne vloge obrestujemo:

- navadne 6 %
- vezane nad 1 leto 7 %
- vezane nad 2 leti 7,5 %

Sredstva na deviznih računih obrestujemo:

- navadna 5,5 % v devizah
- 0,5 % v dinarjih
- vezana nad 1 leto 7,5 % v devizah

Zbor kmetov tržiške občine

V ponedeljek so se sestali v veliki sejni dvorani občinske skupščine Trzin zasebni kmetje in kooperanti kmetijske zadruge iz tržiške občine. Zbor je sklical komunalni zavod za socialno zavarovanje Kranj, da bi izvolili svojega novega predstavnika v svet. Poročilo o delu sveta v sedanji mandatni dobi je podal Franc Gaberc iz Loma. Razprava je bila zelo živahna, saj je posegala na družbeno neurejena ali le delno rešena področja kmečkega življa v občini. Predvsem so zborovalci ugotovili, da je čutiti v zadnjih letih družbene premike tudi v korist kmetijstva, čeprav ostajajo odprta nekatera vprašanja, bistvena za razvoj te panoge. Čeprav imajo kmetijski proizvajalci svoje zastopnike v občinski skupščini in njenih svetih, je vendar res, da se njihova problematika — vsaj po njihovem mnenju — ne obravnava enakopravno z ostalimi dejavnostmi, ki imajo primat v občini (industrija). Zato so

tudi na predlog predsednika občinske konference socialistične zveze imenovali posebni kmetijski odbor pri SZDL, v katerega so izvolili 7 članov iz svojih vrst. Problematika, okoli katere so se iskri la mnenja in zahteve zasebnih kmetov, se je tikala predvsem davkov, pokojninskega zavarovanja in zagotovitve solidne eksistence kmečkega človeka nasploh. Poročilo, ki ga je podal načelnik oddelka za gospodarstvo pri

občinski skupščini je udeležence lahko prepričalo tudi, da občina večino sredstev, ki jih dobiva od davka iz kmetijstva, usmerja spet nazaj tja (regres za mleko, pokritje računov za pašništvo idr.). 39 udeležencev zbora (za občino z najmanjšim številom kmečkega prebivalstva je udeležba kar solidna) je za svojega predstavnika v svetu komunalnega zavoda izvolilo ponovno Franca Gaberca.

-ok

Kaj je perspektivno za Kranj?

V četrtek je komite občinske konference ZKS Kranj razpravljal o uresničevanju stališč 3. seje občinske konference o nalogah komunistov pri uresničevanju stabilizacijske politike v občini.

Bolj kot uresničevanje stabilizacijske politike pa je na seji komiteja prišlo do izraza vprašanje, kaj storiti, da se zaustavijo nekateri pojavi stagnacije in zaostajanja kranjskega gospodarstva, na katere je opozorila konferenca: zmanjšanje reprodukcijske sposobnosti, iztrošenost proizvodnih sredstev, nizka produktivnost, zaostajanje v uvajanju sodobne tehnologije in organizacije proizvodnje, neučinkovitost investicij, po-

manjkanje razvojnih programov, razdrobljenost itd.

Komite je sprejel načrt ukrepov in akcij, s katerimi naj se komunisti aktivno vključijo v reševanje naštetih problemov in še drugih, na katere je pokazala konferenca. Se posebej pa se je zavzel za to, da se v Kranju čimprej v odkritem pogovoru in s pomočjo ustreznih analiz odločimo, kaj bomo v kranjskem gospodarstvu razvijali, kaj pa bomo kot neperspektivno opustili oz. preusmerili.

V načrtu akcij, ki jih je sprejel komite so poleg ukrepov opredeljeni tudi nosilci in določeni roki, do kdaj naj bodo posamezne naloge opravljene.

T. M.

Seja skupščine občine Kamnik

Kanalizacija, vodovodi in inšpekcije

V četrtek je bila seja skupščine občine Kamnik, na kateri so razpravljali o zaključnih računih delovnih organizacij za leto 1970 in o informaciji o gibanju trgovine, gostinstva in turizma. Poslušali so poročilo volilne komisije o rezultatih referenduma. Razpravljali in sklepali so o predlogu odloka o splošnih pogojih za uporabo kanalizacijskih storitev. Nadalje o predlogu odloka o javnih vodovodih v občini in o predlogu sklepa o pooblastitvi zavoda za spomeniško varstvo v Kranju za opravljanje strokovnih zadev s področja varstva narave. Marsikaj zanimivega je bilo slišati v poročilih gradbene, urbanistične in sanitarne inšpekcije.

Za poslovanje gospodarskih organizacij na območju občine Kamnik je značilno, da so podatki po zaključnih računih za lansko leto ugodni in kažejo v povečanju celotnega dohodka, dohodka in dela dohodka, ki je namenjen za sklade, na drugi strani pa se je povečala zadolženost gospodarskih organizacij, saj je bil porast terjatev hitrejši od porasta celotnega dohodka. Gospodarske organizacije s sedežem v občini so lani dosegle 67 milijard S din celotnega dohodka, kar je po preračunanih podatkih za 27 odstotkov več kot 1969. leta.

J. V.

Gradnja blagovnice po načrtu

Gradnja kranjske blagovnice, katere investitor so Kobra, Merkur in Živila, poteka po delovnem načrtu. Predvideno je, da bi morala biti gradbena dela končana do 1. novembra letos, blagovnico pa bi odprli konec leta.

Predstavniki veletrgovine Živila so nam povedali, da se že nekaj časa ukvarjajo z načrti, kako urediti notranjost njihovega prodajnega prostora. Odločili so se že za nekatere novosti pri opremitvi svojih prostorov in za sodobnejšo prodajo.

Živila bo v blagovnici prodajala samo živilsko blago in nekaj drobnih gospodinjstevskih pripomočkov. Pravijo tudi, da bo še posebej poudarjen delikatesni oddelček. V primerja-

vi z drugimi trgovinami, ki jih ima zdaj veletrgovina Živila na Gorenjskem, bo prodajni prostor v blagovnici največji.

A. Z.

Kritika v prvi osebi

V torek, 13. aprila, so se v Ljubljani slovenski novinarji, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, sestali z nekaterimi vidnimi družbenopolitičnimi delavci, med katerimi sta bila tudi član republiškega izvršnega sveta inž. Milovan Zidar in predsednik komisije za družbenoekonomske odnose pri CK ZKS Zvone Dragan. Tema sproščene razgovora je bilo uresničevanje akcijskega programa CK ZKS o razvoju kmetijstva.

Slovenski centralni komite se je te akcije lotil resno. Zanimiv je njegov način spremljanja uresničevanja akcijskega programa. CK je namreč izbral štiri kazalce, in sicer medobčinske partijske posvete o kmetijstvu, preverjanje dela posameznih republiških ustanov, ki morajo do 15. aprila rešiti določene naloge, ugotavljanje, koliko in kako slovenska sredstva javnega obveščanja spremljajo problematiko kmetijstva, ter neposreden stik s kmetijskimi proizvajalci.

Akcijski program je bil sprejet pred šestimi meseci in v tem obdobju se je dalo marsikaj storiti. Stevilne naloge, ki so se nam pred tem zdele nerešljive, so postale z malo truda in denarja enostavne; druge, lažje, pa so ostale zaradi različnih vzrokov nerešene. To se je pokazalo predvsem na medobčinskih posvetih ZK. Zanje je značilna »kritika v prvi osebi«, kar pomeni, da komunisti krivde niso valili na nekoga tretjega, temveč so priznali, da bi ob večji prizadevnosti lahko tudi sami več naredili.

Gorenjska ni med zadnjimi. Marsikje jo dajejo za zgled, kako se je treba čim bolj enotno, regijsko, lotiti problematike kmetijstva in uresničevanja akcijskega programa, saj so gorenjske občine zavzele dokaj enotno stališče do kmetijstva. Razen tega pa smo Gorenjci prvi spoznali pomen političnega organiziranja kmetov, kar je obravnaval zadnji medobčinski posvet. Analitični material za sejo je lahko marsikateremu zgled.

Ocena akcijskega programa razvoja slovenskega kmetijstva naj bo prvič celovita, drugič pa analitično kritična. Če sledimo zapisanemu, moramo povedati, da je bil akcijski program sprejet v času, ki za jugoslovansko ekonomijo ni bil rožnat. Sprejemali smo stabilizacijski program, razen tega pa nas je tepla še slaba letina. Napak je pričakovati, da bo sedaj, ko smo se po dveh desetletjih končno le lotili reševanja kmetijstva, ta panoga reševala ostale. Na zatožni klopi namreč ni samo kmetijstvo. In če smo še naprej kritični, moramo povedati, da na terenu manjka »akcijskih programov v malem«. Če pa so, si marsikje belijo glave, kako te programe vključiti v akcijski program centralnega komiteja. Mogoče bi jih lažje, če bi pri občinskih konferencah SZDL že delovale kmečke sekcije.

Uspehi in neuspehi pri uresničevanju akcijskega programa nas torej silijo, da delamo naprej.

J. Košnjek

Seminar za mentorje mladinskih klubov

Pred dnevi je bil v Bohinju seminar za mentorje mladinskih klubov. Po splošni oceni je uspel. Verjetno pa bomo končno oceno lahko dali šele, ko bodo vidni uspehi v praksi. Udeleženci so menili, da ne smemo zanemarjati vloge mentorjev mladinskih klubov, saj ti lahko veliko pripomorejo k boljšemu pa tudi slabšemu delu klubov. Zato je treba posvečati več pozornosti njihovemu izobraževanju.

Mentor se mora znati vživeti v delo in razprave mladim, mora biti sposoben za delo z mladino. To je težka naloga, ki terja mnogo znanja, discipline. Mentor na

stopa v klub kot vodilna osebnost, vendar je nujno, da ni vedno v ospredju. Skrbi, da delo poteka po programu, da se v klubu razvijajo najrazličnejše dejavnosti in da klub ni odprt samo zato, da mladi tam potratijo prosti čas. Zelo pomembno je, da so nosilci iniciative in aktivnosti mladinci sami.

In kdo naj bo mentor mladinskega kluba? Predvsem tisti, ki ima veselje za delo z mladino in tudi ustrezno izobrazbo, ki mu bo omogočila aktivno spremljanje življenja v klubu in zagotovila najustreznejšo obliko dela.

-lb

Veliko je odvisno od dobrega vodstva

Po sklepu predsedstva občinske konference Zveze mladine Kamnik je od 1. aprila predsednik občinske konference Zveze mladine profesionallec. Na tej dolžnosti je od aprila lani Vojko Poljanšek, ki je pred kratkim zapustil službo električarja v podjetju »Kamnik«, v katerem je bil zaposlen (z učno dobo) šest let. Vojko je uspešno opravil več političnih tečajev, namerava pa se vpisati kot izredni študent na fakulteto za politologijo, sociologijo in novinarstvo. O svojem delu in načrtih je povedal tole:

»V mladinski organizaciji aktivno delam od 1964. leta. Več let sem bil predsednik mladinskega aktiva v tovarni »Kamnik«, od 1966. leta pa sem tudi član predsedstva občinske konference ZMS, od lani pa njen predsednik.«

»Tovariš Poljanšek, bili ste predsednik aktiva mladine v večjem podjetju. Kakšni so pogoji dela za mladinsko organizacijo v podjetju in kako mladina lahko vpliva na politiko podjetja?«

»Delo mladine po podjetjih je predvsem odvisno od vodstva mladinske organizacije v podjetju. Kjer je slabo vodstvo, mladina misli le na ples, izlete in šport. Da, tudi to je potrebno mladini. Tam, kjer je dobro vodstvo, pa se mladina enakopravno vključuje v razprave okrog statutov podjetij, delitve dohodka in osebnega dohodka, razpravlja o vseh samoupravnih aktih in splošni politiki kolektiva oz. podjetja.«

»Zakaj se je predsedstvo občinske konference ZMS odločilo za profesionalnega predsednika?«

»Ne morem reči, da doslej nismo bili aktivni. Organizirali smo ples, mladinske štafete, izlete, športna tekmovanja, predavanja ipd. Želimo pa biti bolj kot do sedaj prisotni pri oblikovanju občinske politike. Za to potrebujemo več časa. O tem smo se posvetovali tudi z vodstvi vseh družbenopolitičnih organizacij v občini, ki so našo idejo o profesionalcu podprle.«

»Katerih nalog se boste najprej lotili?«

»V občini je 23 mladinskih aktivov, od tega deset v podjetjih, trije šolski in deset terenskih. V te aktivne je vključeno 3800 mladincev. Predvidevamo ustanovitev

treh novih aktivov, in to v Stranjah, Motniku in v vasi Sela. Aktualne so priprave za praznovanje dneva mladosti. Organizirali bomo občinsko štafeto mladosti in tri lokalne štafete na področju občine. Pripravljamo občinsko konferenco o telesni kulturi. Tudi administracijo bo treba urediti. In še marsikaj drugega.«

J. Vidle

Brezplačne informacije o prireditvah

Ker je letna turistična sezona vedno bliže in ker je v tem času množica različnih javnih prireditev, se je Turistično društvo v Kranju od-

ločilo, da bo zbiralo informacije o vseh prireditvah v kranjski občini in jih brezplačno posredovalo Turistični zvezi Slovenije, časopisom, radiu in televiziji. Društvena pisarna ob Koroški cesti pa bo letos prav tako zbirala podatke o zasedenosti gostinskih in turističnih objektov ter jih posredovala Turistični zvezi Slovenije.

Informacije o prireditvah bo društvo letos zbiralo prvič, informacije o prostih sobah pa je že lani, vendar od gostinskih in turističnih organizacij ni bilo pravega odziva. Pri društvu upajo, da bo letos boljše, saj so takšne informacije povrh vsega še brezplačne.

Informacije o sobotnih in nedeljskih prireditvah sprejema društvena pisarna vsako sredo do desetih dopoldne, za prireditev sredi tedna pa nekaj dni prej.

-jk

Kongres jugoslovanskih zdravnikov

Zveza jugoslovanskih zdravniških društev letos slavi 25. letnico. Ob tej priliki bo letos od 5. do 8. oktobra na Bledu III. kongres jugoslovanskih zdravnikov, na katerem bodo med drugim razpravljali o povezavi zdravstvene službe s prebivalci, o problemih in možnostih rehabilitacije bolnikov in o zdravstveni zaščiti v vseljudski obrambi.

Trgovsko podjetje

Murka Lesce

objavlja
prosto delovno mesto

sezonske prodajalke
v kiosku pri Šobcu.

Pogoji: KV trgovska pomočnica, pasivno znanje tujega jezika, lasten prevoz zaradi dostave blaga. Interesenti naj vložijo svoje prošnje na upravi podjetja do 25. aprila.

SKUPŠČINA OBČINE TRŽIČ

BO NA JAVNI DRAŽBI V SREDO, 21. APRILA 1971,

PRODALA

osebni avto fiat 1300

letnik 1967, v brezhibnem stanju, izklicna cena je 15.000 din.

Interesenti morajo pred pričetkom dražbe položiti 10 % varščine. Začetek dražbe bo ob 15. uri na dvorišču skupščine občine Tržič.

Jeseniška naložba v gospodarstvo

Z gradnjo hladne valjarne na Beli bodo končali leta 1974

Jeseniška občinska skupščina bo tudi letos spodbujala skladnejši in hitrejši razvoj gospodarstva v občini. V letošnjem občinskem proračunu predstavljajo najpomembnejše investicijske dejavnosti gradnja hladne valjarne na Beli in gradnja hale za predelavo plastičnih mas; zagotovljena so tudi sredstva za nadaljevanje laboratorijskih raziskav za gradnjo cementarne in sredstva za gospodarske posege na področje razvoja kmetijstva. Prav tako si bodo prizadevali poiskati najprimernejšo rešitev za razširitev prostorov podjetja ELIM na Jesenicah in obrata Planike v Zabreznici, končati s pripravami za gradnjo trgovskega centra na Jesenicah, tovarne postaje na Javorniku, večjih skladišč na Spodnjem Plavžu, nabaviti opremo za obrat Iskre na Blejski Dobravi in za LIP Bled. V letu 1971 bodo v okviru investicijske dejavnosti razporedili denarna

sredstva iz občinskega proračuna takole:

V INDUSTRIJI bodo za železarno Jesenice namenili sredstva za gradnjo hladne valjarne, za modernizacijo predelovalnih obratov in hladno valjanih profilov, za razširitev čistilnice za blooming in steckel ter za zamenjavo nekaterih osnovnih sredstev.

V GRADBENISTVU bo večjo investicijsko naložbo predstavljalo SGP Sava, ki na jeseniškem travniku gradi betonsko ter Tehnični biro za nabavo opreme.

V PROMETU bodo nekaj sredstev namenili podjetju Jesenice Transport in Ljubljana Transportu, poslovna enota Jesenice, ki bo nabavilo 10 avtobusov in 9 tovornih motornih vozil ter na Jesenicah gradilo svojo delavnico.

V TRGOVINI bodo jeseniška trgovska podjetja potrebovala denar za gradnjo trgovine na Beli — trgovsko podjetje Zarja, za gradnjo nove

trgovine v Planini pod Golico — trgovsko podjetje Rožca, za preureditev zgornjih prostorov trgovine pri Čufarju in ureditev parkirnega prostora — trgovine pri Čufarju in ureditev parkirnega prostora — trgovsko podjetje Rožca in za adaptacijo trgovine na Dovjem in na Prešernovi cesti — trgovsko podjetje Delikatesa. Letos se bodo tudi začeli pripravljati za izgradnjo trgovskega centra v Kranjski gori in na Jesenicah.

Denar iz občinskega proračuna bo namenjen tudi razvoju **GOSTINSTVA** in **TURIZMA** v občini. Hotelsko podjetje Gorenjka bo v Kranjski gori dogradilo hotel Central, depandanso in sedežnico v Podkorenu. Hotel Pošta bo nabavilo opremo in uredilo gostišče pri Čufarju in hotel Vitranc v Podkorenu. Hotel Triglav Mojstrana in gostinsko podjetje Železar bosta nabavila nekaj nove opreme, Kompas Ljubljana in Kvarner Ekspres Rijeka pa

gradita v Kranjski gori dva nova hotela. Tudi podjetja, ki grade in preurejajo v zgornje savski dolini počitniške in mladinske domove, bodo del denarja za gradnjo dobila iz občinskega proračuna. Prav tako bo občinska skupščina prispevala nekaj denarja za gradnjo bencinske črpalke v Podkorenu, ki jo bo zgradilo podjetje Petrol iz Ljubljane.

OBRTNI podjetji Kovinar in Kovinoservis bosta podaljšali svojo proizvodno halo. Mesarsko podjetje bo gradilo nove objekte. Komunalni servis pa kemično čistilnico. Lesnogalanterijski obrat, Kroj,

Sportmetal, Cokla, KOOP Mojstrana in Gorenjska oblačila bodo potrebovali novo opremo. Podjetje Kovinar, Stanovanjsko podjetje in Interevropa Koper bodo v letošnjem letu skupaj financirali gradnjo javnih skladišč na Spodnjem Plavžu, podjetje Vodovod pa bo gradilo polnilnico butana na Koroški Beli.

Po predvidevanjih podjetij se bo v modernizacijo in razvoj gospodarstva občine letos v jeseniški občini vložilo 220.800.000 dinarjev.

D. Sedej

Še marsikaj bo treba urediti

Lani so v Jelovici na Trati pri Skofji Loki sprejeli in izpeljali nekaj pomembnejših ukrepov, s katerimi so izboljšali varnost pri delu. V obratu montažnih objektov in v obratu za obdelavo podbojev so napeljali centralno kurjavo. V obratu na Sovodnju so uredili odpraševanje in izboljšali razsvetljavo. Hkrati pa so uspešno odpravljali razne druge pomanjkljivosti na strojih in delovnih napravah. Kljub vsemu bodo morali letos še veliko narediti za

varno delo in varnost pri delu. Zlasti nujno je treba urediti centralno ogrevanje v obratu na Sovodnju in v Gorenji vasi ter izboljšati ogrevanje v obratu za izdelovanje vhodnih in garažnih vrat. Letos nameravajo v obratu v Gorenji vasi urediti tudi razsvetljavo. Ogrevanje pa bo ostalo problem še v obratu v Preddvoru, kjer še vedno dajejo toploto stare peči na žaganje.

-lb

Ali sindikat res gradi streho pred temeljem?

Zakaj kolektivna pogodba o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci? — XXIII. amandma: »Zagotovljena je svoboda samostojnega osebnega dela z delovnimi sredstvi, ki so last občanov, če dejavnost, ki jo opravljajo, ustreza načinu, gmotni podlagi in možnosti osebnega dela.«

»Republiški odbor slovenskih sindikatov za storitveno dejavnost je izdelal osnutek tako imenovane kolektivne pogodbe, ki bi jo sklenili v republiki za vse zaposlene v zasebni obrti. Podpisnika bi bila odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti in ustreznih strokovni odbor gospodarske zbornice. Tako kolektivna pogodba bi imela po podpisu zakonsko veljavo, urejevala pa bi naslednja vprašanja zaposlenih v zasebnih dejavnostih: sklenitev delovnega razmerja, nastop dela in razporeditev delavca, delovni čas, počitek, dopust, osebni dohodek in nadomestilo oziroma povračilo, obveznost delodajalca za izboljšanje življenjskih pogojev delavca, delovne dolžnosti, prenehanje delovnega razmerja, uveljavljanje pravic delavca itd.

Ker nameravamo vso stvar pripraviti in urejati po načinu sporazumevanja in pojasnjevanja, smo se odločili za skupen posvet, ki bo v torek, 6. aprila, ob 16. uri...»

Takšen je bil del vabila za razgovor v Radovljici. Sklicala ga je občinski odbor sindikata delavcev storitvenih dejav-

nosti in nanj povabil obrtnike, delavce zaposlene v zasebni obrti ter predstavnike republiškega odbora in druge. Povabili so 79 obrtnikov iz občine, ki imajo zaposlena več kot dva delavca.

Posveta se je udeležilo 17 obrtnikov in noben delavec zaposlen v zasebni obrti. Ko je kazalo, da bo posvetovanje kljub zelo slabi udeležbi uspelo in pripomoglo k morebitnim nejasnostim in rešitvi prenekaterih neurejenih vprašanj zasebnih delodajalcev in njihovih delavcev v primerjavi z družbenim sektorjem pa je mnenje, da sindikat gradi streho pred temeljem, nenadoma preusmerilo razpravo.

»Obrtnikom najprej omogočimo, da se bodo postavili na trde noge, zagotovimo jim delo, obstoj in razvoj, potem pa postavljamo pravice delavcev. — Dokler bo obrtnik moral imeti posebnega strica, ki ga bo kreditiral, da bo lahko nabavil drag stroj, s katerim bodo lahko delali tudi delavci zaposleni pri njem, je takšna pogodba brezpredmetna. — Zakaj v osnutku pogodbe niso zajete tudi pravice in boljši položaj zaseb-

nih delodajalcev? — Najprej je treba urediti, da mala obrt ne bo le legalizirano šušmarstvo, ki onemogoča nadaljnji razvoj zasebne obrti in zaposlovanje v njej.«

Takšna in podobna mnenja nekaterih so razpravo o osnutku kolektivne pogodbe popolnoma preusmerila. Tudi pojasnila, da bo pravice in položaj obrtnikov v prihodnje urejal zakon, ki je v pripravi, da je prav o tem precej govora v XXIII. ustavnem amandmaju, niso pripomogle, da bi spregovorili o osnutku kolektivne pogodbe. Večina udeležencev je menila, da je kolektivna pogodba glede na razmere v zasebnem sektorju obrti preuranjena.

Pa je res? Na prvi pogled na to vprašanje ni tako lahko odgovoriti. Res je (to so poudarili tudi organizatorji posvetovanja), da razmere v obrtništvu niso urejene. Pripombe, da se je o tem že veliko razpravljalo in malo naredilo, so bile povečini upravičene. Kakšen je odnos občine oziroma ustreznih služb do obrtništvu, za katerega so menili, da bi moral biti drugačen, pa se je po mnenju

nekaterih kazal v odsotnosti predstavnikov na posvetovanju (čeprav so bili povabljeni). Skratka, glede na takšne pripombe in položaj obrti ter zasebnih proizvajalcev, bi lahko rekli, da je pogodba morda res preuranjena.

Toda. Tako kot so obrtniki skušali prikazati nekatere resnično neurejene razmere v posameznih oblikah obrtne dejavnosti, so tudi pokazali, da ne poznajo vseh napovedanih sprememb, ki naj bi razmere uredile. Vedeti je namreč treba, da bo novi zakon urejal prav te pomanjkljivosti. Prav to obravnava tudi XXIII. amandma, ki določa, da je treba zasebnemu delu v realnih okvirih omogočiti pravo ekonomsko pot. Bistvo amandmaja je namreč, da zasebno in družbeno delo ne moreta biti dva nasprotnika, marveč se na nekaterih področjih dopolnjujeta v združenem delu. Spominimo se samo zadnje razprave predsednika izvršnega sveta Staneta Kavčiča v Mariboru, ko je pojasnjeval ustavne spremembe in rekel, da je stališče, da zasebni delodajalec ne more imeti več kot pet delavcev in da je več kot 5-tonska tovornjak nesocialističen, nevdržno. Pri takšnih stališčih bi bilo nesmiselno vztrajati, ko se lahko izoblikujejo in sprejmejo merila, ki bi onemogočala neupravičeno prilaganje dohodka in tudi izkoriščanje delavcev.

Torej bodo napovedane spremembe na tem področju spremenile tudi sedanji položaj zasebnih delodajalcev. Hkrati pa se bo spremenil tudi odnos med zasebnim lastnikom in delavcem. In prav zato je prav, da se tudi ta stran prihodnjih odnosov hkrati uredi. To pa s sedanjim osnutkom kolektivne pogodbe predlaga tudi sindikat. Perspektivno gledano je torej trditev, da sindikat s to pogodbo gradi streho pred temeljem, neupravičena in nesmiselna. Nasprotno. Kaže, da mnogi zasebni lastniki resnično slabo poznajo napovedane spremembe, ki naj bi zasebnemu sektorju omogočile enakopravnejši položaj z družbenim. Razen tega pa trditev še bolj pogloblja dvom, da so odnosi med delavci in zasebnimi delodajalci v nekaterih dejavnostih zasebne obrti že sedaj takšni, da so v škodo delavcu in neupravičeno korist delodajalcu in da jih je zato treba čimprej urediti.

Na koncu pa še dve ugotovitvi:

Napovedane spremembe zasebni delodajalci upravičeno težko pričakujejo. Res pa je tudi, da bo na drugem posvetovanju o osnutku kolektivne pogodbe v Radovljici obisk morda večji, če organizator ne bo zasebnim delodajalcem in delavcem poslal le vabilo, ampak tudi osnutek kolektivne pogodbe.

A. Zalar

4 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

**ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, ROPAR!
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE**

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Bralec naj bi občutil nesmisel odpora proti taki sili, kakršna je bila Hitlerjeva Nemčija. Le čemu graditi utrdbe? Čemu utrjevati meje? Čemu se postavljati po robu velikanu, kakršni so Nemci, če je človek samo član majhnega naroda, če je Čeh ali še manjši Slovenec.

In v istem članku:

»S takimi vtisi se pogloblja romar v osrčje VELIKE IN PONOSNE NEMCIJE. KAKO LEPA JE ZAVEST, KI SIJE Z OBRAZOV NEMSKIH DRŽAVLJANOV, KI VSTOPAJO IN IZSTOPAJO, IN KI PRITRjuje, da tu biva narod, ki ne pusti govoriti čez svojo državo... ČLOVEK PRICNE PODZAVESTNO KORAKATI PO DISCIPLINI, REDU IN KOMANDI NOVE NEMCIJE...«

O ogledu Siemensovih tovarn je člankar poročal tudi naslednje:

»Program študijskega potovanja naših nameščencev je obsegal tudi ogled ene izmed Siemensovih tvornic, čeprav ta ni podobna proizvodnji v naši jeseniški tovarni. Siemensova podjetnost je dogodek zase in ga komaj doumemo. V tej podjetnosti se delavnost druži z vzgojo človeka. Na čelu Siemensove hiše stoji ustanovitelj Werner Siemens... Siemensove tvornice, katerih največja in centralna je berlinska, poslušajo po vseh kontinentih in zaposlujejo 122.000 delavcev. Poglavitni vtis na obiskovalca je IZREDNA LJUBEZEN IN IZREDEN ODNOS DO DELA... Imeli smo vtis, da bi se obnašali barbarsko, ko bi pri Siemensu vpraševali o stavnkah njegovega delavstva. Taka vprašanja so mogoča le pri primitivnih, zaostalih in nešolanih narodih. Tako se je izrazil tudi predstojnik Siemensovega vzgajališča. PRI SIEMENSU BI TISTEGA, KI BI NA STRAJK POZIVAL, NE SAMO DEBELO GLEDALI, NEGO BI GA ODNESLI V NORISNICO...«

Tudi to se je zdelo vredno uredništvu Tovarniškega vestnika podčrtati, zakaj prav v tem času, se je medni boj pri KID zopet zaostрил in so delavci že razpravljali o morebitni potrebi, da izterjajo svojo pravico z novo stavko. V novem nemškem redu seveda ni več stavk. Zato bi tudi delničarji Kranjske industrijske družbe radi imeli tak red v Jugoslaviji.

»Delavci v Siemensovih tovarnah imajo štrajk samo za bedarijo, s kakršnimi se ukvarjajo samo še primitivci v primitivnih državah, ne pa v Veliki Nemčiji. Nemci nimajo časa za štrajke... Organizacija Siemensove šole je taka, da vzgaja delavca v zrelega človeka. NI ČUDA, DA SO ČLANI SIEMENSOVE HIŠE PRVI MOŽJE NOVE NEMCIJE in da je temu tako, je vzrok v vzgoji Siemensove šole. NI SIEMENS POVZEL NOVEGA REDA, MARVEČ JE NOVA NEMCIJA MNOGO OD SVOJEGA REDA POVZELA PO SIEMENSU. V Siemensovih šolah je že oddavna najstrožja disciplina, ki pa jo preveva duh prijateljstva in najlepših odnosov, ki morejo vzgojiti človeka v pravega človeka. Poleg izredno bogatih šolskih delavnic mora Siemensov učence, četudi ima maturo, gojiti in vaditi telo in dušo, da bo postal zrel in sposoben delavec, človek (SS-ovskega tipa) in državljani...«

In kritike obiskov v Nemčiji? Te ni. V Nemčiji je vse novo, dobro, urejeno kot plod novega reda, temelječega na disciplini slehernega Nemca do podjetja in države.

»Ko človek zapušča to vzgojno institucijo (Siemensovo industrijsko šolo) šele vidi, odkod tako MOCNA SAMOZAVEST NEMškega NARODA, odkod NJEGOV PONOS IN NJEGOVA VOLJA... To je napravila močna roka vzgojene nemške mladine. Ni še vse brez napake, toda mi nismo poklicani, da bi te napake prikazovali.

UČIMO SE raje OD DOBREGA, KI GA JE V NOVI NEMCIJI VELIKO.

Takih odlomkov bi iz predvojnega Tovarniškega vestnika Kranjske industrijske družbe lahko navedel še več. Naj navedem samo še odlomek iz vtisov, ki jih je objavil Tovarniški vestnik po obisku v Kruppovih železarnah o vajeniški šoli železarne v Galsenkirchnu:

»Preko vsega teoretičnega in praktičnega šolanja pa obstaja vzgojni nadzor, kakršnih je malo. Vodja vajeniške šole v Galsenkirchnu kaže izredne sposobnosti občevanja in urejevanja učenceve sposobnosti in volje. Videli smo, s kakšnim zaupanjem se obračajo mladi kovinarji na svojega vzgojitelja in voditelja... Mimo tega pa je vodja izrazil PRISTAS NOVE NEMCIJE... Obhod skozi učilnice je pokazal, da se tu vzgaja poleg mladih strokovnjakov še KADER ŽELEZNIH DRŽAVLJANOV NOVE NEMCIJE...«

V Nemčiji pa so bila v tem času tudi koncentracijska taborišča. V njih je bilo zaprtih več kakor za cel slovenski narod ali celo za dva slovenska naroda nemških komunistov, socialnih demokratov in še nekaterih drugih političnih nasprotnikov Hitlerjevega režima. Mnogi so bili postreljeni, obešeni ali obglavljeni. To je bila drugačna slika Nemčije. O njej pa so slovenski ljudje lahko brali samo v ilegalnih časopisih:

»V Berlinu so bili sredi junija (1938) obglavljeni štirje protihitlerjevci. LILA HERMANNOVA je mlada intelektualka. Aktivno se je borila proti Hitlerjevi diktaturi in uspelo ji je v svojem kraju ustanoviti enotno protifašistično fronto socialističnih, komunističnih in krščanskih delavcev. Gestapo je njeno dejavnost odkrila in aretirala ogromno delavcev. Štirje voditelji tega gibanja so bili obsojeni NA SMRT: Lili Hermann, komunistka, Steidle, katoličan, Göriz, socialist in Lowatsch, tajnik strokovnih organizacij.

LILA HERMANN je bila mati štiriletnega otroka... OBGLAVLJENA je bila v času, ko je v Frankfurtu zasedal kongres za zaščito nedoraslih otrok.

Prva skrb nacizma je bila že leta 1933, da je po požigu Reichstaga pozaprlo komunistične voditelje od generalnega sekretarja Thälmana (bil ustreljen leta 1944 v koncentracijskem taborišču Buchenwald) do sekretarjev osnovnih partijskih organizacij in sindikalnih funkcionarjev. Tako je Hitler obglavil nemški delavski razred v interesu nemške buržoazije, ki mu je dala v roke oblast.

O tem je razmišljalo vedno več delavcev. Z zaskrbljenostjo so že nekaj let gledali na politični razvoj v Evropi in svetu. Napad Japonske na Kitajsko so zasenčili evropski dogodki: prihod Hitlerja na oblast konec januarja 1933, požig Reichstaga, ki ga je zažgal Göring, a ga je Hitler naprtil nemškim in bolgarskim komunistom, med njimi sekretarju komunistične internacionale Dimitrovu; nacistični proces v Leipzigu in blesteča obramba Dimitrova, ki se je iz obtožbenca spremenil v tožitelja in razgalil Göringovo provokacijo, obenem pa opozoril delavstvo vsega sveta na nevarnost, ki preti svetu s fašizmom: dogodki na mejah Jugoslavije: socialdemokratska vstaja februarja 1934 v Avstriji, poizkus nacističnega puča julija 1934 v Avstriji, ki je po zadušitvi februarjske delavske vstaje postala klerofašistična država; Mussolinijev napad na Etiopijo 1935; državljanska vojna v Španiji, ki jo je zanetil general Franco z Mussolinijevo in Hitlerjevo pomočjo in ki je v tem času še vedno divjala; prostovoljci in borci proti fašizmu so odhajali tja, da bi pomagali republikanskemu režimu in španskemu ljudstvu v boju proti Francovim, Mussolinijem in Hitlerjevim do zob in najmoderneje oboroženim enotam; priključitev Avstrije k Nemčiji, potem pa še Hitlerjeve ozemeljske zahteve in sovražna politika proti Češkoslovaški, ki so ogorčile tudi jugoslovansko javnost, jugoslovanska vlada in jugoslovanski oblastniki pa so sprejemali nacistične in fašistične veljake z vsemi častmi kljub ogorčenju ljudstva, ki je čutilo s Čehi bratsko povezanost. V Beogradu so na ne-

kem letalskem mitingu paradirali nemški in italijanski letalci ter prikazovali nenadkriljivost in moč nemških in italijanskih letal, takih, kakor so v tem času bombardirali Madrid in mitraljirali iz zraka vojske republikanske armade in protifašističnih mednarodnih brigad. Tokrat protifašistične in revoltirane beograjske množice niso mogle več molčati. Ob pristanku italijanskih letal so prebile orožniški kordon in demonstrirale proti fašizmu in nacizmu ter proti Stojadinovičevi vladi. Toda Stojadinović in knez Pavle se nista zmenila za razpoloženje množic in nista prenehala s prijateljskimi obiski po Nemčiji in Italiji. Na sestanku z Mussolinijevim zunanjim ministrom gromom Cianom je Stojadinović manifestiral svojo fašistično pripadnost s fašističnim pozdravom.

Vse to se je dogajalo v času, ko je Hitler pripravil novo agresijo, tokrat proti Češkoslovaški, nad katero so se že od pomladi 1938 zgrinjali črni oblaki Hitlerjeve politike.

Dne 7. avgusta 1938 so udeleženci kmečkega tabora na Brezjah doživel novo razočaranje nad svojim 'slovenskim' voditeljem dr. Antonom Korošcem, ki sta ga spremljala ban dr. Natlačen in kmečki poslanec Brodar. Ob tej priliki so brezjanski fantje postavili lepe mlaje in nanje obesili slovenske trobarvnice, 'največji slovenski voditelj' pa je vrgl na te zastave samo strog pogled in ukazal, naj jih snamejo. Toda ta dogodek je hitro vtinil v pozabo, saj se je ljudska pozornost obrnila proti Nürnbergu, kjer je ob zaključku nacističnega kongresa grmel Hitler proti Češkoslovaški in grozil svetu, da ga bosta skupaj z Mussolinijem utopila v krvi, če jima svet ne bo izpolnil njunih zahtev. Zahteval je Sudete. To je bilo 12. septembra 1938. Šest dni kasneje, prav v času, ko je vse zavedne Slovence skrbela usoda bratske Češkoslovaške, se je v obmejni Planini sestal z Mussolinijem ban dr. Natlačen, to sramoto pa je potem ponesla v svet po posnetkih italijanskih in nemških reporterjev revija »Illustrazione«. Morilec bazoviških žrtev in ječar cele množice zavednih Slovencev, ki so hirali po njegovih ječah in konfinacijah je ob srečanju z Natlačenom izjavil: »Jaz sem prijatelj jugoslovanskega ljudstva in bom vedno ostal vaš prijatelj. Tako hočem. Kar vam enkrat rečem, to tudi držim, ker je takšna moja morala.«

Ta Mussolinijeva izjava je bila navaden posmeh. Vsaj tako so jo lahko občutili Slovenci in Hrvatje pod njegovim jarmom, pa tudi vsi drugi zavedni Slovenci in drugi narodi v mejah Jugoslavije. Le oblastniki so jo jemali resno in si 'prijateljstvo' z Mussolinijem šteli v čast in jo imeli za uspeh svoje nove politike. To politiko pa so jugoslovanski narodi iz dneva v dan bolj čutili kot narodno sramoto. Ker je Stojadinovičeva vlada izdala zavezniško dolžnost do Češkoslovaške, so se po vsej državi začele demonstracije za pomoč Češkoslovaški. V Kranju in na Gorenjskem skoro ni bilo mladega človeka, ki ne bi nosil v gumbnici češkoslovaške zastavice. Mnogi so bili pripravljani oditi na Češko kot prostovoljci. Dijaki kranjske gimnazije smo po zaslugi skopske organizacije, ki je tajno delovala v okviru nacionalističnega dijaškega društva 'Jugoslovani', bolj pozorno spremljali razvoj dogodkov v zvezi s Češkoslovaško kakor šolski pouk.

6

ČESKOSLOVASKA! Kako zelo nam je bila ti isto leto pri srcu. Verjeli smo v moč jugoslovanske vojske, prepričani smo bili v padeč vlade, ki naj bi jo nadomestila vlada, ki bi se zavezniškimi dolžnostim ne izmikala. Zanesenjaško smo razpravljali o fronti, s katere bi se pognali v boj proti Nemčiji med Mariborom in preko Karavank, saj bi bil ta boj tudi boj za osvoboditev slovenske Koroške, ki jo je marca skupaj z Avstrijo okupirala Nemčija. Nismo mogli razumeti, zakaj so stvari potekale drugače, kakor bi želeli mi. Ničesar nismo vedeli o umazanih poteh in umazanih sredstvih evropske diplomacije. Oblaki nad Češkoslovaško, pa tudi nad našo deželo so se začeli zbirati že prej.

Ukinitev izdajanja časnikov ob nedeljah in praznikih na poštah

V zvezi s člankom »Basen o PTT in tisku«, objavljenem v »Delu«, dne 11/4-1971 daje PTT podjetje Kranj pojasnilo o razlogih, ki so pogojevali sprejem sklepa o ukinitvi delovnega časa in odpravi izdajanja časnikov ob nedeljah in praznikih pri poštah in poudarja, da so razlogi za sprejem takega sklepa po eni strani kadrovske narave, saj manjka podjetju večje število delavcev, predvsem pismonoš, ki so doslej delali pri izdajanju časnikov ob nedeljah in praznikih na poštah, po drugi strani pa mora podjetje zagotoviti svojim delavcem 42-urni teden, oziroma 7-urni delavnik in ne more niti ne sme mimo formalno pravnih določil Temeljnega zakona o delovnih razmerjih, predvsem členov 61 in 62 navedenega zakona o zagotovitvi tedenskega počitka delavcem najmanj 24 ur brez presledka. V zvezi z navedenima členoma je Zvezni svet za delo izdal uradno mnenje objavljeno pod št. 1304/1—6/7-1967, da delavcu ni mogoče preprečiti pravice do izrabe dnevnega ali tedenskega počitka in da te pravice tudi ni mogoče nadomestiti z nadomestilom osebnega dohodka, niti ne kot plačilo za delo preko polnega delovnega časa. Citirano zakonsko določilo pa nima zgolj formalno pravnega značaja, temveč je zoper kršilce tega določila v členu 149, točka 6 prvega odstavka predpisana denarna kazen za prekršek, če delovna organizacija ne zagotovi delavcu predpisanega odmora med dnevnim delom ali dnevnega ali tedenskega počitka. Delavcu je treba torej na vsak način zagotoviti prost dan v tednu, česar pa spričo velikega pomanjkanja delovne sile nikakor ni mogoče in se torej podjetje pri opravljanju postranske dejavnosti izpostavlja sankcioniranju zaradi prikrajševanja delavcev za polne proste dneve v tednu, ki jih kot izhaja iz citiranega mnenja Zveznega sveta za delo ni mogoče nadomestiti niti z nadomestilom osebnega dohodka.

Pri določanju delovnega časa za delo z uporabniki ptt storitev pa ptt podjetja tudi niso povsem samostojna. Ozirati se morajo na sklep Skupnosti JPTT, ki je objavljen v PTT Vestniku 6/1964 in zamenjan kasneje s sklepom objavljenim v PTT Vestniku št. 2/1969. V tem sklepu so postavljene določene zahteve, katere mora izpolnjevati konkretno pošta, da ji pristojno PTT podjetje lahko določi enega izmed 16 vrst delovnega časa, ki pa je lah-

ko različen za uporabnike poštних storitev in za uporabnike telegrafsko-telefonskih storitev. Na področju našega ptt podjetja se ta delovna časa v glavnem pokrivata.

Skoro vse naše pošte imajo za ptt uporabnike daljši delovni čas, kakor pa nam ga narekuje omenjeni sklep Skupnosti JPTT. Jasno je, da se vse to odraža v težji organizaciji 42-urnega tednika. Tudi ob sobotah se nismo poslužili določil omenjenega sklepa, ki nam dovoljuje, da določene pošte lahko ob sobotah zaključujejo delo z uporabniki ptt storitev že ob 13. ali 14. uri. Isti sklep določa, da poštam, ki imajo ob delavnikih delovni čas od 7.—19. ure ali krajši ob nedeljah in praznikih, ni treba delati. Čeprav imajo tak delovni čas pošte Bled (izven sezone) Bohinjsko jezero in Kranjska gora (v sezoni), Jesenice, Radovljica, Skofja Loka in Tržič pa skozi celo leto, smo obdržali do letos tudi delovni čas ob nedeljah in praznikih, v glavnem kot prehodni čas, do neke mere tudi dogovorjeno s predstavniki »Delas«, ki so obljubili, da bodo pri navedenih poštah postopoma uredili lastno dostavo časnikov. Od tedaj poteka že tretje leto, vendar se po tem vprašanju ni napravilo ničesar, razen da »Delo« ob nedeljah in praznikih samo skrbi za prevoz svojega časnika do večine navedenih pošt.

Ko smo pred leti ukinili delovni čas ob nedeljah in praznikih pri večini naših pošt, takrat smo zagotovili prost dan v tednu, do katerega je tudi ptt delavec upravičen, le delu ptt delavcev. Ostale pa so še vedno pošte Bled, Jesenice, Radovljica, Skofja Loka, Tržič in Lesce in z njimi ptt delavci teh pošt, ki so v neenakopravnem položaju do 42-urnega tedna.

Po podatkih s katerimi razpolagamo, izročijo naši delavci na poštah ob nedeljah in praznikih:

pri pošti Bled od 70—90 izvodov Dela (»Delo« nima organizirane lastne dostave)

pri pošti Jesenice 2, 2 izvoda Dela (»Delo« ima organizirano lastno dostavo)

pri pošti Radovljica in Lesce od 70—75 izvodov Dela (»Delo« nima organizirane lastne dostave)

pri pošti Skofja Loka od 50—60 izvodov Dela (»Delo« ima organizirano lastno dostavo, toda le za del mesta)

pri pošti Tržič od 4—14 izvodov Dela (»Delo« ima organizirano lastno dostavo)

pri pošti Kranj 1, 6 izvodov Dela (»Delo« ima organizirano lastno dostavo),

kar pomeni, da je problem pri poštah Bled, Radovljica in Lesce, kjer naj bi »Delo« organiziralo lastne raznašalce, dočim bi v Skofji Loki raznašanje moralo razširiti na celo mesto.

Morda bo odgovor na to: »kje dobiti raznašalce«. To je najbrž res problem. Od 1. 1. 1971 do danes smo v našem podjetju razpisali preko lokalnega in republiškega tiska že petkrat prosta delovna mesta za dostavljače. Prijavilo se je okrog 50 kandidatov, sprejeli smo jih okrog 30, na delovnem mestu v dostavi pa je od sprejetih ostalo le 5, vsi ostali so delo zapustili zaradi pretežkih pogojev dela, predvsem dela ob sobotah in deloma tudi ob nedeljah. Danes nam manjka še vedno 25 pismonoš in ker jih ne moremo več dobiti, bomo morali v bodoče omejevati tudi redno dostavo poštних pošiljk. Pismonoš ni mogoče dobiti več tudi iz ostalih republik.

Poleg tega je nujno, da bomo omejili dostavo tudi ob sobotah, kar delno že izvajamo in na kar nam daje pravico citirani sklep, ki se v tem pogledu glasi: »PTT podjetje ob sobotah lahko omeji obseg dostave pošiljk razen pisem in dopisnic, denarnih pošiljk, dnevnega tiska in nujnih pošiljk«. Kasneje je Skupnost JPTT eksperimentalno odobrila tudi to, da se ob sobotah ne izplačujejo na dostavi poštne in bančne nakaznice, ne velja pa to za pokojninske nakaznice, če izplačilni dan pade na soboto.

Velika večina časnikov in časopisov prihaja do bralcev — naročnikov preko pošte. Za 41 različnih časnikov in časopisov opravljamo tudi inkasantsko službo za naročnike in kolikor nam je znano v zadovoljstvo druge pogodbene stranke. Ravno ta način distribucije časnikov in časopisov preko pošte, ki je svojstven v Sloveniji in samo še v nekaterih delih države, pa hromi osnovno dejavnost pošte, ki predstavlja sprejem, prenos in dostavo pisem in dopisnic. Zaradi tega je težnja ptt delavcev, da se jim omogoči pravica do 42-urnega tedna, prostega delovnega dne v tednu toliko bolj upravičena. PTT podjetje pa spričo kadrovskih problemov nakazanih vprašanj ne more rešiti v škodo ptt delavcev.

PTT Podjetje Kranj

Obvestilo

Na osnovi člena 3, tretjega odstavka Odloka o upravljanju in vzdrževanju pokopališč skupščine občine Kranj z dne 11. 12. 1969 obvešča krajevna skupnost Stražišče vse najemnike grobov na starem pokopališču v Stražišču, da je bilo pokopališče na osnovi sklepa Skupščine občine Kranj z dne 30. 6. 1965 pod številko 53-104/64-6 ukinjeno in se je pokopavanje umrlih prenehalo na tem pokopališču.

Mirovalna doba za to pokopališče je predvidena 10 let in se šteje od dneva sprejetja sklepa o prenehanju pokopavanja na tem pokopališču.

V zvezi s tem obveščamo vse zainteresirane najemnike, kateri želijo opraviti prenos posmrtnih ostankov na novo pokopališče ali druga pokopališča, da morajo to opraviti v roku zgoraj mirovalne dobe, to je do dne 30. 6. 1975.

Do tega datuma morajo vsi najemniki odstraniti z grobov spomenike in okvirje, razen tistih, ki bi eventualno bili pod zaščito spomeniškega varstva. Kolikor tega ne bodo storili najemniki do določene roka, bo to storila po pretečenem datumu krajevna skupnost.

Predmete odvzete z grobov se bo nato prodalo na javni dražbi, denar pa se bo deponiral pri krajevni skupnosti za dobo dveh let. Kolikor se v tem času nihče ne oglasi, denar zapade v korist krajevne skupnosti.

Opravljanje prekopov je omejeno na čas od 1. 10. do 31. 1. v letu. Zato naj se vsi zainteresirani čimprej prigrasijo za prekope pri Pogrebni službi Kranj, katera bo to delo opravljala in tudi dajala podrobne informacije o prekopih.

Dalje obveščamo vse najemnike grobov na novem pokopališču, da je potrebno vsako postavitev okvirja ali spomenika prej javiti v pisarno krajevne skupnosti zaradi točne postavitve po načrtu. Javiti je potrebno tudi vsako drugo ureditev ali zasaditev mimo običajne ureditve grobov.

Krajevna skupnost Stražišče

Na osnovi določil člena 23. Temeljnega zakona o delovnih razmerjih

Elektrotehnično podjetje Kranj razpisuje po preteku obvezne dobe (reelekcije) vodilni delovni mesti

I. vodje računovodskega sektorja

II. vodje komercialnega sektorja

Kandidati morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati tudi naslednje s statutom podjetja določene pogoje:

pod I. 1. Da ima visoko ali višjo šolo pravne ali ekonomske smeri, 5 let delovne prakse, od tega najmanj 3 leta v stroki;

2. Srednja strokovna izobrazba z najmanj 8 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let v stroki.

pod II. 1. Da ima visoko ali višjo šolo elektro, komercialne ali ekonomske smeri z najmanj 5 let delovne prakse, od tega 3 leta na odgovornih mestih v komerciali ali elektrostroki;

2. srednja strokovna izobrazba elektro ali ekonomske smeri z najmanj 8 let delovnih izkušenj, od tega vsaj 5 let na odgovornih mestih v komerciali ali elektrostroki.

Kandidati naj svoje prošnje z dokazili o strokovni izobrazbi in delovni praksi vložijo v roku 15 dni po objavi z označbo »na razpis« na naslov: Elektrotehnično podjetje Kranj — Gregorčičeva 8. Prošenj brez dokumentov ne bomo upoštevali.

Moderni »konji« med cirkuško predstavo ali spomladanska »paša« na kranjskih zelenicah

Predsednik srečal Abrahama

Spominjam se, da mi je pred približno letom dni, ko sva se pogovarjala, kakšen je poprečen delovni dan predsednika občinske skupščine, rekel, da se sicer morda lepo sliši predsednik skupščine, vendar pa se za tem (za nekatere) lepo zvencim naslovom skriva vse drugo kot pa lepo in mirno delo. Verjel sem mu in odkar že nekaj let vsaj vsak teden enkrat običnem službeno radovljiško občino (pa ne le občinsko skupščino), sem se tudi prepričal. Lepo bi bilo, če bi moral predsednik vsak dan le podpisovati sklepe, spreje-

matj občane in različne delegacije ter voditi seje skupščine. V nevednosti in nepoznavanju predsedniške funkcije si nekateri velikokrat predstavljajo, da je to glavna naloga. Pa ni! Pa ne zato, ker bi se v občini moralo vse vrteti okrog predsednika, marveč obratno, ker se mora predsednik vrteti okrog vsega.

»Prostega časa skoraj nimam«, mi je takrat rekel Stanko Kajdiž. Kadar pa le nanese prilika, da se kakšno uro lahko odtrgam, se posvetim družini. Če le morem, popeljem družino ven in za trenutek pozabim na različne načrte, naloge in tisoč drugih reči. Pa verjamete, da mi to skoraj ne uspe. Je že tako, da občina ni le samoupravna skupnost na papirju...«

Danes je predsednik radovljiške skupščine Stanko Kajdiž srečal Abrahama. Rodil se je namreč 17. aprila 1921 v Žirovnici. Med vojno je aktivno delal v NOB in bil med drugim pomočnik intendanta šefa VII. korpusa. Končal je pravno fakulteto in bil po vojni tehnični sekretar okrajnega komiteja komunistične partije, tajnik občinskega ljudskega odbora v Radovljici, predsednik občinskega odbora SZDL, 1967. leta je bil izvoljen za odbornika in predsednika občinske skupščine. Čeprav razvoj občine še zdaleč ni odvisen zgolj od predsednika skupščine, pa je hkrati tudi res, da se je takrat začelo v občini razvijati šolstvo in da so v turistični občini posvetili nove napore razvoju turizma in gospodarstva nasploh.

Ko človek dočaka pol stoletja je najbrž prav, da skuša napraviti kratek obračun in si naj bo pot taka ali taka nazdravi za srečen jutrišnji korak. Najbrž si bo danes Stanko Kajdiž tudi za to vzel nekaj časa; seveda prostega.

A. Z.

GORENJSKA ALPINISTIČNA ODPRAVA V HINDUKUŠ

ISTOR-O-NAL

Organizacijski odbor tretje jugoslovanske alpinistične odprave v Hindukuš — imenovane kranjska, nam je sporočil, da se je odprava tik pred odhodom znebila finančnih skrbi. Na njihove prošnje za finančno in materialno pomoč so odgovorila še nekatera slovenska podjetja in organizacije, ter 16 podjetij iz Avstrije in ZR Nemčije. Ta teden je tudi izvršni svet Slovenije odobril nakup deviznih sredstev, ki jih odprava potrebuje.

Organizacijski odbor je tudi sporočil, da je še do 23. aprila čas za vplačilo in naročilo barvnih razglednic s člani alpinistične odprave. Razglednice s podpisi vseh alpinistov bodo naročnikom poslali iz Zah. Pakistana. Vsoto 10 din za razglednico je treba nakazati na račun pri SDK Kranj št. 515-9-82304 ali pa osebno pri Planinskem društvu v Kranju v uradnih urah.

Ob 50-letnici organiziranega nogometa v Sloveniji so v torek popoldne v Kranju podelili priznanja nogometne zveze Slovenije nogometnim delavcem in sodelavcem z Gorenjske. Iz kranjske občine je dobilo priznanja okrog 35 nogometnih delavcev in sodelavcev, s celotne Gorenjske pa okrog 80. Priznanja je podelil predsednik nogometne podzveze Vili Planinšek. Na sliki: Vili Planinšek izroča priznanje dolgoletnemu nogometašu Kranja in članu jugoslovanske kegljaške reprezentance Vlado Martelancu. (A. Z.) — Foto: F. Perdan

Prometne nesreče na cestah v Sloveniji

Večanje števila motornih vozil po povzročja tudi vedno večje število prometnih nesreč na cestah. Žal podatki o tem niso enotni za ves čas, kajti statistika jih izkazuje od leta 1967 brez nesreč, kjer je prišlo samo do materialne škode do 5000 dinarjev, do tega leta pa so bile vključene tudi take nesreče. Po podatkih se zdi, da tudi drugi

kriteriji niso bili vedno enaki, kajti število nesreč se sicer večja, vendar drugače, kot se večja promet po cestah. Kakšen obseg imajo prometne nesreče, se vidi iz podatka, da je bilo v naši republiki lani 620 smrtnih nesreč v prometu na cestah, to pomeni 3,5 % vseh smrtnih primerov v letu 1970 v Sloveniji.

Prometne nesreče na cestah v Sloveniji

Leto	Vse nesreče	Smrtne nesreče	Hudo poškodovani
1961	4.387	235	1.898
1962	4.681	240	2.186
1963	5.591	246	2.293
1964	7.223	336	2.940
1965	8.492	327	3.218
1966	10.377	401	3.381
1967	7.822	421	3.773
1968	8.176	497	3.874
1969	9.353	583	4.292
1970	11.793	620	4.261

Za zadnje leto so podatki vez 1961 vsaj po skupnem številu nesreč drug kriterij, namreč niso vštete nesreče samo z materialno škodo do 5000 dinarjev.

Nesreče povzročajo vsa ce-

stna vozila. Primerjave se pa delajo na število osebnih avtomobilov. Če tako napravi-mo, pride na 1000 avtomobilov smrtnih nesreč in poškodovancev s hudimi telesnimi poškodbami:

Smrtne in hude telesne poškodbe na 1000 avtomobilov v Sloveniji

Leto	Smrtne nesreče	Hude telesne poškodbe
1961	9,9	79,6
1962	7,8	70,8
1963	7,0	65,1
1964	7,8	68,3
1965	5,9	58,1
1966	5,9	49,7
1967	5,0	44,4
1968	5,2	40,9
1969	4,8	35,1
1970	4,1	28,3

Gostota nesreč se manjša, čeprav je absolutno število vedno večje. Hude poškodbe

so se pa leta 1970 zmanjšale za 1%. Od prometnih nesreč je prišlo v letu 1970 11% na tujce.

Težko je popisati vsa čustva in vso prizadetost, ki plane na dan ob dejanju, kakršno je to, ki sta ga zagrešila ustaška terorista v Stockholmu. Atentat na diplomatskega predstavnika SFRJ v deželi na severu Evrope je nizkotno dejanje brez primere, ki je v Jugoslaviji vzbudilo ogorčenje in jezo, drugod po svetu pa ostre obsodbe in presenečenje. Če smo v Jugoslaviji toliko bolj prizadeti kot so morda nekateri drugi (čeprav ni bilo nikogar, ki se v svetovnem javnem mnenju ne bi izjasnil proti temu gnusnemu zločinu), je to povsem razumljivo, toda zato je lahko dosti bolj nerazumljivo ravnanje švedskih oblasti, ki so — vsaj posredno — dopustile, da so nastali pogoji, ki so omogočili zločin. Nobenega dvoma ne more biti, da švedske oblasti zadene del krivde za to, kar se je zgodilo v prostorih našega diplomatskega predstavništva v Stockholmu. To ne pomeni, da jih obsojamo kot neposredne krivce ali celo udeležence, temveč, da nikakor ne moremo razumeti, zakaj niso ob vseh številnih opozorilih in zahtevah vendarle odločneje ukrepali, da bi preprečili delovanje ustaških skupin v tej deželi. To ni bilo prvič, da so ustaši poskusili z nasilnim de-

Zločin v Stockholmu

njem obračunati z našimi ljudmi, ki delajo na švedskem — spomnimo se samo goeteborškega primera! Ze tedaj je jugoslov. vlada uradno protestirala pri švedski vladi in terjala odločnejše ter učinkovitejše ukrepe zoper ustaške teroriste. Žal je, očitno, ostalo le pri obljubah — švedske oblasti so se zadovoljile le z malce bolj aktivnim opazovanjem ustaških skupin. Sedaj, po atentatu v Stockholmu so jugoslovanske zahteve, naj švedska vlada vendarle ukrepa, še toliko bolj razumljive. Toda kaj si lahko obetamo? Kaj lahko pričakujemo naši ljudje, zaposleni na švedskem, od tamkajšnih varnostnih sil? Premier Olof Palme je izjavil, da bodo ustaše začeli ostreje nadzirati in da bodo varnostni organi poostriili nadzor ter poskusili zagotoviti našim ljudem večjo varnost. Toda malone v isti sapi dajejo ustaški voditelji na švedski televiziji in v tamkajšnjih

časnikih izjave, s katerimi skušajo ne samo opravičevati svoja dejanja, temveč celo posredno napovedujejo nove zločine! To je očitno v neskladju z vsemi uradnimi izjavami in zagotovili. Zato lahko upravičeno domnevamo, da terorističnega divjanja še ne bo konec — če se mu uradna Švedska ne bo postavila odločneje po robu. Vsaka država sveta ima v rokah sredstva in možnosti, da zagotovi red in mir — vsaj kadar gre za izgrede take vrste. Zakaj potem Švedska tega ne stori? Premier Olof Palme je dejal, da v skladu z demokratičnimi načeli njegove dežele ni moč prepovedati političnega gibanja, pa naj zagovarja take ali drugačne cilje. To je slišati lepo in vzpodbudno, toda mar naj naši ljudje umirajo na švedskem v imenu »demokracije« in zaradi nje? To, kar počnejo ustaši, je daleč od vsake demokracije, vsake politične stranke: to je čisto navadna zločinska dejavnost, ki s po-

litiko nima nobene zveze razen, da jo uporablja kot plašč za prikrivanje. In zato terjamo, da švedske oblasti vendarle spoznajo, da je zadnji atentat na našega veleposlanika Vladimirja Rolovića dejanje čistega terorizma, da je ta terorizem plod popustljivosti švedskih oblasti do ustaških skupin in da je temu treba naposled napraviti konec! Samo to in nič drugega! Kar bo potem ostalo od ustaške »politike« — naj kar ostane, da bo zadoščeno vesti švedskih politikov, ki mora biti — vsaj na tihem — doobra zamajana ob zločinu v švedski prestolnici.

Medtem ko se boji med zvezno pakistansko vojsko in pripadniki odporniškega gibanja Vzhodnega Pakistana nadaljuje in je voditelj sedaj prepovedane Avami lige Mudžibur Rahman v zaporu, so v Vzhodnem Pakistanu proglasili neodvisno bengalsko republiko. Položaj v tem delu sveta je še vedno skrajno zapleten, zlasti zato, ker je razumljiva prizadetost sednje Indije.

Boji v Vietnamu ne ponehujejo. Kaže, da so partizani v ofenzivi, saj so med drugim

obkolili tudi eno izmed ameriških oporišč (oporišče številka 6), ki ga ne morejo več oskrbovati zaradi tesnega obroča niti po zraku.

V Amanu kraljeve čete izvajajo postopoma vse hujši pritisk na komandose. Nekateri predvidevajo, da bi se utegnila v naslednjih dneh začeti ena izmed odločilnih bitk med obema stranema.

Na povabilo finskega zunanjega ministra Veiona Leskinena, ki je pred kratkim končal obisk v Jugoslaviji, bo naš državni sekretar za zunanje zadeve Mirko Tepavac obiskal to prijateljsko državo.

Kultura

Kot pomembni sestavni del našega samoupravnega sistema nastopa tudi kultura, saj je in mora biti z njim neločljivo povezana. Tako kot se trudimo in zavzemamo za čimhitrejši razvoj samoupravljanja, tako se moramo vzporedno prizadevati tudi za dvig in rast kulture. Nagel razvoj družbe, ki prinaša s seboj hlastanje za materialnimi dobrinami in večjim standardom, nas ob zamenjanju duhovnih vrednot in lepote lahko kaj kmalu zavede v izključno potrošniško miselnost. Le prava kultura pa naj bi nas odvrčala od zgolj pridobitniških nagibov in nas notranje bogatila s svojimi vrednotami in lepotami.

Ni dvoma, da se je v zadnjem času znašala naša kultura v neki krizi, ki je nastala iz več vzrokov. Marsikatera naša hotenja in prizadevanja za večjo veljavo in večjo družbeno vlogo kulture so se več ali manj izgubljala v kopici drugih gospodarskih in družbenih problemov. In vendar so kulturne organizacije še naprej vztrajno dokazovale, kam vodi včasih zares preveč pasiven odnos ostalih družbenih organizacij do kulturnih dejavnosti. Posamezne kulturne veje so bile v svojem delovanju osamljene, medsebojno nepovezane in neuskklajene in nenačrtno vodene. Vse te nezavidljive slabosti pa so izhajale najbrž iz enega samega vzroka: premajhni družbeni podpori v interesnem, predvsem pa v materialnem smislu.

Z ustanavljanjem kulturnih skupnosti in z organiziranjem kulturnih akcij želimo torej stanje izboljšati. Naše delo pa kljub povečanim denarnim sredstvom ne bo niti najmanj lahko. Če jih bodo hoteli razporejati smotrno, načrtno ne bomo smeli pozabiti, da mora kultura pridobiti predvsem na vsebini in pomenu. Verjetno ne bo dovolj, če bomo le popravljali in ohranjali kulturne spomenike, veliko več dela in denarja bomo morali vložiti v kulturno izobraževanje in vzgojo. Le tako bo kultura postala trdna, temeljna oblika našega nadaljnega družbenega razvoja, postala bo nepogrešljiva vsakdanja zahteva in potreba nas samih.

In prav v tem je njeno kulturno poslanstvo.

D. Sedej

Priprave na Malo Groharjevo slikarsko kolonijo

Skofja Loka je že nekaj let gostiteljica pionirjev slikarjev, ki se udeležijo Male Groharjeve slikarske kolonije. Začetki segajo v leto 1968, do danes pa je seveda prireditel precej pridobila na pomenu. Vsako leto se je zbralo večje število pionirjev, ne le iz Slovenije, prišli so tudi iz drugih republik. Tudi za vsakoletno razstavo izdelkov udeležencev kolonije v galeriji na loškem gradu je bilo zanimanje vse večje. Slike pionirjev so bile odposlane na številne razstave v domovini in tujini — najbolj pomembni sta bili razstavi v Novem Sadu in Leningradu.

Namen vsakoletne prireditve je popestriti vzgojno dejavnost mladine. Tudi letos so se priprave že začele. Odločeno je, da bo Mala Groharjeva slikarska kolonija od 4. do 6. junija. Kolonija je letos že dobila zvezni značaj in je vključena v tekmovanje Jugoslovanskih pionirskih iger za znak »Tisoč radosti«. Zanimanje za sodelovanje je že zdaj izredno. Na republiške odbore JPI je poslal odbor razpis z enako vsebino kot prejšnja leta. Iz vsake republike naj bi se udeležili

kolonije trije pionirji iz treh šol — skupno devet. Na posredovanje republiškega odbora JPI za Srbijo je odbor sklenil, da se dovoli tudi udeležba enakega števila pionirjev iz avtonomnih pokrajin Kosmeta in Vojvodine, ker so pionirji iz treh pokrajin že sodelovali na prejšnjih kolonijah. Kljub vsemu bo moralo biti število udeležencev omejeno. Zaradi premajhnega razstavnega prostora v galeriji na loškem gradu več kot 200 pionirjev skoraj ne more sodelovati.

Tudi letošnja kolonija ima podobne težnje kot prejšnje. Osnovni namen je srečanje pionirjev, šele drugotna je dejavnost. Pionirji iz oddaljenih krajev naj spoznajo življenje pri družinah v Skofji Loki, kjer bodo stanovali. Udeleženci iz bližnjih krajev bodo sodelovali le na koloniji, stanovali pa doma. Tudi nagrajevanja za izdelke ne bo, ker to ne sme biti tekmovanje. Nemogoče je namreč oceniti pravično v zelo kratkem času tolikšno število del.

Prireditelji še niso odločeni, kaj naj pripravijo za mentorje. Glede tega se bodo

prireditelji še posvetovali. Sklenjeno pa je že, da bodo za čas, ko bo za mentorje neke vrste posvetovanje, pripravili za pionirje posebno prireditel — verjetno folklorno.

Odbor ima za izvedbo nekaj sredstev že zagotovljenih. Pomoč sta zagotovili škofješka kulturna skupnost in republiški odbor JPI, pričakujejo pa še pomoč nekaterih podjetij.

Torej lahko tudi letos pričakujemo kvalitetno Malo Groharjevo slikarsko kolonijo. Res je, da število udeležencev skoraj ne more biti večje kot lani — 213. Zagotovo pa se bodo učenci od petih do osmih razredov letos še bolj potrudili, saj je že sodelovanje na koloniji zanje veliko priznanje.

J. Govekar

Kadar se ne bojimo cirkusa

Direktor cirkusa Apollo 71 Istvan Vitaris: »Kranjsko občinstvo nas je lepo sprejelo. Ne vem le, zakaj so povabljeni gostje na premiero v ponedeljek zvečer raje posadili v lože svoje otroke.«

Kanček resnice je v tem, da je najboljši tisti cirkus, ki ga gledaš, sam pa ne sodeluješ v njem. Res pa je tudi, da besedo cirkus v vsakdanjem življenju tako pogosto slišimo, da šele ko se resnično znajdemo pod platneno streho in nas iz petega pričakovanja zbudi orkester s svojevrstnim in značilnim zvokom, spoznamo njen pravi pomen. Takrat se običajno ne bojimo cirkusa, če se le levi preveč svobodno ne sprehajajo po areni... Drugače pa je, če naletimo na cirkus v službi, doma, na cesti, v gostilni... Posledice so lahko tudi neprijetne in nepozabne. Spominjam se, da ni še tako dolgo, ko so na neki zabavni prireditvi v Kranju nekateri zganjali tak

cirkus, da so predstavo prekinili, in so se tisti, ki v cirkusu niso hoteli sodelovati, lahko obrisali pod nosom.

No pa je v Kranj prišel pravi cirkus. Že teden dni prej je bilo mesto preplavljeno z vabljivimi lepaki. Na pol slečena prikupna dekleta in obetajoči naslov so naredili svoje. Dan pred prihodom si skoraj na vsakem koraku slišal besedo cirkus. Kako tudi ne? Kaj pa je danes še bolj vznemirljivo in zabavno kot krotilčeva glava v levemem žrelu, pametni slon, ki previdno stopi čez nemočno deklico, akrobati,

ki 10, 15 in več metrov nad zemljo počenjajo stvari, zaradi katerih bi se navaden zemljan še v sanjah ubil ali pa dobrodušni klovn, ki nas z malo vode, umetnimi buškami in spretnimi umetnimi udarci nasmejejo do solz?!

Ko sva se v sredo zjutraj, dan po službenem obhodu v cirkusu, s fotoreporterjem pojavila v redakciji, sva najprej izvedela, da je Apollo 71 dobil dva nova akrobata. Malce zlobna pripomba, saj sva si jo najbrž zaslužila le zato, ker naju prejšnji dan ni požrl noben grivasti štiri-nožec.

Tako je madžarski cirkus Apollo 71, ki je gostoval v Kranju v ponedeljek in torek, privabil na Zlato polje polno mladih in starejših Kranjčanov in prebivalcev iz drugih krajev Gorenjske. Žal pa so bili v torek nekateri razočarani. Na lepakih napovedana popoldanska predstava se ni začela ob 17. uri ampak ob 15.30, večerna pa ob 19. namesto ob 20. Menda sta organizator gostovanja cirkusa Apollo v Jugoslaviji zagrebško združenje artistov (oziroma njegov predstavnik) in direktor cirkusa sklenila, da bi sicer ostalo premalo časa za odhod cirkusa v Celje. Zato je sprememba programa pred cirkuško areno povzročila precej cirkusa in jeze.

Madžarski državni cirkus Apollo 71 je letos prvič v Ju-

goslaviji. Prvi nastop je imel 3. aprila v Ljubljani, od tod pa je prišel v Kranj. Gostoval bo še v Celju, Mariboru, Varaždinu, Zagrebu in drugih mestih do konca oktobra, ko bo iz Sarajeva odpotoval v Grčijo. Cirkus sodi med večje cirkuse na svetu. V njem dela 120 ljudi in ima 90 vagonov, tovornjakov in osebnih avtomobilov. Za prevoz po železnici potrebuje 52 železniških vagonov. V programu sodeluje osem levov, več medvedov, povodni konj, vrsta akrobatov in seveda klovn. Skratka, Apollo je cirkus, ki je bil za Kranjčane (posebno najmlajše) prijetno doživetje.

Direktor cirkusa Istvan Vitaris, vitek in zagorel možakar, naju je sprejel v kavbojskem klobuku. Mimo desetih ali petnajstih ameriških limuzin, naju je povabil v pisarno v enem od vagonov.

»Zakaj ima cirkus ime Apollo 71?« me je zanimalo.

»Najprej naj povem, da izhajam iz cirkuške oziroma artistske družine. Težko bi rekel, katera generacija po vrsti se že ukvarja s tem, prav gotovo pa je cirkuška tradicija v družini stara prek 200 let. Jaz sem začel pred 20 leti. Ko smo 1965. leta začeli 5-letno turnejo po ZDA, smo se imenovali še Apollon. Potem je postal znan ameriški Apollo in ker nam tamkaj ni nihče drugače pravil, smo sprejeli novo ime.«

»Kakšno je pravzaprav življenje akrobata, krotilca, klovna oziroma člana cirkusa?«

»Lepo, vendar presneto trdo. Povsod si doma in nikjer. Čeprav ni veliko primerov, da nekdo zagleda luč sveta v cirkusu in konča kot častiljiv stavec pri cirkusu, pa so vendar redki, ki po 10 ali več letih sodelovanja, trdega dela in nastopov lahko začno nekaj novega.«

»Vsak cirkus ima neko posebnost, atrakcijo, najbolj zanimivo točko. Kaj ima cirkus Apollo?«

»Preden odgovorim, naj povem, da je za kvaliteten program in za to, čemur ljudje pravijo dober cirkus, treba precej časa, trdega dela in tudi denarja. Na srečo danes ni veliko konkurence med velikimi in kvalitetskimi cirkusi, ker jih je malo. Zato večših tudi malo slabši cirkus lahko vrsto let kar dobro dela. Menim pa, da je tudi v cirkusu še kako potrebno upoštevati razvoj tehnike. Se pomembnejše pa je poznavanje krajev, življenja in navad ljudi.

Kar zadeva posebnost, se lahko pohvalim (saj ste mislili samohvalo), da imamo dresiranega povodnega konja. Kolikor vem, je dresura te živali osamljen primer na

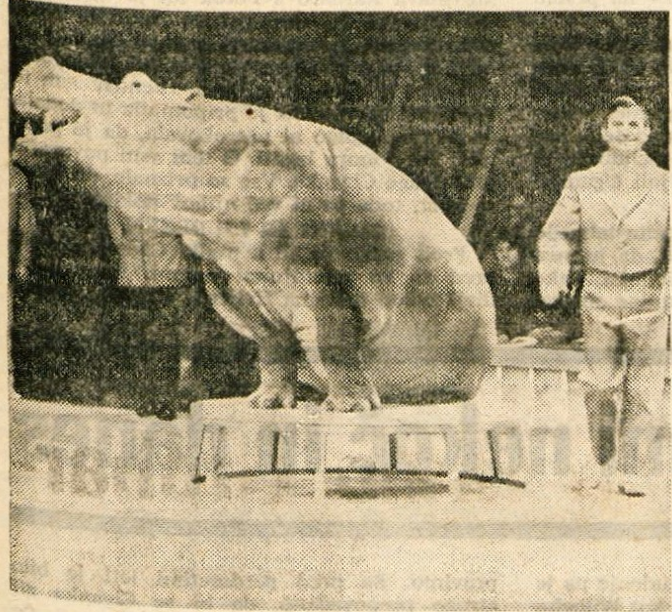
svetu, saj je povodni konj znan kot najboljši neumna žival. Druga oziroma zadnja prav tako zanimiva točka v programu pa je šest 16-letnih deklet, ki nastopajo s konjem. Vse so namreč absolutke madžarske artistske akademije.«

Medtem se je pod platneno streho odvijal program. Navdušili so levi in seveda klovn. In ko je mogočnega leva sredi grozljive točke nekam prišlo in ni našel pravega kraja, se je mirno postavil k ogradi in za nameček poškrpil še najbližje gledalce. Še grozljivejši pa je bil povodni konj, ko je hlastnil za hrano in ob tem bruhnil cel oblak pene.

In po predstavi? Obiskovalci so bili zadovoljni kot se cirkuški predstavi spodobijo. Najbolj seveda najmlajši, ki so očke in mamic mimogrede osušili še za vabljiv sladoled.

Skratka, med obiskom cirkusa Apollo 71 v Kranju se je pokazalo, da stari in mladi radi gremo v cirkus. Starejši navadno najdemo izgovor, da gremo zaradi otrok, medtem ko v resnici največkrat velja tisto pravilo, da je očka kupil sinčku tisto igračo, ki jo sinko doma potem lahko gleda, kako se očka z njo igra. Sicer pa, zakaj bi se sramovali. Dober cirkus (kot mi je nekdo odgovoril) je več vreden kot slab pretep, posebno če se pri tem nimaš kaj bati.

Službena (ne) klovn: A. Zalar in F. Perdan

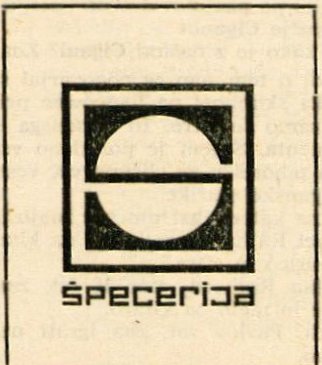

Menda najbolj neumna žival na svetu

Spet veliko znižanje cen ● Spet veliko znižanje cen ● Spet veliko

Znižanje cen za prvomajske praznike od 21. aprila dalje v vseh naših prodajalnah in mesnicah. Cenjenim kupcem je na voljo:

1. Plečka »šunka« v dozah 450 g	kos	13,00 din
2. Jajca — sveža »A«	platon	18,00 din
3. Pomaranče Jaffa	kg	4,70 din
4. Napolitanke	200 g	2,20 din
5. Radgonski biser 0,8	steklenica	9,50 din

ŠPECERIJA

Iz lastnega obrata Klavnica Radovljica prodajamo po konkurenčnih cenah:

1. »Rošunka« 2—3 kg	kg	27,50 din
2. Vrat brez kosti 1—1,6 kg	kg	38,40 din
3. Vrat s kostmi 1,20—2 kg	kg	26,50 din
1. »Šunka« s kožo 6—12 kg	kg	28,80 din

Posebno priporočamo novo salamo sava kg 28,50 din

Vele-trgovina Špecerija BLED

Izkoristite ugoden nakup ● Izkoristite ugoden nakup ● Izkoristite

— Seveda naju gledajo, saj si še vedno lep moški.

Cigani so bili nekoč spretni trgovci s konji. Cigani so nasploh veliki prijatelji konj in psov. Ta ljubezen je prerastla v mit. V starih časih so konjem pokazali mrtve Cigane. V Franciji pa so celo zabeležili primer, da so na pogrebu Cigana konje pripeljali pred oltar. Med večino evropskih Ciganov velja pravilo, da je prepovedano jesti konjsko meso, ker se od tega lahko znori.

Gorenjski Cigani nimajo več konj. Našli so stalna bivališča in jim konji niso potrebni. Radi pa trgujejo z vozovi, v katerih so nekoč stanovali, in ki so jih konji prevažali iz kraja v kraj. Radi stanujejo tudi v starih avtobusih. No, za Kristla Rajharda, ki stanuje z obilno družino v stari avtobusni karoseriji, je to stanovanje res premajhno. Ko sem ga obiskal, nisem mogel v avtobusu stati. Avtobus sedemčlanski družini rabi kot kuhinja (v avtobusu je štedilnik na drva), spalnica in shramba.

Cigani so nadarjeni za glasbo. Veliki madžarski virtuoz Liszt je z elementi ciganske muzike požel obilo uspeha. Cigani niso nikdar marali za harmoniko ali bobenj. Njihove roke in sluh so navajeni na violino, kitaro in citre. Med temi instrumenti je vsekakor na prvem mestu violina.

Glede na to, da je večina Ciganov nepismenih, da nimajo svoje pisave, zato sploh niso vedeli za uporabo partiture. Iz tega razloga ciganske muzike ne najdemo zapisane v zgodovini. To pa ni oviralo slavne skladatelje kot so Haydn, Beethoven, Brahms, Schubert in posebno Liszt, da ne bi uporabljali ciganske teme. Zapisan je tudi primer:

1770. leta je pred vrati Darmstadta taborilo cigansko plemo. Ljudje so opazili, da je med njimi posebno nadarjen mladi violinist. Tako je očaral okolico, da ga je nekega dne obiskal

vine, da jih žandarji ne bi preganjali. Zdaj ne igrajo nikjer več (mislim na Gorenjskem). In če bo tako šlo naprej, bo o ciganskih muzikantih ostala le še legenda. Čudno, da jih vsaj na tem področju nismo uspeli vključiti v razne godbe ali pa zabavne ansamble.

CIGANI IN ČAROVNIJE

To je bila v zgodovini tudi svojevrstna ciganska obrt. Čarovnije so se redno prepletale s prevaro. V Franciji so zabeležili naslednji primer: Neki Cigan je ukradel ovco in jo ponudil za 100 frankov nekemu mesarju. Mesar je odvrnil, da bi za ovco dal kvečjemu 10 frankov. Ko je mesar odšel, je cigan dal v vrečo svojega sina, potem pa je pohitel za mesarjem in mu ponudil ovco za ponujeno vsoto. Mesar je vzel vrečo. Ko pa je doma vrečo odvezal, je iz nje skočil mladi Ciganček, ki je mesarju odnesel še vrečo.

Zanimivo je, da nekateri Cigani (to ne velja za Gorenjsko) slavijo dan kač. To je vsako leto 15. marca. »Če kdo tega dne ubije kačo, bo vse leto nesrečen.«

Biti vedeževalka je za Ciganko posebna čast. Te veččine se uči že od rane mladosti. Miroslava Rajhard s Potok mi je dejala, da vse Ciganke na Gorenjskem znajo prerokovati. Ona zna prerokovati iz kart. Gizela Rajhard iz Radovljice zna prerokovati bodočnost z dlani in iz skodelice kave. »Vendar sem to veččino že pozabila,« je pripomnila in dodala, da že tako dolgo ni prerokovala, da je pozabila, kako mora lagati. O tem sem povprašal tudi druge Ciganke. Vse so priznale, da znajo to obrt, toda to ni več njihov poklic.

CIGANI IN LJUBEZEN

Pred vojno so se le redki Cigani poročili pred paz to pristojni organi. Priznali so divji zakon oziroma življenje »na koruzi« kot

Jože Vidic (8) Cigani nekoč in danes

župan mesta. Na svoje veliko začudenje pa je zvedel, da virtuoz ni nihče drugi kot Wilhelm Friedrich Bach, najstarejši sin Johanna Sebastiana Bacha. Nekdanji profesor matematike in orglar cerkve v Halleu je zapustil vse in se pridružil plemenu Ciganov-godcev. Župan Darmstadta mu je ponudil položaj kapelnika mestne godbe. Wilhelm Friedrich Bach je nekaj let opravljal to službo, potem pa ga je želja po pustolovščini in potepu spet vrnila v naročje Ciganov.

In kako je z našimi Cigani? Znajo igrati?

Tudi o tem sem se pogovarjal s cigani. Ciganska skupnost na Lancovem pri Radovljici ima samo še citre. In nobenega drugega instrumenta. S tem je povedano vse. V ciganskem taborišču ne slišimo več vesele ali otožne ciganske muzike.

In na katere instrumente znajo igrati?

Pavel Rajhard zna igrati na kitaro, violino, tamburico in citre.

Bojan Rajhard, star 18 let, zna igrati na bobne in malo na kitaro.

Rudi, Pavlov zet, zna igrati na kitaro in violino.

Na Bledu pa Avgust Rajhard zna igrati na violino, citre in kitaro.

Njegovi sinovi in hčerke pa znajo: Ferdo zna igrati na klavirsko harmoniko (to je redek primer med cigani) in kitaro, Milan kitaro in bas, Anica, Alvira in Sonja pa kitaro.

Od instrumentov imajo dve kitari, violino, citre in harmoniko.

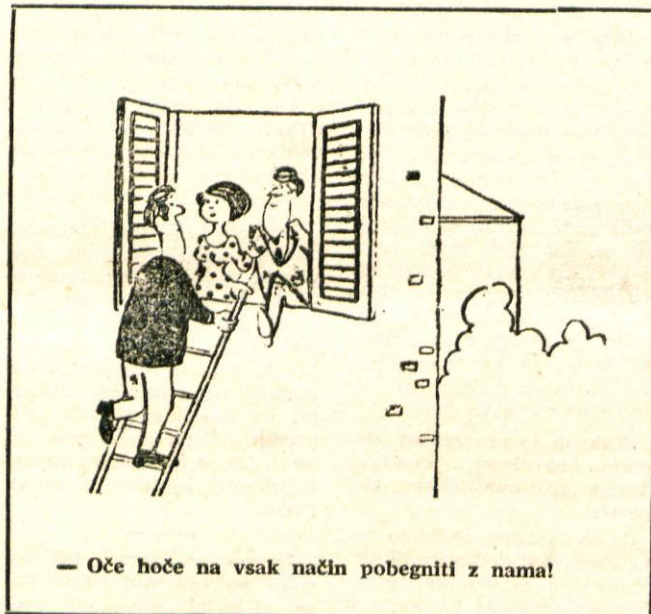
Tudi v ciganski skupnosti na Potokih v jeseniški občini skoraj vsak zna boljše ali slabše igrati na ta ali oni instrument. Kaj pa to pomaga, ko pa imajo samo eno kitaro in še to brez strun.

Nekaj je gotovo: V Ciganih še utripa igralška žilica, toda vedno počasneje. Pred vojno so se naši (in drugi) Cigani preživljali z glasbo in petjem. Hodili so po gostilnah in zabavali goste. Imeli so tavrsto dovoljenje od bano-

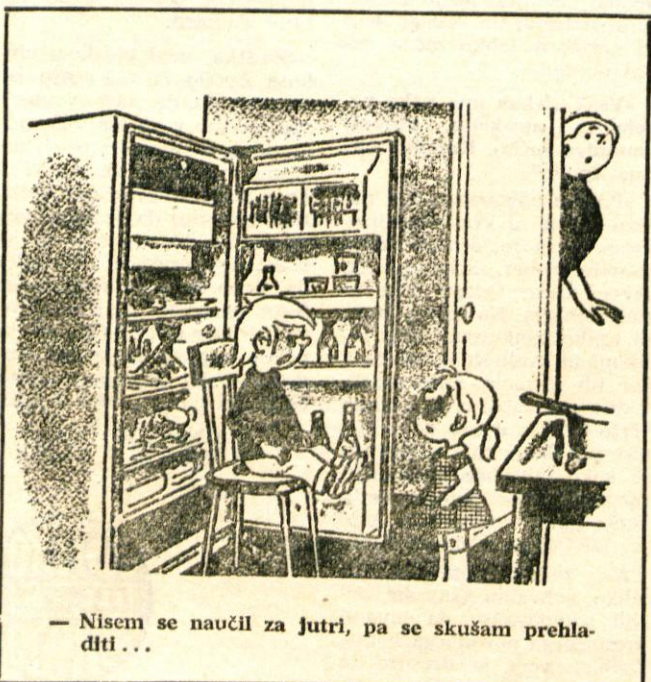
pravimo. Še pred petdesetimi leti je bilo strogo prepovedano, da bi se Ciganka ali Cigani poročili zunaj ciganske skupnosti. Če so opazili, da se je Ciganka zaljubila (to je bilo redkokdaj) v fanta, ki ni Cigan, so jo klicali »bela vlačuga« in ponavadi izključili iz ciganske skupnosti. Za njih je bila to takšna kazen kot če bi nas pregnali iz države. Pavel Rajhard je dejal, da bi njegov oče, ciganski poglavar, ubil hčerko, če bi jo zalotil v prepovedanem objemu.

Zanimivo je tudi to, da Ciganke prej dozori in stopajo v puberteto že s trinajstimi leti. Pred petdesetimi leti je morala Ciganka nedolžna v zakon. Če je prej zanosila, so ji starši to oprostili, ker je pri Ciganih močno razvit čut in ljubezen do otroka. Vendar se cigansko življenje razlikuje od našega, pa se nam včasih dozdeva, da starši ne skrbijo za svoje otroke. Pri tej oceni pa ne smemo prezreti izredno težke stanovanjske in finančne razmere Ciganov. Lahko je dati otroku kos kruha, če ga imamo. Lahko ga je položiti v udobno posteljo, če jo imamo. Lahko ga dnevno kopamo, če imamo kopalnico itn. Lahko bi mu takoj odgovorili: Zakaj pa Cigani ne delajo. Socialni delavci vedo, da se starejših Ciganov ne splača spreminjati. Akcija za pridobitev delovih navad mora biti usmerjena k mladini.

Cigani imajo stroge moralne norme kar zadeva seksualno življenje. Ne drži, da so Ciganke prostitutke. O tem govorijo moški, ki se dejansko nikdar niso približali Cigankam. Res je, da so v srednjem veku mlade in lepe Ciganke morale z grofi in vojvodami v posteljo, toda ne prostovoljno niti za denar. Sicer pa nam je znana pravica grofov na prvo poročno noč svojih podložnic. In to ne Cigank, ampak kmečkih deklet. Zakaj naj bi bil torej to greh samo za Ciganke. Ciganka je možu zvesta žena in nekdanj v potujočih karavanah niso poznali zakonolomstva.

— Oče hoče na vsak način pobegniti z nama!

— Nisem se naučil za jutri, pa se skušam prehladiti...

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23., in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

S 17. APRILA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tehnik — 9.35 Četrte ure z orkestrom Alfredo Antonini — 10.15 Pri vas doma — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Josip Slavenski: Balkanofonija — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Poje baritonist Samo Smerkolj — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Glasbena pravljica — 14.30 Veseli zvoki z domačimi ansambli — 14.55 Pet minut za EP — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Pesmi in plesni jugoslovanskih narodov — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Dobimo se ob isti uri — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Klavir v ritmu — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Popolnarna dela s Simfoničnim orkestrom RTV Ljubljana — 18.45 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.15 Parada zabavne glasbe — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pozornijo in plesom v novi teden

Drugi program
13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Iz filmov in glasbenih revij — 14.25 Glasbeni variete — 15.35 Jazz na drugem programu — 16.05 Popevke Atija Sossa, Mojmira Seneta in Aleša Kersnika — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Glasbeni mozaik — 18.40 Z majhnimi ansambli — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Večer ob popevki in plesnih melodijah — 20.05 Svet in mi — 20.20 Operni koncert — 21.45 Večer z violinistom Albertom Kocsisom — 22.15 Okno v svet — 22.30 Novosti našega glasbenega arhiva — 23.55 Iz slovenske poezije.

N 18. APRILA

6.00 Dobro jutro — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.35 Skladbe za mladino — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Še pomnite, tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.40 Pet minut za EP — 10.45 Na-

si poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11.50 Pogovor s poslušalci — 12.10 Na današnji dan — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 S pihalnim orkestrom Francija Puharja — 14.30 Humoreska tega tedna — 14.50 Godala v ritmu — 15.05 Iz opernega sveta — 16.00 Pet minut za EP — 16.10 Nedeljsko športno popoldne — 18.00 Radijska igra — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Zaplešite z nami — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Jazz za vse.

Drugi program
13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.00 Operetne melodije — 14.35 Radi ste jih poslušali — 15.00 Izletniški kažipot — 15.15 Glasbeni variete — 16.35 Slovenski pevci zabavne glasbe — 17.00 Ples ob petih — 18.00 Za vsakogar nekaj — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Z orkestrom Berlinskega Radia — 19.40 Českoslovaške popevke — 20.05 Športni dogodki dneva — 20.15 Donizetti: odlomki iz opere Don Pasquale — 20.50 Večerna nedeljska reportaža — 21.00 Medigra s Chopinom — 21.45 Dunajski glasbeni dogodki — 23.10 Zgodovinski posnetki Bachove glasbe — 23.55 Iz slovenske poezije.

P 19. APRILA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Cicibanov svet — 9.40 S pevcema Bobo Stefanovičem in Lidijo Kodrič — 10.15 Pri vas doma — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalni orkester Harryja Mortimerja na koncertnem odru — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Iz del mojstrov lahke glasbe — 14.30 Pet minut za EP — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Pet minut za EP — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Poje moški zbor Tovarne dekorativnih tkanin — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Operetni zvoki — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Signali — 18.35 Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Valterja Skoka — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Britten: 1. dejanje opere Albert Herring — 21.00 Iz jugoslovanske lahke glasbe — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Od popevke do popevke.

Drugi program
13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Nenavadni pogovori — 14.25 Glasbeni variete — 15.35 Z zagrebškimi pevci zabavne glasbe — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Deset minut z orkestrom Andre Kostelanetz — 16.40 Popevke na tekočem traku — 17.35 Glasbeni mozaik — 18.40 Z an-

sabloma Delial in Rdečimi koralami — 19.00 Novost na knjižni polici — 19.05 Igramo za vas — 20.05 Iz naših logov — 20.30 Pota našega gospodarstva — 20.40 Odmevi z baletnih koncertnih odrov — 21.45 Komorni zbor RTV Ljubljana poje skladbe Johanna Brahmsa — 22.15 Kulturni simpozij — 22.55 Kratka ura z Ludwigom van Beethovnom — 23.55 Iz slovenske poezije.

T 20. APRILA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Z ansambлом Miška Hočevarja in pevci — 10.15 Pri vas doma — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Foerster: odlomki iz opere Gorenjski Slavček — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Lepe melodije z orkestrom Dolf van der Linden — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Moj svet je glasba — 14.30 Orgle v ritmu — 14.40 Na poti s kitaro — 14.55 Pet minut za EP — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Majhen recital violinista Pavleta Škabarja — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Rad imam glasbo — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V terek na svidenje — 18.45 Svet tehnike — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s triom Jožeta Burnika — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Od premiere do premiere — 21.30 Lahka glasba — 2.15 Komornoglasbeni večer — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 S popevkami po svetu.

Drugi program
13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Glasbeni variete — 15.35 Jazz na II. programu — 16.05 Z ansabloma Bele vrane in Dubrovniškimi trubadurji — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Glasbeni mozaik — 18.40 Z orkestrom Erwin Lehn in Hugo Strasser — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Za ljubitelje in poznavalce — 21.00 V korak s časom — 21.10 Janček: Godalni kvartet št. 1 — 21.45 Z jugoslovanskih festivalov jazz — 22.15 Ljudje med seboj — 22.25 Večeri pri slovenskih skladateljih — 23.55 Iz slovenske poezije.

S 21. APRILA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Operne matineja — 9.05 Nenavadni pogovori — 9.25 Iz glasbenih šol — 9.40 Z orkestrom Dunajskih simfonikov — 10.15 Pri vas doma — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Igra klavirski trio bratov Lorenz — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače — 13.30 Pri

poročajo vam — 14.10 Majhen koncert lahke glasbe — 14.30 Pet minut za EP — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.35 Pet minut za EP — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Dve popularni deli z orkestrom RTV Ljubljana — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Na obisku v studiu 14 — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena galerija — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz domače glasbene zakladnice — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Glasbeni večeri RTV Ljubljana — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Popevke jugoslovanskih avtorjev.

Drugi program
13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.35 Glasbeni variete — 15.35 Popevke slovenskih avtorjev — 16.05 Radi ste jih poslušali — 16.40 Rezervirano za mlade — 17.35 Glasbeni mozaik — 18.40 Popevke madžarskih avtorjev — 19.00 O avtomobilizmu — 19.10 Mladina sebi in vam — 20.05 Slovenske narodne pesmi v zborovski izvedbi — 20.30 Na mednarodnih križpotjih — 20.40 Večerni concertino — 21.45 Pevci od včeraj in danes — 22.20 Žive misli — 22.40 Razgledi po sodobni glasbi — 23.55 Iz slovenske poezije.

Č 22. APRILA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.35 Popevke slovenskih avtorjev — 10.15 Pri vas doma — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Bellini: odlomek iz opere Norma — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Poslušajmo in primerjajmo pesmi mladih — 14.30 Z Londonskim Festivalnim orkestrom — 14.45 Mehurčki — 14.55 Pet minut za EP — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Pesmi Stephana Forsterja poje zbor Roger Wagner — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Portreti skladateljev lahke in zabavne glasbe — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana — 18.30 Četrte ure s Simfoničnim orkestrom RTV Ljubljana — 18.45 Kulturna kronika — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Mojmira Sepeta — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Četrtrkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturno — 22.15 Med novimi posnetki Slovenske filharmonije — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Iz albuma izvajalcev jazz — 23.40 Francoske popevke.

Drugi program
13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Igrajo majhni

ansambli — 14.25 Glasbeni variete — 15.35 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Deset minut v ritmu sambe — 16.40 Sestanek ob juke-boxu — 17.35 Glasbeni mozaik — 18.40 Ob lahki glasbi — 19.00 Filmski vrtiljak — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Sostakovič: Simfonija št. 10 v e-molu — 21.00 Naš intervju — 21.10 Arije iz dveh oper Jakova Gotovca — 21.45 Komorni jazz — 22.15 Radijska kinoteka — 22.30 Iz našega koncertnega življenja — 23.35 Bravničar: Koncert za rog in orkester — 23.55 Iz slovenske poezije.

P 23. APRILA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Belokranjske narodne pesmi — 10.15 Pri vas doma — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Nastopajo pihavci — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Z ansambлом Borisa Franka — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Iz albuma skladb za mladino — 14.30 Pet minut za EP — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Pet minut za EP — 15.30 Napotki za turiste — 15.35 Glasbeni intermezzo — 15.40 Brahms: Variacije na Haydnovo temo — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Rad imam glasbo — 17.10 Človek in zdravje — 17.20 Operni koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Samospevi in klavirske skladbe Marjana Kozine — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Dorka Skoberneta — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Poje zbor RTV Zagreb — 20.30 Top-pops 13 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Jazz pred polnočjo.

Drugi program
13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 14.35 Glasbeni variete — 15.35 Z orkestrom Caravelli — 16.05 S slovenskimi pevci zabavne glasbe — 16.40 Popoldne ob sprejemniku — 17.35 Glasbeni mozaik — 18.40 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Zabavni akordi — 20.05 Radijska igra — 20.50 Ansambelska glasba Wolfganga Amadeusa Mozarta — 21.45 S koncertnih odrov jugoslovanskih filharmonij — 23.15 Iz novejšje slovenske komorne literature — 23.55 Iz slovenske poezije.

RESITEV NAGRADNE KRIZANKE

1. STATVA, 7. OBROKI, 12. TABORNIK, 14. TVOR, 15. AB, 16. STOTAK, 18. IBA, 19. VUK, 21. IDO, 22. LUNIK, 24. LAJNA, 26. PANEL, 27. NAVJE, 28. SOD, 29. KIP, 31. ATI, 32. CVEKAR, 35. CE, 36. GOCE, 38. AMERICAN, 40. ARARAT, 41. RAZURA.

IZZREBANI RESEVALCI

Rešitev nam je poslalo 119 reševalcev. Od teh so bili izzrebani naslednji: 1. nagrado (30 din) prejme Marija Zupan, Kranj, Stošičeva 5; 2. nagrado (20 din) prejme Iva Slapar, Kranj, Koroška 14; 3. nagrado (10 din) pa prejme Franc Magdič, Kranj, Župančičeva 5. Nagrade vam bomo poslali po pošti.

loterija

Poročilo o žrebanju srečk 15. kola, ki je bilo 15. 4. 1971.

Srečke s končnicami	so zadele din
50	10
190	50
13660	2.000
544020	10.000
1	6
13391	506
30031	1.006
141121	10.006
325101	10.006
563451	150.006
92	10
87952	1.000
94892	510
133742	10.000
43	20
9953	200
05603	500
20633	1.000
65513	500
014343	10.020
14	20
64	30
13644	2.000
059164	10.030
75	10
00175	510
18405	1.000
91375	1.010
081395	50.000
793465	10.000
176	100
92636	500
367126	10.000
575406	10.000
717736	10.000
7	6
25927	506
84267	506
288657	10.006
769747	10.006
8	6
33498	506
59118	506
497298	10.006
515878	10.006
688778	10.006
39	10
79	10
0309	200
074449	10.000

V TRŽICU

Solata 9,50 din, špinača 8 din, korenček 5 din, slive 4 din, jabolka 2,50 din, pomaranče 5,60 din, limone 6 din, česen 10 din, čebula 3 din, fižol 8 din, pesa 3 din, kaša 5 din, čebulček 12 din, ribe 7 do 10 din, ajdova moka 4,80 din, koruzna moka 4,80 din, jajčeka 0,55 din, surovo maslo 20 din, smetana 10 din, orehi 26 din, skuta 7,50 din, sladko zelje 3,50 din, kislota zelje 4 din, kislota repa 4 din, cvetača 6 din, krompir 1 din, banane 7 din, med 12 din

NA JESENICAH

Solata 5 do 8 din, špinača 5,90 din, korenček 2,50 do 8 din, slive 5,40 din, jabolka 4,80 do 5,40 din, pomaranče 5,10 din, limone 5,20 do 5,70 din, česen 9,30 din, čebula 3,50 din, fižol 6,90 do 8 din, pesa 2,50 din, kaša 3,70 din, čebulček 13 din, por 3,90 din, ajdova moka 6 din, koruzna moka 3,25 din, jajčeka 0,55 do 0,65 din, surovo maslo 22,50 do 29 din, smetana 13,80 din, orehi 27 din, klobase 4,20 din, skuta 7,10 din, sladko zelje 2,90 din, kislota zelje 2,80 din, kislota repa 2,50 din, cvetača 5,50 din, krompir 1,20 din, radič 10 din

ob 10. uri na stadionu Stan-ka Mlakarja I. kolo mladinske SKL Triglav : Medvode

ob 10. uri na stadionu Stan-ka Mlakarja tekma SNL Triglav : Nafta

SKOFJA LOKA — ob 16. uri na nogometnem igrišču v Puštalu tekma ZCNL LTH : Hrastnik

Pari I. gorenjske rokometne lige — Sešir : Tržič B (Suštar), Radovljica : Sava (Krampelj), Kranjska gora : Kranj B (Sušteršič), Križe B : Jesenice (Pičulin); II. gorenjska liga — Sešir B : Storžič (Zupan), Dijaški dom : Kranj C (Kuhar), Radovljica B : Duplje B (Bašar), Kravec : Preddvor (Bartolj), Benica : Alples B (sreda — Kuhar).

Pari gorenjske nogometne lige: člani — Senčur : Bela, Kranj : Trboje, Kropa : Lesce, Naklo : Predoslje, Alples : Jesenice.

—dh

poročili so se

V KRANJU

Zupan Jožef Metod in Fi-ster Marija, Franc Boris in Češarek Nataša

V TRŽICU

Martin Jazbec in Marija Godnov

umrli so

V KRANJU

Avbelj Jože, roj. 1903; De-zordo Anton, roj. 1921; Tršan Rudolf, roj. 1901; Dežela Pa-vla, roj. 1922; Simnovec Ivan, roj. 1902; Juvančič Peter, roj. 1886; Majcen Ivan, roj. 1913; Štern Jožef, roj. 1900; Gorjanc Simona, roj. 1967; Simenko Frančiška, roj. 1893; Roblek —m., roj. 1971

V TRŽICU

Stanislav Rozman, roj. 1914; Jožefa Filipčič, roj. 1903; Mar-gareta Brodar, roj. 1912

SOBOTA, 17. aprila, ob 10. uri za IZVEN: lutkovna pred-stava KLJUKČEV ROJSTNI DAN in ČAROVNA SKRINJI-CA

NEDELJA, 18. aprila, ob 16. uri za IZVEN — A. Leskovec: DVA BREGOVA

PONEDELJEK, 19. aprila, ob 16. uri za red DIJAŠKI II. — C. Goldoni: KRČMARI-CA MIRANDOLINA — gostu-je dramska skupina iz Nove-ga mesta

Tržni pregled

V KRANJU

Solata 5 do 6 din, špinača 10 do 12 din, korenček 4 do 5 din, slive 3,50 do 4 din, ja-bolka 2,50 do 3 din, pomaranče 5,40 din, limone 6 din, česen 10 din, čebula 3 do 3,50 din, fižol 5 do 6 din, pesa 3 din, kaša 4 do 5 din, čebul-

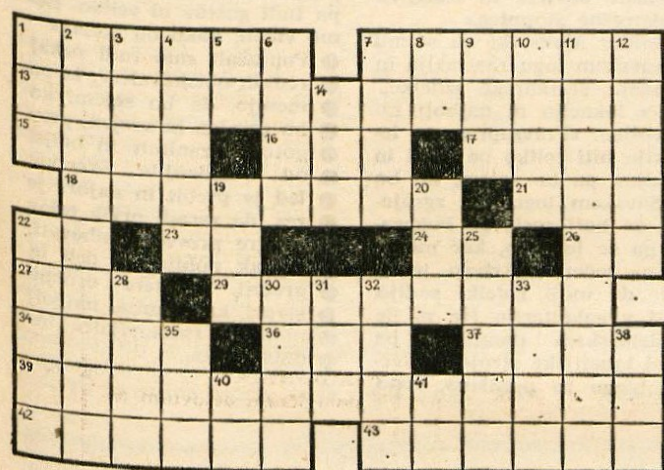
● V soboto, 17. aprila, ob 20. uri bodo v dvorani radovljjske graščine odprli razstavo slikarja Antona Plemlja. Ob otvo-ritvi razstave bo koncert gotskih in renesančnih skladb v izvedbi ansambla Scola Labacensis. Razstava, ki jo prireja delavska univerza v Radovljici, bo odprta do 28. aprila vsak dan od 10. do 12 in od 15. do 17. ure.

● V soboto, 17. aprila, bodo v dvorani amaterskega gleda-lišča Tone Čufar na Jesenicah gostovali člani ljubljanske Drame. Jeseniškemu občinstvu se bodo predstavili z delom Petra Ustinova Photo finish.

D. S.

Nagradna križanka

VODORAVNO: 1. ime slovenskega pisatelja Meška, 7. ko-vinsko podjetje v Ljubljani, 13. opredelitev, 15. visoko kalo-rično gorivo, 16. časopisna agencija v Kairu (Middle East News), 17. višavje na jugozahodu Saudske Arabije, 18. kdor se poteguje za kako službo, funkcijo itd., 21. osebni zaimsek, 22. Izvršni odbor, 23. Anton Ocvirk, 24. Ljudski odbor, 26. Dra-gutin Neumann, 27. trčenje, karambol, 29. obdelovanje kamna, delo klesarja, 34. vzhodnoindijski denar, 36. ime slovenskega pisatelja Grudna; jarem, 37. pristanišče na jugovzhodu Nove Kaledonije, 39. projekcijski aparat za kinematografske pred-stave, 42. v ekonomiji čisto premoženje, 43. ime junaka Lupi-na v kriminalnih romanih francoskega pisca M. Leblanca.

NAVPIČNO: 1. bakterija okrogle, oblaste oblike, kokus, 2. spokorjenec, 3. Noetova barka ob svetovnem potopu, 4. na-slov slovenskega filma v treh delih, pomlad, 5. kratica za edidit, izdal, založil, 6. vrsta igre na karte; neodločen izid igre, 7. materina sestra, ujevca žena, 8. nikanica, 9. hrvaške industrija nafte, tudi skrajšano žensko ime (Slokanova), 10. to-varna obutvenih strojev in opreme v Kranju, 11. brezvezje, stavčna figura, opuščanje veznika, 12. plat, del knjige ali neba, 14. zmrznjena voda, 19. pristaniška naprava za popravljanje ali čiščenje podvodnih delov ladje, 20. pod, 22. grški otok, domovina Odiseja, 25. kremenjak, vrsta kalcedona, prozoren poldragulj, 28. nemški filozof, začetnik kritične filozofije, Immanuel, 30. italijanska denarna enota; starogrško glasbilo na strune, 31. jaz v latinščini, posameznik, 32. vrsta stročnice, vzhodnoindijski fižol, 33. skupine ptic, 35. reka v severni Indiji, izvira izpod Himalaje, 38. vek, doba (množina), 40. av-tomobilska oznaka za Plevljo, 41. Edvard Rusjan.

● Rešitev pošljite do četrтка, 22. aprila na naslov: Glas,
● Trg revolucije 1, Kranj, z oznako Nagradna križanka.
● Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturno-zgodovinska, etnografska, umetnostno-zgodovinska zbirka. V galeriji v Mestni hiši je odprta razstava del slikarja Maksima Sedeja ml., v stebriščni dvorani pa razstava koroških slikarjev Zorke Weiss in Gustava Januscha.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je v I. nadstropju odprta republiška zbirka Slovenska žena v revoluciji. V II. nadstropju je na ogled etnografska zbirka Planšarska kultura na Gorenjskem.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, v galeriji v isti stavbi pa razstava slikarjev Saše Kumpa in Stefana Simoniča.

Galerijske in muzejske zbirke so odprte vsak dan od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure.

Modna revija konfekcije

V okviru desetega spomladanskega sejma v Kranju je vključena tudi modna revija — ali bolje rečeno pregled nad izbiro ženske, moške in otroške konfekcije. Trgovske konfekcijske hiše so za pomlad in poletje, če lahko sodimo po modelih na reviji, pripravili dokajšnje izbire sodnih in lepih oblačil. Med njimi je tudi nekaj

Za hladnejše pomladne dni so primerne obleke iz potiskanega jerseyja v enostavnem kroju. Izdelek Angore Ljubljana. — Foto: F. Perdan

ekskluzivnih, ki pa so bolj za posladek na reviji, saj je cena teh modelov predvsem italijanskega Beltrame, hudo zasoljena.

Otroške konfekcije bo letošnja pomlad v trgovinah dovolj, če smemo soditi po številu modelov na reviji. Med proizvajalci konfekcije se je lepo uveljavila konfekcija Mladi rod iz Kranja, ki ima razen morda enega ali dveh, same lepe in moderne obleke za otroke.

Če bomo kupovali obleko za poletje v trgovini konfekcije, potem ne bomo v zadregi. Ideal iz Nove Gorice je podjetje, ki šiva zares lepe modele za žensko konfekcijo in težko, da bi zgrešili res prikupne in moderne modele. Modele za revijo, take, ki se »opazijo«, so prispevale tudi mariborska Vezenina in pa znane slovenske tovarne pletenin.

Po poti mode krepko stopa tudi tržiški Trio, vendar pa naj mu gre hvala le, če se bodo usnjeni modeli namenjeni za izvoz, pojavili tudi na obešalnikih domačih trgovin.

Moška konfekcija na reviji je standardna, če odštejemo modele italijanskega Beltrame.

V dobri poldrugi uri prikazuje manekeni na modni reviji spomladanskega sejma v Kranju okoli 160 modelov 41 slovenskih izdelovalcev obutve, konfekcije in modnih dodatkov. Skoda, da za spomladanske modne revije med obiskovalci ni dovolj zanimanja, saj je letošnji pregled konfekcije dokaj prikupno pripravljen — za oko in uho. L. M.

Sejem v Savskem logu

»Pogrešamo sejmski živžav; gradbeni je pa skoraj prehud — Kaže, da bo nova lokacija dobra, posebno ko bo vse urejeno — Obisk je dober, še bolj pa bi bilo, če bi bil vsak dan velikonočni ponedeljek«.

Ne namenoma, ampak ravno čas je nanesel tako, da smo letošnji X. spomladanski sejem v Savskem logu v Kranju obiskali v sredo ravno okrog 13. ure. Obiskali smo nekatere razstavljalce in jih poprašali, kako so zadovoljni z obiskovalci, kupci, sejmskim prostorom in podobno. Na srečo jih nismo preveč motili, saj obiskovalcev ta čas skoraj ni bilo.

»Preseneča nas, da si je sejem ogledalo že toliko obiskovalcev iz raznih krajev Slovenije. Tudi z dosedanjim prometom smo zadovoljni. Že sedaj smo prodali precej kmetijskih strojev, v zadnjih dneh pa pričakujemo še veliko večji promet. Mislim, da je uprava sejma naredila prav, ko je sklenila, da bo spomladanski sejem s poudarkom na kmetijsko mehanizacijo v Savskem logu. To jim je tudi zelo dobro uspelo, saj tolikšne izbire in novost s področja kmetijske mehanizacije v Sloveniji še nismo videli,« sta povedala zastopnika Agrotehnike Ivan Škraba in Silvo Šibenik.

S prodajo in sejmom so zadovoljni tudi predstavniki Slovenija avto.

»Pričakujemo, da bomo do konca sejma prodali za okrog 100 milijonov starih dinarjev koles, motornih koles in avtomobilov. Žal nam je le, da kupcem ne moremo postreči z nekaterimi vrstami mopredov in ponjjev, po katerih sprašujejo. Glede lokacije sejma pa menimo, da je boljše kot prejšnje.«

Hinko Ciglič, predstavnik Merkurja pa nam je takole odgovoril: »Bi šlo, če bi bil vsak dan velikonočni ponedeljek. Prvi dni je bil namreč res pravl sejmski živžav. Vendar se tudi sedaj ne moremo pritoževati, le vročina v paviljonu je precej nenavadna za ta čas. Poleti bo treba misliti na to težavo. Pa čimprej bi morali celotno sejmsko dejavnost združiti v Savskem logu. Razdrobljenost tudi obiskovalce moti. Tokrat prodajamo gospodinjsko in drugo tehnično blago, veliko zanimanje pa je tudi za tri novosti: podstrešno okno, okenske okvirje in zložljive podstrešne stopnice.«

Znidar Maks, ki na sejmu v Savskem logu razstavlja in prodaja ščetkarske izdelke, pa z lokacijo ni najbolj zadovoljen: »Pravzaprav me lokacija niti toliko ne moti in mislim, da bo sejem, ko bo v Savskem logu vse zgrajeno, še bolj zaslovel. Pokazalo pa se je tisto, kar me je že na začetku skrbelo, in sicer, da moji izdelki sodijo bolj v galanterijo (ta pa je v delavskem domu), ne pa med kmetijske stroje, tehnično blago in pohištvo. Zato

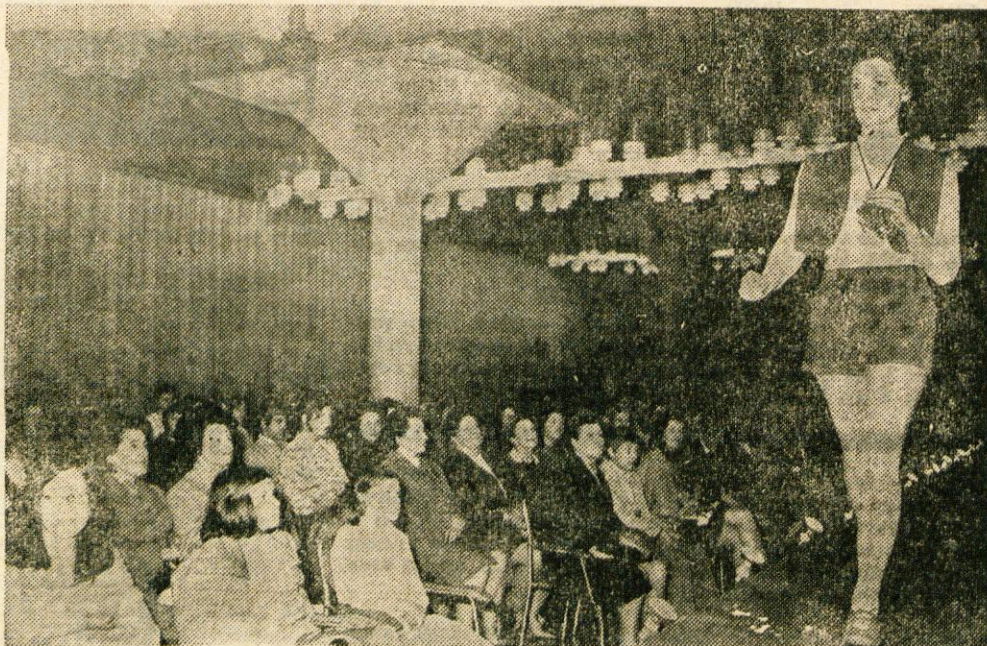
tudi s prometom nisem zadovoljen in na prihodnji sejem najbrž ne bom več prišel.«

Predstavniki Fužinarja z Jesenic, ki na sejmu razstavlja in prodaja gospodinjske stroje in drugo tehnično blago, so z lokacijo in obiskom zadovoljni. »Skoda je le, da je gradbeni živžav tako hud oziroma da okolica še ni malo bolje urejena,« je pripomnila predstavnica Marica Novšak.

Julka Murovec v paviljonu Jelen pa je odgovorila: »Prav preveč ravno nismo zadovoljni. Precej težav imamo s pravico različnih jedi in pijač, pa tudi gostov ni veliko. Bomo videli, kako bo poleti.«

● Poprašali smo tudi nekaj redkih obiskovalcev, ki pa ● menijo, da bo sejem, ko ● bo zgrajen in urejen, prav ● gotovo zanimiv in boljši ● od dosedanjih. Skratka, ● led je prebit in najbrž je ● res, da zaradi prvih težav ● ne gre preveč omahovati, ● ampak pohiteti z deli in ● urediti nekatere drobne ● stvari, ki trenutno najbolj ● motijo razstavljalce in ● obiskovalce.

A. Z.

Tovarna usnjenih izdelkov Trio v Tržiču ima na reviji v Kranju nekaj lepih modelov iz kozjega velurja. Na sliki so iz velurja ukrojene kratke hlačke in bolero. — Foto: F. Perdan Stroj za silažo koruze. Agrotehnika jih je na spomladanskem sejmu že nekaj prodala. — Foto: F. Perdan

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

200

IV. DEL

»Samo trenutki so ljubezen.« se ji zganejo ustnice, v sebi pa sliši drobce tistih verzov, ki jih je bral plavalasec in ki so, šele zdaj jih sliši, ostali tudi v njej, kakor lahko ostanejo v človeku enkrat za vselej samo verzi resničnih, globoko občutenih velikih pesmi.

Tudi v njej je ostala septembrska vedrina iz tiste pesmi, tišina mladih slivovih drevov, roke, ki objemajo dekle kakor v omamnem snu, kjer čas ni čas in resničnost ni vsakdanja trda resničnost; nebo je lepše, samotni oblak bolj bel kakor v resnici, oblak, ki ga ni več, čim se vzdramiš v vsakdanjost, a ti vseeno ostane v duši kot neizbrisen spomin...

Od tega dne so mnoge mnoge lune priplavale in splavale z neba

in morda so oklestili že tiste slive a ti vprašuješ: kje ljubav je ta?

Ni je več. Njen obraz je zbledel. Celo na poljube bi človek pozabil, ko bi ne bilo v spominu tistega sinje sinjega neba in belo belega oblaka. Samo ta oblak je ostal njemu, pesniku. In še ta je cvetel takrat samo nekaj minut, potem pa ga je odnesel veter. Samo to mu je ostalo od one deklice, ki jo je ljubil, samo ta trenutek, kakor so njej ostali samo trenutki

prvo srečanje z Lehmannom v Kobaridu: v Trst je morala, neznan nemški vojak se ji je ponudil, da jo pelje, ker ima isto pot, praznina, v katero se je sesula ob najdbi tistih pisem ljubezen do Franca, ja, do kraja sesula, se je napolnila z novim čustvom, ko je mislila, da je že prepozno, saj se je Lehmann že odpeljal, ne da bi mu obljubila novo srečanje

— To je najina usoda, — je rekel srečen, ker

je ni zaman čakal pred hotelom Central v upanju, da mu jo bo prineslo naključje.

in potem tisti utrinek, ko se je zarisal v temo nad kraško pokrajino na cesti pod Vrhom sv. Mihaela nad Doberdobsko planoto

in ptice, bili so žerjavi ali divje gosi, ki so plahutale skozi večer z juga na sever — Morda se bodo spustile ob kakem jezeru v berlinski okolici, — je rekel in potem srečanja ob Nadiži in Kobaridu slovo v Borjani, ki ne sme biti zadnje slovo, kakor je rekel in kakor sta upala oba in potem pisma, ki so prihajala s fronte na Marni

in strah, ki jo je mučil za njegovo usodo in potem tisto pismo, napisano z neznano pisavo in s sporočilom, da je Fric težje ranjen, pismo, ki ga ji je pisal neki sanitejski vojak, neki Bertold Brecht konec zadnjega vojnega pol leta v času, ko so Nemci že doživeli svoj polom na francoski fronti

in potem črna misel, da Frica ni več, da je podlegel ranam

in nato radostna novica s pismom, ki ga ji je pisal iz Berlina

in še mnoga pisma in pesmi pisma in pesmi, ki jih je skrivala pred sinom in domačimi

pisma in pesmi, ki so bile (to še vedno čuti) edino, kar lahko imenuje svoje življenje

»Ja, samo ti trenutki...«

Toda tudi te trenutke je zavrgla sama.

»Zavrgla s svojim zadnjim pismom.«

Zdaj nima ničesar več, kar bi lahko imenovala svoje življenje.

In ljudje brez svojega življenja so samo na videz živi, v resnici pa so že mrtvi.

»Dihajo, pa ne živijo več!«

Tega se ta hip živo zaveda.

»Zakaj bi potem še dihala?« se vdaja mračni misli.

— Da, zakaj? Nisi rastlina! Samo rastline lahko žive tako, ker življenja ne občutijo. Samo rastejo, ne da bi se tega zavedale. Človek pa ne more tako. Človek ne more hoditi okrog in samo dihati. Je še človek, če je samo še živ mrlič?

»Ni, ni,« pritrjuje zapeljivemu glasu, ki se drami v njej in ki jo vabi, vedno bolj mamljivo vabi, naj seže po svojem življenju sama.

— Nisi prva, ki je pobegnila praznemu, mrtvemu življenju v smrt. Razbij vazo in zareži v žilo! Prav gotovo je kaka vaza na mizi.

»Je, seveda je,« pritrjuje. Sama jo je videla. Toda vaza bi povzročila nepotreben trušč.

»Potem razbij zrcalce! Zrcalce razbij in zareži...«

»Ja, zrcalce...«

To je vabljava misel.

»Samomor? Samomor?«

— Samomor je človeka nevredno dejanje. K samomoru se zatekajo slabiči, ki jih je življenje zlomilo in ki mislijo, da so začetek in konec vsega.

Nekje je že slišala to misel.

»Komunisti zavračamo osebno nasilje. Tudi osebno nasilje nad seboj. Zavračamo samomor,« se spominja, a se ne more spomniti, kje je to slišala ali brala.

— Fraze, prazne fraze, — se njen obup ne more sprizniti s takimi mislimi.

»A če niso?«

— So. Tudi komunist je samo človek, — ji šepeta obup.

»Toda človek, ki ne misli samo nase in na svojo nesrečo,« ugovarja.

— Potem živi in trpi! Živi prazno življenje!

»Prazno življenje?«

— To je življenje brez svojega osebnega življenja.

»In kaj naj bi bilo osebno življenje?«

— To so vrednote, ki si jih zavrgla sama. To je ljubezen: ljubiti in biti ljubljen. To je sreča, ki ti je pripadnost kakršnim koli načelom in gibanju ne more dati.

»To srečo pa sem zavrgla,« čuti.

— Zavrgla! Torej, kaj še čakaš? Umreti je kakor spat!

»Da, spala bi, spala... Spala in se nikoli več ne prebudila.«

— Smrt je človekova poslednja dobrotnica.

»Smrt? Smrt?... O, pridi smrt, predolgo se ne mudi...«

Od fanta do moža (2)

»Preljubi svet Anton, daj mi možička...«

Rokovnjači so imeli nekoč na moščanskih njivah spravljeno vino. Ko so prišle žanjice do steklenic, se jih tudi dotaknile niso. Pozneje so jim rokovnjači dali pliti, kolikor so hotele, ker so bile tako poštene. — Rokovnjaške poroke so bile v Udinem borštu. Poročal jih je Harambaša; tako so pravili svojemu poglavarju. Molitvica ob poroki je bila takale:

In nomine patre, vzem jo za ene kvatre, če pa t' dobra ne bo, pa drugo doboš.

Tudi o Ciganih je bilo veliko govorenja. Najbolj zanimivo je bilo, kako so jih krščevali:

Cedro, medro, zeleno, če nočeš krasti, ne smeš gor rasti!

Ali:

Ne da ti Bog rasti, ako ne znaš ti krasti!

O Vodiški Johanci so tudi dosti govorili. Fantje so o njenem »svetniškem« poslanstvu močno dvomili. Nekdo je predlagal, naj jo pribijejo na križ, potem bodo pa že videli, kaj je z njo. Kot je znano, se je nazadnje zastrupila z gnojnimi vilami. Mengeški pek je pekel kruh na vodi, v kateri so oprali Johancine rjuhe. Pozneje je propadel.

Fantje in dekleta so se večkrat poblize spoznali tudi na

božjih poteh, ki so bile med ljudmi zelo ukoreninjene. Priložnost za spoznavanje je bila tudi pot v cerkev in z nje domov, posebno še za moščanske fante in dekleta, saj so hodili v cerkev v približno 2 km oddaljeno Komendo, in to po gozdni poti. Način spoznavanja se pred prvo svetovno vojno in po njej ni spremenil. Treba pa je pripomniti, da je bilo največ takih primerov, da so se v fantovem imenu med seboj pogovorili kar starši; na čustva bodočih mladih zakoncev se niso dosti ozirali.

V današnjem času se je način spoznavanja veliko spremenil. Predvsem so dosti na boljšem dekleta. Nekdaj so lahko samo sedela doma, na ples so jih pustili le podnevi za uro ali dve, drugih priložnosti pa so imela le malo. Danes posebne razlike med fanti in dekleti ni več. Eni in drugi gredo lahko v kino, na različne izlete v hribe in na morje, na razne zabave ipd. Lahko bi rekli, da one prav tako lahko iščejo fante kot fantje nje. Veliko mladih ljudi se danes spozna v tovarnah pri skupnem delu, še več pa pri vožnji na delo in z dela. Nič več ne čakajo dekleta na fante le doma. Prav nič ni videti nespodobno, če gresta dve prijateljici skupaj za več dni od doma,

nekdaj pa bi to imeli za velik greh.

Nekdaj, kot sta povedala Korbar in moj oče, so imela dekleta svojega svetnika, ki je bil priprošnjik za ženo. To je bil sv. Anton Puščavnik. Vsako leto jih je na tisoče romalo na Šmarno goru ob šmarnih, na veliki in na binkoštni ponedeljek in ob drugih priložnostih. V zvezi s priprošnjikom za ženo so nastali med ljudstvom verzi:

Preljubi svet Anton, ti mene ne smeš pozabiti, čeprav moj bodoči ne bo baron, lep in mlad pa moral bo biti.

Ali pa nekoliko hudomušnejše:

Preljubi svet Anton, daj mi možička, pa ti bom zredila debelega prašička!

Sveti Anton je bil hkrati namreč tudi priprošnjik za prašiče. Danes seveda dekleta ne prosijo več svetnikov za možje. Raje se lepše napravijo in skrbneje uredijo, pa gotovo hitro uspe.

Fantje v našem okolišju niso imeli ne nekdanj in ne danes svojih priprošnjic, ki bi jim pomagale pri izbiri življenjskih družic.

Med dekleti so bila nekdanj — tega se spominja le Korbar — v navadi vraževerna dejanja, s pomočjo katerih naj bi dekletu dobilo fanta. Eno od najbolj znanih je bilo, da je moralo dekletu skrivoma dati fantu v žep cep-tec. To je bila posebna roža ki raste v gozdu, imela pa je obliko korenine, kot roka. Te rože so dekletom prodajale ženske, ki so hodile prosit po hišah, ali pa berači. Ze med obema vojnama pa so take in podobne vraže izginile.

Pred prvo svetovno vojno je bilo v navadi, da so se dekleta še posebno postila k svetim trem kraljem, da bi na ta način dobila večjo božjo milost za moža. Pozneje so to navado opustile. Nekdaj so dekleta tudi verjela, da bodo dobile lepega moža, če se jim bo na sveti večer prikazal na vodni gladini lep obraz.

Ivan Sivec
(Prihodnjic naprej)

Vzgoja mladega obiskovalca gledališča

Do konca letošnje gledališke sezone, to je do 25. maja, bosta v Prešernovem gledališču v Kranju še dve premieri. To bosta predstavi, ki ju bodo za otroke pripravili člani dramskih krožkov na šolah Staneta Žagarja in Simona Jenka. Dramska društva na šolah poznamo že nekaj časa, vendar pa se je za njihovo delovanje zavzelo Prešernovo gledališče šele lani, potem ko so se »izpele« ure pravljic. Vodja otroških predstav pri Prešernovem gledališču je Jože Kovačič.

● Kako poteka delo s šolskimi dramskimi društvi?

»Po desetih letih dela z otroško dramsko skupino smo lani poiskali novo obliko dela z otroki. Sedaj obstajajo dramski krožki na več osemletkah v občini, vendar pa smo mentorstvo prevzeli le nad šolami Staneta Žagarja, Franceta Prešerna, Simona Jenka, pomagali pa smo tudi šoli v Cerkljah. Kot vodja otroških predstav pomagam mladim igralcem pri ustvarjanju otroške gledališke predstave. Pri delu z mladimi igralci, to so učenci od petega razreda dalje, si prizadevamo, da le-ti v kar največji meri sami pripravijo predstavo. Le tako pride do izraza otroška ustvarjalnost in to je tudi — kar mi imenujemo — živo gledališče. Naš namen je, da bi se otroci ob našem mentorstvu naučili gledališke abecede, kasneje pa naj bi samostojno pripravljali predstave. Šole se sicer zelo zanimajo za dram-

ske šolske skupine, vendar pa za sedaj Prešernovo gledališče nima več mentorjev, ki bi lahko delali z otroki na vseh šolah v občini.«

● Kaj pa pomeni igranje za otroke?

»Otrok se zelo rad pokaže na odru, zanj je najstopenje posebno doživetje. Če le malo poznamo otroški svet, potem lahko razumemo otrokovo nagnjenje k igri, k oblikovanju. Nimamo namena, da bi iz otrok napravili igralce, to ne. Glavni namen otroškega gledališča je prizadevanje, da otroku njegova otroška fantazija ne zakrni. Razen tega ima nastopanje tudi to dobro stran, da pomaga otroku premagovati strah pred velikim auditorijem. Koliko pa nas je takih, ki lahko povemo svoje mnenje brez zatikanja na raznih sestankih?

Vse naše prizadevanje je usmerjeno v to, da otroci začutijo željo po gledališču ali drugače povedano — hočemo vzgojiti bodočega obiskovalca gledališča. Današnji človek nima potrebe po gledališču, čeprav bi mu bila prav ta kulturna dobrina še kako potrebna. Ne bi smeli dopustiti, da bi že otrok pozabljal na kulturne potrebe. Ko bo odrasel, ne bo znal poiskati poti do kulture. Gledališče pa je ena od tistih kulturnih dejavnosti, ki jih je treba gojiti, čeprav je sicer današnja družba pozabila na čar gledališča. Zato pa si prizadevamo, da bi gledališče zamikalo spet — kot gledalca — mladega človeka.« **L. M.**

900 LET PREDDVORA

Ko zapuščamo Zgornjo Belo, seveda vemo, da nismo še vsega povedali o tej lepi vasi pod gorami. V mislih imamo nekdanje zelo razširjeno domačo obrt v teh krajih — žbičarstvo (žebličarstvo). Z izdelavo žbic (žebličev) za čevlje pa tudi za podkovanje konj si je marsikatera hiša na Zgornji Beli pridobila zanesljiv postranski dohodek. Tudi pri Kosmatu, kjer je bil doma naš bukovnik, o katerem je tekla beseda v zadnjih dveh zapisih, so kovali žbice. Še danes so pri hiši ohranjene nekatere naprave za žbičarsko obrt.

Toda o tej pisati, bi preseglo okvir naše pripovedi — tembolj, ker so o beljanskih žbičarjih že pisala bolj strokovna peresa, nekatera tudi v Glasu (etnografa Anka Novak in Andrej Triler ter mojster umetnega kovaštva Joža Bertoneclj).

BLAZIJ GRČA

Steče naj nam pa pero o zanimivem možu, ki ga je rodila Spodnja Bela, o politiku in narodnjaku Blaziju Grči. Videli bomo, da je bil mož kar prava gorenjska grča. Čvrst in delaven, nikoli utrujen, je dočakal 92 let starosti

Rodil se je Blazij — bolj po domače bi zvenelo seveda Blaž - Grča 29. januarja 1846

Rojstni dom Blazija Grča na Spodnji Beli št. 7

na Spodnji Beli št. 7. Rojstni dom našega Blazija ni kaka uboga vaška bajta, pač pa je košata enonadstropna stavba. V njej še gospodari stari rod, ime Grča je še pri hiši in kaže, da bo tako še vnaprej ostalo.

Blazij Grča je študiral gimnazijo v Kranju in Ljubljani, bil član ožjega Levčevega literarnega kroga in vse je že kazalo, da se bo mladi Beljan podal po poteh, ki jih je že pred njim utrl сосед in rojak Matija Valjavec-Kračmanov s Srednje Bele.

Toda študij bogoslovja v Gorici je Blaziju določil povsem drugo pot — pot narodnega buditelja in organizatorja med goriškimi in primorskimi Slovenci. Služboval je Grča v Rihemberku, Kobaridu, Čepovanu in celih štirindvajset let v Sempasu pri Gorici (1892—1916).

Blazij Grča je postal izrazito gregorčičevski narodni duhovnik. Strpen do slabosti svojih ovčic, a neuklonljiv borec za pravice slovenskega jezika, neutrudljiv organizator družabnih izobraževalnih, političnih in narodno-gospodarskih društev. Ustanavljal je zadrage, se uspešno loteval uravnave hudournikov, popravila cest, zidav in vsakršnih naprav.

Pisal je — kot mladenič je seveda še prej pesnikoval — kot zrel, realen mož, o lokalnih gospodarskih potrebah. O osuševanju kobaridskega blata, o snovanju zavarovalnic za živino in podobno. Skratka, Grča se je potegoval za gospodarsko blagostanje primorskega ljudstva. Nekaj let je bil celo deželni poslanec v goriškem zboru. A tudi tu ni bil kak kimavec, često se je oglašal s plamtečimi zahtevami, celo dunajski

vladil je pošiljal peticije v zvezi z ustanovitvijo slovenske gimnazije v Gorici.

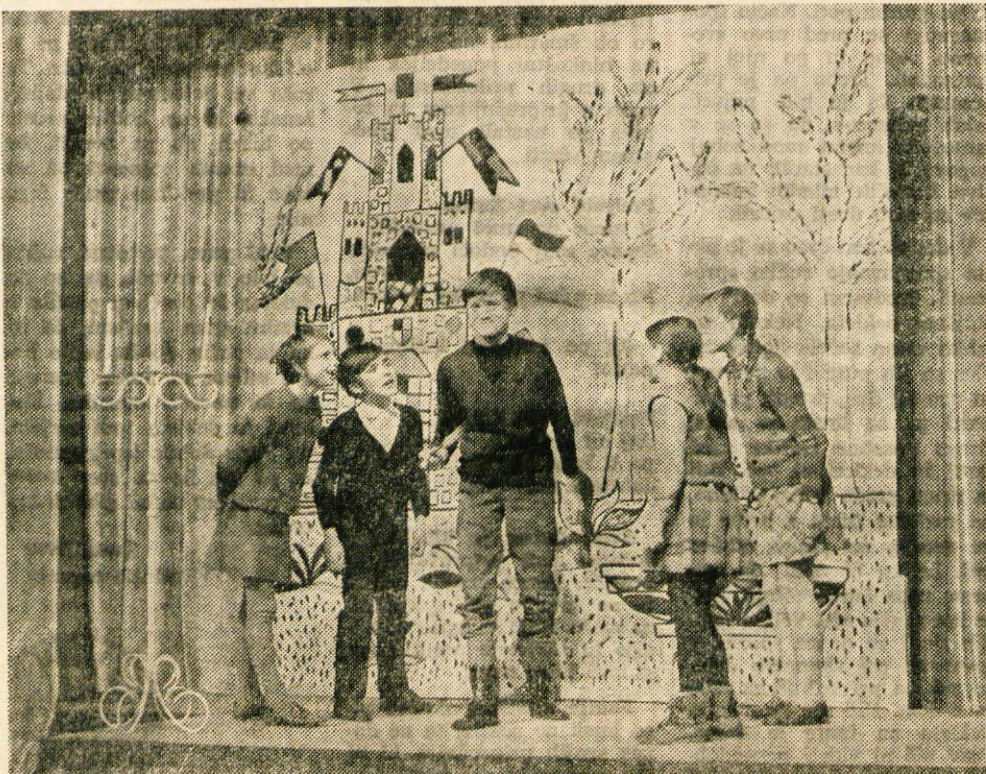
GREGORČICEV PRIJATELJ

Še bolj ljub nam postane Blazij Grča, ko zvedemo, kako iskreno prijateljstvo ga je vezalo na goriškega slavčka, na pesnika Simona Gregorčiča. Bila sta si blizu po vročem rodoljubju — čeprav pa po smeri mišljenja in ravnanja docela nasprotna. Gregorčič je bil mila, nežna narava, Blazij Grča pa ves grčast in praktičen. Seveda to ni moglo skaliti njunega prijateljstva. Tako zvedemo iz spominov, ki jih je Grča napisal leta 1925 v Koledarju goriške Mohorjeve družbe. V njih je Beljan pesnika sinje Soče ožaril s povsem novo lepoto.

Prva svetovna vojna je Grčo pregnala z njegove primorske fare. Ni mu bilo žal za stvarmi, ki jih je kot begunec moral zapustiti, žal mu je bilo le za rokopisi in knjigami. In za obilno korespondenco, ki jo je vodil z najuglednejšimi možmi svoje dobe.

Kot konsistorialni svetnik goriške nadškofije in upokojeni župnik se je po prvi svetovni vojni vrnil v domače kraje. Naselil se je v Senčurju, danes Mlakarjeva ulica št. 1. Kot biseromašnik je tu umrl dne 25. decembra 1938. Zapustil je med ljudmi spomin — o tem pa kaj več kdaj drugič.

Črtomir Zorec

Otroška predstava Martina Krpana, ki so jo pripravili učenci osnovne šole v Cerkljah

Promet je vsak dan gostejši in gotovo ne vemo, kakšen pomen imajo prometni miličniki ob tem velikem prometu. Tudi jaz sem do nedavnega mislil, da so miličniki le ljudje, ki opazujejo promet in venomer nekaj ukazujejo voznikom, čeprav to ne bi bilo potrebno. Kmalu pa sem spoznal,

Prometni miličnik - moj prijatelj

da je to ukazovanje edina rešitev za preprečitev prometnih nesreč.

Ko sem pred nedavnim prišel na prehod za pešce in ga hotel prečkati, me je miličnik prijel za roko in dejal: »Le počasi, kaj ne vidiš avtomobila, ki pelje z desnel!« Mislim sem si: »Ta presneti policaj, vedno samo opozarja in opozarja.« Odgo-

voril pa sem mu: »Ja, vidim! Je že v redu!« Prečkal sem cesto in šel naprej. Čez nekaj dni sem prišel k istemu preходу in zopet videl miličnika, toda tokrat je držal v rokah mojega prijatelja, ki je čakal na zdravnikovo pomoč. Stopil sem k njima in vprašal, kaj se je zgodilo. Miličnik mi je pojasnil, da je mojega prijatelja opozoril, kakor mene pred dnevi, toda ni ga poslušal in je brezglavo stekel čez cesto. »No, in sedaj plačuje svojo neposlušnost,« je še dodal jezno. Začel sem razmišljati in kmalu uvidel, kako prav je imel miličnik pred dnevi, ko me je opozoril. Brez opozorila bi jaz prav gotovo naredil tako kot moj prijatelj. Zato sem sklenil, da bom vedno poslušal miličnika, kajti on ve, kaj je in kaj ni prav na cesti.

Sedaj pa vidim in slišim svoje vrstnike, ki govorijo, kako so jih miličniki ustavljali ob prehodih čez cesto. Jezijo se in preklinjajo, jaz pa jim pravim: »Spomnite se našega prijatelja, ki ni poslušal miličnika!«

Igor Zbontar, 8. b r. osn. šole
Cvetko Golar, Škofja Loka

Slavni glasbeniki in pevci v šenčurski šoli

Torek. Za osnovno šolo Stanka Mlakarja Šenčur zelo pomemben dan. Šenčur so obiskali basist Ladko Korošec, altistka Marija Bitenc-Samčeva in pianist Igor Dekleva.

Ze nekaj dni pred nastopom sta se v izložbah dveh trgovin bohotala dva velika lepaka. Z rdečo barvo napisana beseda »Koncert« je privabljal vaščane, da so prebrali vsebino lepaka. Marsikdo je bil takoj odločen, da gre poslušat operne arije, drugemu pa je obisk preprečila služba ali pa kakšna druga dolžnost.

V torek, 16. marca, se je ob 17. uri na dvorišču pred šolo zbralo precejšnje število ljudi, predvsem mladine. Ura je bila šele 16 in 45 minut, pa so že silili v avlo. Nihče jim tega ni branil in zato so se posedli na sedeže in nestrpno pričakovali, kdaj se bodo pevci pojavili na stopnicah. Niso dolgo čakali. Na stopnicah so zadoneli koraki, v avli pa je donelo ploskanje zbranih po-

slušalcev. Deklica v narodni noši je pozdravila goste in vsakemu izročila šopek vijolic. Tovarišica glasbenega pouka Nada Morošek je napovedala prvo točko sporeda. Arijo »Če me ljubiš« je zapela Marija Bitenc-Samčeva, spremljal pa jo je pianist Igor Dekleva. Seveda publika ni pozabila ploskati.

Ladko Korošec je zapel »Marsičesa boš tamkaj pogrešal...« Komaj se je začel glas tovarišice, da nastopa on, je publika zaploskala. Ladko je odpel, odšel z odra, ploskanje pa ni prenehalo. Vrnil se je na oder in se priklonil. Naslednja točka je bila pianistova. »Kruh z maslom« je povedala napovedovalka in po avli se je začel klavir. Igor Dekleva je odigral in se s priklonom zahvalil za aplavz. Spet je nastopila Samčeva, za njo Korošec, še enkrat Dekleva. Zadnji je nastopil ponovno Ladko Korošec. Njegovo petje je bilo prečudovito. Ljudje so navdušeno ploskali. Ker pa nasto-

pajoči niso bili pripravljani na dodatne skladbe, nam je Ladko Korošec povedal Kettejevo balado »Pijanec«. Publika je občudovala njegove izraze ob posameznih verzih. Končal je in se priklanjal za zahvalo.

Gostje so stopili na oder in Henri Potočnik se jim je zahvalil za obisk. Na oder sva prišli dve učenki in en učenec s šopki, bonbonierami in glasilom »Žarki« v rokah. Slavka Celjer je stopila k Igorju Deklevi, Darko Strehovec je podal darilo Mariji Bitenc-Samčevi, jaz pa sem Ladku Korošču rekla: »Čestitam,« mu dala darilo in mu segla v roko, nakar se mi je zahvalil. Gostje so odšli v zbornico, publika pa domov. Celjerjeva, Kadunc, Bogatajeva in jaz pa smo prosili tovarišico Snedičovo, če bi obiskovalcem lahko postavili nekaj vprašanj. Tovarišica se je kmalu vrnila in nas peljala v zbornico. Tam smo brez zadrege spraševali, kar nas je zanimalo. Zvedeli smo, kaj jim pomeni glasba, kje so doživeli največje uspehe, kdaj in kje so prvič nastopili, kako se počutijo ob petju in podobno. Poleg njih je bil v zbornici tudi komponist Milan Stibil in tudi njemu smo postavljali vprašanja. Toda oni se niso zadovoljili samo z našimi vprašanji, ampak so nas tudi oni vprašali, katero glasbo najraje poslušamo. »Simfonično in opere,« se je glasil naš odgovor. Opazili smo, da so že trudni in zato sem se jim zahvalila za odgovore. Domov smo šli veseli, ker smo spet zvedeli nekaj novega.

Darinka Miklavčič,
8. b r. osn. šole
Stanka Mlakarja,
Šenčur

Pri frizerju

Bilo mi je osem let. Imela sem že precej dolge lase. Mamica mi je naročila, naj grem k frizerju. Nisem šla rada. Godrnjala sem. Mater je bilo tega kmalu dovolj in me je ošvrknila s palico po zadnji plati. Ni mi preostalo drugega, kot da sem lepo odšla. Ko sem počasi pricapljala do frizerja, sem s strahom vstopila.

Vse je bilo čudno. V kotu sem zagledala dva strahova,

ki sta bila v resnici sušilca za lase, malo stran tri ogledala in omarice. Na njih so bile škarje, lak za lase in neko čudno, za katero še zdaj ne vem, kaj je. Na omarici sem zagledala kar tri lasulje. Moj pogled se je ustavil na ljudeh in frizerki. Ljudi je bilo zelo veliko, zato nisem čakala, pač pa sem brez besede odšla.

Marjanca Maček, 5. r.
osn. šole Stanka Mlakarja,
Šenčur

Prvi zvonček

Prvi zvonček v letošnjem letu sem našel danes na poti iz šole. Stal je med dvema kamnoma kot ujetnik med zidovi. Smilil se mi je in odvalil sem kamna. Zdelo se mi je, da je postal nekako bolj sproščen. Mislim sem si, da je tudi on živo bitje, ki nima srca, a je vendar živo. Ni se mi mudilo, zato sem ostal tam še nekaj časa. Gledal sem ga. Videl sem stebelce z listkom, kapico in belo glavico. Zdelo se mi je, da mi govori: »Hvala ti! Mislim sem, da se ne bom nikoli več reši teh kamnov.«

Hotel sem ga utrgati. »Ne morem! To je tako, kot če bi ubil človeka, samo da ne bi dobil nobene kazni,« sem po-

mislim in roka se mi je odmaknila nazaj. »Kaj pa poma-ga? Če ga ne utrgam jaz, ga bodo utrgali prvi otroci, ki ga bodo našli.«

Vstanem in naredim nekaj korakov. Noga mi zastane. Še enkrat se ozrem. Vidim ga, kako svobodno sedaj diha in srečen sem.

Obrnem se in se napotim domov. Še sedaj premišljujem o tem bežnem srečanju in vesel sem, da sem človek in ne zvonček, ki ga vsako pomlad utrga nedolžen otrok, ne da bi vedel, da je s tem uničil drobno življenje.

Igor Krstič, 7. b r.
osn. šole Stane Zagar,
Kranj

V trgovini

Sonce se je nagnilo k zatonu, ko sem stopila v trgovino. Obstala sem v pisanem svetu igrač in drugih lepot, ki nas otroke vedno zanimajo. Očarana sem opazovala police, ki so se šibile od dobrot. Ljudje so se zavedali vame in godrnjali. Nisem se premaknila, ker jih tudi nisem slišala. Z mamom sem v tej trgovini bila že večkrat. Toda starši te držijo za roko, da se še razgledati ne moreš. Iz zamaknenosti me je predramila blagajničarka, ki me je

vprašala, kaj želim. Opravičila sem se ji in hitro nabrala stvari, ki jih mama potrebuje za gospodinjstvo. Hitro sem plačala in odšla. Vedela sem, da so doma v skrbeh. Še enkrat sem se ozrla na hišo, kateri pravimo trgovina, saj sem vedela, da bom v njej še večkrat lahko potešila radovednost.

Špela Taler
5. c r. osn. šole
Cvetko Golar,
Škofja Loka

Moj vrtiček

Drevesa so si nadela zelene halje. Spomladanske cvetice krasijo lepe zelene travnike. V gozdu se kakor strune oglašajo ptičji spevi. Tudi kmete je iz hiš poklicala pomlad. Lepo jih je videti, kako vlečejo iz mračnih kleti zarjavelo orodje in ga čistijo. Nekateri ljudje že mislijo, kako bodo najlepše okrasili in uredili svoje vrtove okoli hiš.

Tudi mene je zamikalo, da sem odšla ven. Mamica mi je za moj vrtiček odmerila dve gredici. Gredici sta pred hišo na sončnem kraju. Bila sem vesela. V kleti sem vzela lopato in grablje. Lotila sem se dela. Sprva mi ni šlo od rok. Pozneje pa sem se privadila. Ker pa je šlo le prepočasno, sem si zraven pela pesmico »Jaz pa vrtič bom kopala«. Ko sem moj vrtiček prekopala, sem se lotila grabljenja. Ker sem prvič slabo pograbila, sem morala pogra-

biti še enkrat. Potem sem se usedla na klopec in premišljevala, kako bi uredila vrtiček. Po dolgem premišljevanju sem sklenila, da bom v vrtiček vsadila samo rože. Z vrta sem poklicala mamico in jo prosila za nekaj denarja, da bi si kupila semena. Dolgo sem jih izbirala. Ko sem prišla domov, sem jih posejala. Ker pa sem na moj vrtiček vsejala samo rože, sem ga imenovala »Cvetlični gaj«.

Ana Damijan,
5. c r. osn. šole
Cvetko Golar,
Škofja Loka

»Brstje« je izšlo

Brstje je časopis nižjih razredov osnovne šole Lucijan Seljak Kranj. V njem objavljamo svoje prispevke učenci od 1. do 4. razreda. Časopis je zelo priljubljen, saj je časopisov vedno premalo. Danes smo dobili drugo številko, ki je takšnale:

Ovitek ima naslov »Brstje«, zaporedno številko 2 in sliko, ki predstavlja mater, ki vodi za roko svojega otroka.

Prispevki so o zimi in zimskem veselju, o življenju v razredu, o spomladanskih cveticah, o življenju doma, o raznih doživetjih in o mamicah, ki so imele marca svoj praznik. Vmes pa najdemo domiselne likovne prispevke, ki list obogatijo in popestrijo. Med številnimi prispevki je tudi moj z naslovom »Moj prijatelj«.

Upamo, da se bo nabralo vsaj še toliko prispevkov, da bo izšla še 3. številka.

Marko Tršan, 4. a r. osn. šole
Lucijan Seljak, Kranj

S SOLSKIH
KLOPI

MARTA
odgovarja

Silva — Stara sem 14 let, visoka 168 cm in tehtam 53 kg. Rada bi imela preprosto, a moderno oblačilo za zaključno valetto. Krilo, ki se zapenja spredaj, je črne barve, imam imam ga že pri šivilji. Zraven bi rada imela bluzo, pa ne vem kakšnega kroja in kakšne barve. Prosim, če mi jo narišete!

Marta odgovarja — Narišala sem vam dve bluzi. Izbi-

rajte med rdečo, violet, oker in umazano rumeno barvo. Lahko je tudi iz rožastega blaga.

Leva bluzo se nosi pod krilo. Zapenja se zadaj na gumbce. Rokava so široka, v zapetju stisnjena z manšeti. Ob okroglem ovratnem izrezu je rahlo nagubana.

Desna se prav tako zapenja na hrbtni strani z gumbi. Je dolga in krojena strogo ob liniji. Na desni strani ima manjši žepček z vašo začetnico imena v črni barvi. Če bo bluzo barvasta, žepka ni. Rokavi so široki, spodaj stisnjeni z elastiko. Čez bluzo lahko nosite pas v črni barvi.

Mlažje in vitke si bodo omislile spomladanski kostim s kratko jopico. Jopica ima večji koničast ovratnik, zapenja pa se v dve vrsti. Krilo je črtasto in ima gube.

Kotiček za ljubitelje cvetja

Več trajnic v vrtove

PIŠE
INZ. ANKA
BERNARD

Trajnice so danes v vrtu nepogrešljive, posebno še zato, ker nimamo dovolj časa za vrtna dela. Pa tudi glede stroškov, ki bi jih imeli vsako leto z vzgojo in nakupom enoletnih sadik, je prav, da uredimo vrt enkrat ali postopoma v nekaj letih s trajnimi rastlinami. Ne mislim tu na najobičajnejše trajnice, ki se v vrtu močno razrastejo ter so po vrstovih razširjene zaradi svoje robustnosti. Med trajnicami imamo veliko izbiri za najrazličnejše lege: za suha in močno sončna rastišča, za običajna rastišča na soncu, v polsenici, med drevjem, za vlažna tla, močvirna tla in podobno. Med njimi ločimo trajnice, ki cveto zgodaj spomladi, pozno pomladi, v zgodnjem poletju, poleti, jeseni ali pozni jeseni.

Trajnice so rastline, ki prezimijo v zemlji s koreninami, gomolji, čebulicami in vsako leto znova odženejo. Zato nekatere cveto mnogo prej kot enoletnice, saj potrebujejo do cvetenja le malo časa. Prednost pred enoletnicami pa imajo tudi v tem, da vrt v predpomladi in še pozni jeseni ni pust in prazen, pač pa poln zelenja in cvetja različnih barv in oblik. Treba jih je samo poznati in prav uporabiti. Tudi samonikle rastline iz narave so primerne za vrtove. Mnoge od njih bi zaslužile prostor v naših vrtovih, seveda ne z ruvanjem v naravi, pač pa s presajanjem iz vrtnarij. Tu bi lahko gojili tudi naše zaščitene in redke rastline.

Naj naštejemo še nekaj hvaležnih trajnic za različne lege:

1. Na soncu rade cveto prve pritlikave ali blazinaste trajnice: grobeljnik, aubrieta, nizke plamenke, rogate vijolice, pritlikave perunike in druge v družbi žafranov, narcis in tulipanov.

2. Za senčno lego so zelo primerne primule ali jegličiči, astilbe, japonske anemone v družbi zimzelenih grmovnic, rododendronov in azalej.

3. Poleti rade cveto na soncu v običajnih vrtnih tleh raze sorte aster (trajne astre), plamenke, rudbekije, modri ostrožniki, rman, orlice, enodnevne lilije, perunike in podobno.

Krompir s šunko

Potrebujemo: 6 velikih krompirjev, pol žličke paradiznikove meze, 15 dkg kuhane nemastne šunke, 1 žlica olja, 1 jajce, sol in zeleni peteršilj.

Krompir dobro operemo in ga skuhamo neolupljeno v 15 minutah v slani vodi. Pazimo, da ne počni kožica. Nato ga ohladimo,

razrežemo po dolgem in izdoblamo polovice. Posebej zmešamo sesekljano šunko z jajcem, peteršiljem in izdobljeno sredico ter mezo in posolimo. V vsako izdobljeno polovico denemo nadev. Pekač namažemo z oljem, zložimo vanj krompir in pečemo na slabem ognju okoli 15 minut.

zdravnik
svetuje

Zdravljenje pljučne tuberkuloze

I. SPLOSNI UKREPI

Med zdravljenjem pljučne tuberkuloze pri otrocih in odraslih ni bistvene razlike, obstoja samo prilagoditev glede na starost bolnika. Zaradi tega bom pisal o zdravljenju za vsa starostna obdobja obenem. Poznamo tri oblike zdravljenja, ki se navidezno med seboj razlikujejo, vendar pa dopolnjujejo. Odvisno je od oblike obolenja in njegove obsežnosti katero obliko zdravljenja bomo izbrali. Tuberkulozo zdravimo s splošnimi ukrepi — z dviganjem telesne odpornosti, z zdravljenjem in operativnimi posegi.

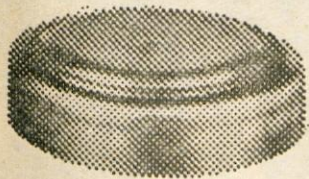
Splošni ukrepi — beseda, ki jo tako pogosto slišimo, ni posebno zanimiva. Kadar pa gre za bolezen kot je tuberkuloza, pomenijo splošni ukrepi dejansko strog režim. Prepričan pa sem, da se teh ukrepov 90 odstotkov ali celo več ljudi ne drži. Pa začnimo pri prehrani. Če hočemo dvigniti moč in odpornost organizma, ga moramo nenehno prehranjevati. Ni važno, da je človek sit, pač pa je važno, kaj dovajamo telesu. Bolno telo potrebuje boljše hrano, ker nima rezerv kot zdravo telo. Bolnik mora premagovati bolezen in vzdrževati telesne organe in s tem njihove funkcije, če hoče ostati živ. Posebnega pomena za organizem so beljakovine. So osnovni material, baza vsake žive celice, ki tvorijo posamezne organe, ti pa naše telo. Brez njih ni življenja. So neprestano v uporabi in obnavljanju. Beljakovine so nosilci obrambnih moči v telesu proti vsakemu škodljivemu tujkju, boljše rečeno proti vsaki bolezenski klicici. Uporabljajo se kot vir energije, s tem da se telo obdrži pri življenju. Telo uporablja kot vir energije v prvi vrsti sladkor in maščobo, če pa je tega premalo, lahko telo uporablja tudi lastne beljakovine. Na ta način samo sebe ugonablja, dokler se popolnoma ne izčrpa in umre.

dr. Gorazd Zavrnik

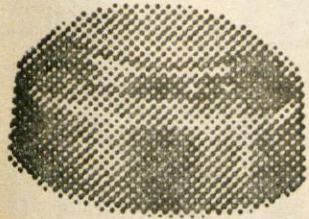
DRUZINSKI
POMENKI

SAKO
GLAS
SOBOTO

Nove baterije iz ZMAJEVE tovarne

W-12NM, baterija za ročne ure

RM-312H, baterija za slušni aparat

PX-625, baterija za mini tranzistorje

Preddvidevanja o razvoju potrošnje baterij v svetu pravijo, da se bo v desetih letih spremenila potrošnja po vrstah baterij. Danes se v svetu proda okrog 90 odstotkov baterij Leclanchejevega tipa in le okrog 10 odstotkov baterij ostalih tipov oziroma posebnih baterij. Potrošnja baterij pa bo po desetih letih ravno obratna. Ameriški proizvajalci baterij so že začeli delati alkalne in živosrebrne baterije. To namerava storiti tudi ljubljanska tovarna ZMAJ, ki bo še modernizirala proizvodnjo baterij Leclanchejevega tipa, vzporedno pa se bo pripravljala tudi na izdelavo novih baterij. To pa predvsem zaradi tega, ker domače tržišče naenkrat toliko novih, posebnih baterij, še ne more sprejeti, po drugi pa je njihova zmogljivost štirikrat večja od sedanjih, so pa tudi približno štirikrat dražje.

Prav tako pa v ljubljanski tovarni ZMAJ že od 1969. leta dalje uvajajo nov proizvodni

program, in sicer na področju aparatov na baterijski pogon. Takšnih aparatov v Jugoslaviji doslej še niso proizvajali. Tovarna ZMAJ želi s tem razširiti obseg potrošnikov baterij, pred seboj pa ima tudi druge cilje, predvsem širjenje proizvodnje in poslovanja, povečevanje akumulativnosti ter zaposlovanje viškov delovne sile z ustrežno tehnično izobrazbo. Želijo tudi, da bi bile tovarniške umske zmogljivosti polno izkoriščene. K sodelovanju so povabili tudi številne priznane domače strokovnjake na tem področju.

V razvojnem oddelku tovarne ZMAJ pa prav tako že delajo poskuse, da bi začeli proizvajati nove vrste baterij po sovjetski licenci. Na primer zračno depolarizacijske, ki imajo še boljše električne značilnosti od doslej nam znanih baterij. ZMAJEVA usmeritev je pravilna, saj znanstveniki pričakujejo, da bo potrošnja baterij pri nas

naraščala, in sicer 30 odstotkov na leto in bo domači trg 1975. leta pobral 127 milijonov baterij, od tega naj bi jih v ZMAJU izdelali 58 milijonov.

Že letos so se pojavile na trgu nove ZMAJEVE baterije, in sicer alkalne živosrebrne ter baterije s srebrovim oksidom. Te baterije se uporabljajo predvsem za ročne ure, fotografske aparate, snemalne kamere, diktafone, prenosne radijske sprejemnike ter za razne instrumente. V čem je prednost teh baterij?

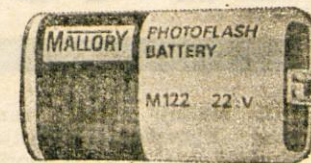
Prvič. Baterije ne izpuščajo elektrolita in je zato stalna napetost zagotovljena. Drugič. Te baterije niso zahtevne za skladiščenje in so odporne proti vodi. In tretjič. Te baterije delujejo tudi v brez-zračnem prostoru.

To so torej prvi rezultati nove proizvodnje v ljubljanski tovarni baterij ZMAJ, ki je največja med tovrstnimi tovarnami v Jugoslaviji in je

prav tako tudi generalni zastopnik največjega ameriškega proizvajalca baterij, tovarne Mallory, v Jugoslaviji. (Jk)

Alkalna, zračno depolarizacijska baterija (fotografirana z obeh strani)

M-122, baterija za fotografske aparate in filmske kamere

nudi cenjenim potrošnikom na spomladanskem sejmu v Kranju v delavskem domu od 10. do 19. aprila po sejmskih cenah: kamgarne za moške obleke, ženske kostime in težke kamgarne za moške in ženske plašče v modnih barvah iz čiste runske volne:

Izkoristite priložnost! Priporočamo se!

BAČA

tovarna volnenih izdelkov

PODBRDO

Kmetovalci! Izredna prilika

Na gorenjskem sejmu lahko razen drugega kupite za dinarje tudi

motorne kosilnice BCS, 13 KS

traktorje Zetor 25 KS

molzne stroje Alfa Laval

Se priporoča Kmetijska zadruga Sloga Kranj

Veletrgovina Živila Kranj

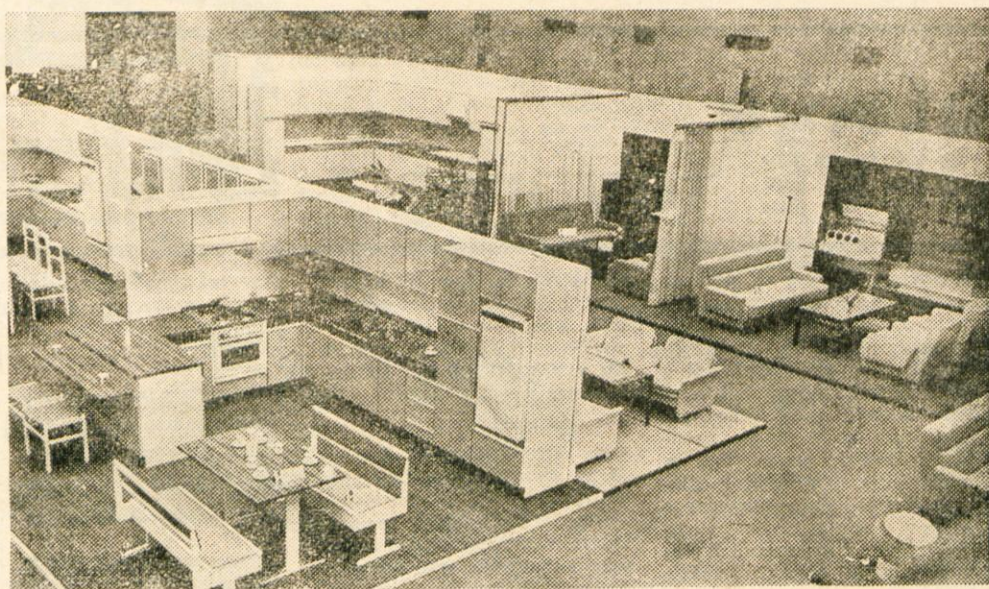
ponovno razpisuje delovno mesto

šefa maloprodaje

Za razpisano delovno mesto so poleg splošnih pogojev še naslednji posebni pogoji:

- višješolska izobrazba in 15 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na vodilnih delovnih mestih v trgovinskih gospodarskih organizacijah ali
- srednješolska izobrazba in 20 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 15 let na vodilnih delovnih mestih v trgovinskih gospodarskih organizacijah.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati dostavijo v 15 dneh od dneva objave na naslov: Veletrgovina Živila Kranj, Cesta JLA št. 6.

Slovenski proizvajalci pohištva so se predstavili z nekaterimi novimi izdelki

Največja Murkina razstava na Bledu

Za vsakogar nekaj

Ob letošnji največji razstavi trgovskega podjetja Murka Lesce, ki so jo odprli 10. aprila v festivalni dvorani na Bledu, bi bil najprimernejši prav ta naslov. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 18. ure (tudi ob nedeljah in bo odprta tudi med prvomajskimi prazniki) zaprti pa jo bodo 5. maja.

POHIŠTVO, ZAVESE, TAPE-TE, PREPROGE IN GOSPODINSKI STROJI:

To so izdelki, ki jih razstavlja priznana domača podjetja, obiskovalci pa jih na razstavi lahko dobijo na potrošniško posojilo s posebnim popustom. Posebno

velika pa je na razstavi izbira domačih in tujih zaves in angleških tapet.

Predstavniki Murke so nam zaupali, da si je razstavo že v prvih dneh ogledalo prek 10 tisoč obiskovalcev (med njimi je bilo tudi precej tujih gostov).

Murka, ki vsako leto v različnih krajih Gorenjske prireja razstave, sodeluje pa tudi na vseh sejamskih prireditvah v Kranju, je tokrat pripravila v festivalni dvorani največjo razstavo v zgodovini podjetja. Tokrat je festivalna dvorana en sam razstavni prostor. Prek osemsto kvadratnih metrov meri celotna razstavna površina,

največja pa je izbira pohištva.

Razstavo pohištva je pripravilo šest arhitektov iz znanih slovenskih tovarn. Vse domače tovarne (večina prvič) pa prikazujejo najnovejše izdelke, ki jih bodo začeli serijsko izdelovati jeseni in jih bodo izdelovali tudi še prihodnje leto.

Poglejmo, katera podjetja razstavljajo pohištvo: Meblo, Brest, Marles, Stol, Krasoprema, Iztok, Alples in Garant ter še prek 10 drugih podjetij iz sosednjih republik.

Z gospodinjskimi stroji pa na razstavi sodeluje podjetje Gorenje iz Velenja. S poseb-

Olga in Jože Guzej sta bila presenečena in zadovoljna z razstavo in nakupom

nim popustom prodaja na razstavi izdelke Murka: hladilnike, pralne stroje, štedilnike, TV sprejemnike podjetja Gorenje Velenje.

Pa še besedo dve o popustih. Ti so letos različni, tako kot je tudi celoten program posameznih podjetij, ki sodelujejo na razstavi, izbran tako, da po izdelkih lahko posežejo kupci z nekaj tanjšimi in debelejšimi denarnicami.

Za omare florida, daniela, claudia in aleksandra znaša popust 8 odstotkov, za vse druge pohištvene in druge izdelke pa 3 odstotke. Gospodinjske stroje podjetja Gorenje Velenje prodajajo s 5-odstotnim popustom, TV sprejemnike pa z 2-odstotnim. Kot smo že omenili, lahko obiskovalci blago kupijo tudi na potrošniško posojilo. Tako za garniturno pohištvo lahko dobijo do 10 tisoč novih dinarjev posojila. V podjetju pa so sklenili, da bodo kupcem iz bližnje okolice kupljeno blago dostavili na dom brezplačno. Brezplačna pa je tudi montaža pohištva.

Druga posebnost letošnje Murkine razstave je, da je vse garniturno pohištvo razstavljeno tako, kot naj bi bilo montirano v stanovanju. To je za kupca prav gotovo zelo ugodno, saj ni treba drugo, kot doma premeriti prostor in se potem na razstavi odločiti le še za nakup. Razen tega predstavniki Murke na razstavi vsakemu obiskovalcu in kupcu dajo strokovni nasvet, zavesa pa brezplačno sešijejo.

Predstavniki Murke pravijo, da je namen njihove letošnje razstave, da domače tovarne prikažejo svoje proizvodne programe za letos. Pričakujejo, da si bo njihovo razstavo ogledalo okrog 30 tisoč obiskovalcev.

IN KAJ PRAVIJO OBISKOVALCI?

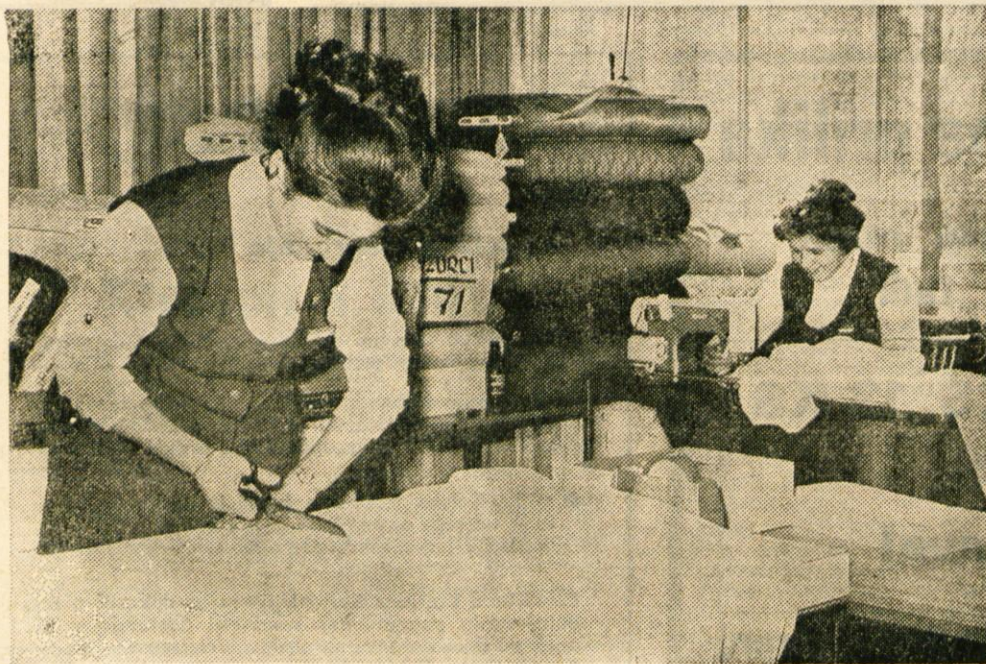
Olga in Jože Guzej iz Kamne Gorice sta na razstavi kupila dve ležišči in kuhinj-

ske omare. »Prvič sva obiskala eno od Murkinih razstav. Bila sva presenečena, saj nisva pričakovala tolikšne izbire. Sedaj nama ni prav nič žal, da sva se odločila za nakup.

Ivan Šimnic iz Spodnjih Gorij pa je kupoval tapete: »V kuhinjo in sobe bom dal tapete. Težava je le v tem, da človek zaradi velike izbire prvi hip ne ve, za katere bi se odločil.

In kaj pravita prodajalka in šivilja zaves na razstavi Jasna Hmeljak in Ivanka Kolarič: »Tolikšne izbire najnovejših domačih in tujih zaves pri nas že dolgo nismo imeli. Prav zato kupcem lahko ustreževa. Mnogi pa se za nakup odločijo tudi zato, ker jim zavesa takoj sešijemo.«

Če torej razmišljate, da bi se letos odločili za večji nakup pohištva in druge stanovaljske opreme ali gospodinjskih strojev, potem si za vsak primer pred odločitvijo oglejte razstavo v festivalni dvorani na Bledu. Ne bo vam žal. Prepričali se boste, da je izbira tolikšna in takšna, da je res za vsakogar nekaj.

Prodajalka zaves Jasna Hmeljak in šivilja Ivanka Kolarič

Ivan Šimnic iz Spodnjih Gorij: »Tapete za kuhinjo in sobe bom kupil.«

OBIŠČITE NAS NA X. SPOMLADANSKEM SEJMU V KRANJU OD 10. — 19. IV. SAVSKI LOG — HALA B

lesnina

POHIŠTVO

SAMO ZA ENO STEKLENICO NARAVNE SADNE PIJACE VIPI
LAHKO DOBITE LEPO NAGRADO

Če dobite zamašek, na katerem bo pod pluvino narisani znak VIPI, postanete srečni dobitnik ROČNE URE znamke DARWIL. Z zamaškom, v katerem je vrisani znak VIPI, se osebno zglasite pri Klanšku Viliju, Brezje 76a na Gorenjskem, kjer boste osebno prejeli nagrado.

Zahtevajte VIPI v svojih trgovinah ali pa se osebno zglasite na Brezjah, kjer lahko dobite »družinske« steklenice (3/4 l).

KOMPAS KRANJ

Vabimo vas

z avtobusom od 24. - 25. aprila na Dunaj
Cena 280 din

in od 1. - 3. maja v Benetke, Cortino in
na Grossglockner Cena 360 din

Vse informacije in prijave pri KOMPAS Kranj

Žitojmet

SENTA

skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31.
tel. 22-053

Kombinati, kmetijske zadruge, posestva, kmetovalci!

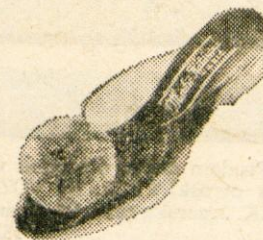
Odkupujemo pšenico in vse vrste žitaric po najvišjih dnevnih cenah. Kmetovalcem plačamo v gotovini pri prevzemu.

Prodajamo najkvalitetnejšo moko, krmilno moko, koruzo, pšenični zdrob in koruzni zdrob.

Skladišče je odprto od 7.30 do 16. ure vsak dan tudi v soboto.

MARKIČ KATARINA

izdelava copat

vam nudi bogato izbiro moških, ženskih in otroških copat po ugodnih cenah na spomladanskem sejmu v Kranju!

PRIPOROČA SE MARKIČ KATARINA, Bečanova 1, Trzin

Mladinska knjiga

Ljubljana
prodajalna Kranj,
Maistrov trg 1.

Obiščite nas na X. spomladanskem sejmu v Kranju od 10. do 19. aprila v našem razstavnem prostoru v Savskem logu nudimo: slikanice, otroško in mladinsko literaturo ter lepe knjige za odrasle.

Možnost obročnega odplačevanja.
Priporočamo se!

KMETOVALCI!

Kmetijsko živilski kombinat Kranj
obvešča:

1. da od 29. 3. 1971 dalje odkupuje na odkupnem mestu Klavnica Kranj, Savska c. 16 vse vrste živine vsak dan od 7. do 13. ure.
Za dostavo živine na Klavnico priznamo do 50 din na glavo odrasle goveje živine, za teleta in prašiče pa do 10 din;
2. da prodaja vse vrste reprodukcijskega materiala za kmetijsko proizvodnjo v trgovini Senčur 88;
3. da prodaja koruzo, pšenico, pšenično krmilno moko, krmila za krave molznice in krmila za perutnino v skladišču Kranj, Cesta JLA št. 1 (bivši Beksel);
4. da prodaja kmetijske stroje proizvodnje PASQALI, VOGELNOOT, OLT, LEMIND, IMT in druge v prodajnem prostoru Kranj, Cesta JLA št. 1 (bivši Beksel).

X. SPOMLADANSKI SEJEM OD 10. DO 19. APRILA

mali oglasi

PROJAM

Prodaj dobro ohranjen visok otroški ŠPORTNI VOZIČEK. Jezerska cesta 99, Kranj 1823

Prodaj brezove «STANGE» in »SORE« za vozove. Vasca 11, Vodice nad Ljubljano 1831

Ugodno prodaj ELEKTRONSKE ORGLE in OJAČEVALEC. Ogled v popoldanskem času. Močnik, Cerklje 73 na Gorenjskem 1859

Prodaj rabljene DESKE in avto FIAT 750. Zg. Veterno 1, Križe 1860

Poceni prodaj polavtomatični PRALNI STROJ v odličnem stanju. Primeren tudi

tam, kjer ni vodovoda. Orehek 20, Kranj 1861

Prodaj »MRVO«. Visoko 50, Senčur 1862

Prodaj PSA volčjaka. Britof 218, Kranj 1863

Prodaj 800 kg SENA. Zisherl, Poljanska 53, Skofja Loka 1864

Prodaj KOSILNICO reform, širine 1 m, v brezhibnem stanju. Pevne Franc, Zadnja vas 3, Begunje na Gorenjskem 1865

Prodaj KRAVO s tretjim teletom. Mavčiče 4 1866

Prodaj dvodelne BRANE in ročno gnojnično ČRPALKO. Poženik 14, Cerklje 1867

Prodaj štiri PRAŠIČKE, stare sedem tednov. Breg ob Savi 31, Kranj 1868

Prodaj dva PRAŠIČA, težka po 50 kg. Sp. Duplje 67 1869

Ugodno naprodaj KOČA na Šiji planini (Karavanke). Dostop možen z avtomobilom. Poizve se: Cvenkelj, Peračica 4, p. Brezje 1870

Ugodno prodaj malo rabljen globok OTROŠKI VOZIČEK. Toporš, Cesta JLA 42, Kranj 1871

Prodaj 600 kg vrtnega SENA in MOPED T-12. Podbrezje 84, Duplje 1872

Prodaj težkega PRAŠIČA. Preddvor 10 1873

Prodaj litoželezno kopalno BANJO. Čirče 15, Kranj 1874

Ugodno prodaj rabljeno kompletno SPALNICO, KUHALNIK na tri plošče. Ogled vsak dan popoldne. Kolar, Kidričeva 25/I, Kranj 1875

Ugodno prodaj skoraj nov italijanski športni OTROŠKI VOZIČEK. Kokalj Marjanca, Kranj, Nazorjeva 8 (za nebotičnikom) 1876

MOTORNO KOSILNICO BCS-110 cm s sedežem in rezervnim grebenom, brezhibno, ugodno prodaj. Češnjica 15, Podnart 1877

Prodaj SEMENSKI krompir cvetnik. Češnjica 19, Podnart 1878

Prodaj novo AVBO. Sp. Brnik 80 1879

Prodaj dve KLAVIRSKI HARMONIKI, 120- in 96-basni, ročno motorno KOSILNICO, pogon na eno kolo in 100 m² hrastovega PARKETA, primerne za delavnice. Vreček Primož, Senčur, Velesovska 1 1880

Prodaj SEMENSKI krompir igor. Čebašek Ivan, Može 22, Smednik 1881

Prodaj 240 kosov OPEKE monta 12. Tomažič, Bičkova 4, Stražišče, Kranj 1882

Prodaj kombiniran italijanski OTROŠKI VOZIČEK modre barve. Novak, Pipanova 18, Senčur 1883

Ugodno prodaj otroški ŠPORTNI VOZIČEK in SOTOR za štiri osebe. 1884

Prodaj osem let starega KONJA (kasača), vajenega vožnje in jahanja, KOZO z mladiči in OVCO z mladiči. Stara Loka 52, Skofja Loka 1885

Prodaj kombiniran OTROŠKI VOZIČEK. Gorenjesavska cesta 59, Kranj (pri kamnolomu) 1886

Prodaj večjo količino LUCERNE (krme). Sp. Duplje 23 1887

Prodaj OVCO. Jezerska cesta 103, Kranj 1888

KOŠNJO dobrega sena in otave ugodno prodaj na površini 3 ha v bližini ceste v celoti ali razdeljeno. Kozolec na razpolago. Ogled v ponedeljek, torek, sredo in četrtek. Stara Loka 2, Skofja Loka 1889

Prodaj mladega PSA in hlevski GNOJ. Šutna 32 1890

Prodaj kombiniran OBRAČALNIK za seno s kardanom in PRAŠIČA za zakol. Gasilska 19, Senčur 1891

Prodaj 6 m² KAMENJA za betoniranje. Šmidova 3 (Čirče), Kranj 1892

Prodaj PUNTE in BANKI. NE. Andolšek Andrej, Kranj, Valjavčeva 12, telefon 21-872 1893

Prodaj trifazno 80-litrsko VODNO ČRPALKO (hidrofor). Jerše Janez, Sv. Duh 13, Skofja Loka 1894

Prodaj nov PLETILNI STROJ regina-princes, dvoposteljni. Osterman, Kranj, ulica 31. divizije 56 1895

Prodaj globok OTROŠKI VOZIČEK. Potočnik, Zg. Bitnje 207 1896

Prodaj skoraj nov globok OTROŠKI VOZIČEK. Huje 23, Kranj 1897

Prodaj voz SENA. Zg. Duplje 47 1898

Prodaj hlevski GNOJ in 600-litrski gnojnični SOD ter KUPIM 1000 kosov zidakov. Sp. Duplje 53 1899

ENODNEVNE PIŠCANCE vsako sredo, SVEŽA JAJCA in 1 LETO STARE KOŠI pa tudi ob sobotah po zelo ugodni ceni prodaja valilnica v Naklem.

Prodaj dva orehova HLODA s korenino, novo trodelno OKNO 130 x 120 in MIZO z ležaji za krožno žago. Pivka 22, Naklo 1900

Prodaj športni OTROŠKI VOZIČEK (sedež se lahko sname za v avto). Zasavska 15, Kranj 1901

Prodaj semenski debeli KROMPIR igor in dezire ter traktorski fergusonov SADILEC za krompir. Voklo 44, Senčur 1902

Zaradi bolezni prodaj KROZNO ŽAGO, motor 5 KM, PRALNI STROJ candy in več drugih stvari. Staretova 8, Čirče, Kranj 1903

KMETIJSKA ZADRUGA Bled

prodaja ves za kmetijstvo potreben

REPRODUKCIJSKI MATERIAL.

Poleg tega prodaja in tudi nudi

GRADBENI MATERIAL

Posebno opozarjamo, da razpolagamo z večjimi količinami vseh vrst opečnih izdelkov iz domačih opekarn in iz uvoza.

Sprejemamo naročila in jih v najkrajšem času opravimo.

Mladinska knjiga

Izšla je knjiga

Ericha von Dänikena

Nazaj k zvezdam

Medtem ko se po svetu še nadaljuje razpravljanje o trditvah, ki jih je postavil Däniken v svoji prvi knjigi **SPOMINI NA PRIHODNOST**, je že izšla njegova druga knjiga **NAZAJ K ZVEZDAM**.

Svojo trditve, da so bitja z drugih planetov in osončij obiskala naše prednike podpira Erich von Däniken z novimi dokazi in viri, s številnimi ilustracijami in fotografijami.

Z zanimanjem ali dvomom sledimo v knjigi presenetljivim pojavom iz preteklosti, ki po avtorjevemu mnenju nezmotljivo kažejo pot nazaj k zvezdam.

Knjiga **NAZAJ K ZVEZDAM** je vezana v platno in opremljena s številnimi ovitki. Stane 40 din. Prav toliko stane tudi prva Dänikenova knjiga **SPOMINI NA PRIHODNOST**.

Knjigi lahko kupite v vseh knjigarnah, naročite pa pri zastopnikih in poverjenikih na šolah, pri akviziterjih ali neposredno pri založbi Mladinska knjiga, Ljubljana, Titova 3 s priloženo naročilnico.

Naročilnica — G

Podpisani(a) _____

natančen naslov _____

zaposlen(a) pri _____

naročam knjigo(i) E. von Dänikena:

NAZAJ K ZVEZDAMI za 40 din

SPOMINI NA PRIHODNOST za 40 din

Knjigo(i) bom plačal(a) — naenkrat — v zaporednih mesečnih obrokih po 40 din — takoj po prejemu računa in položnic na tekoči račun Mladinske knjige, Ljubljana, 501-1030/1.

Neustrezno prečrtajte!

Datum: _____ Podpis: _____

DELAVSKA UNIVERZA »TOMO BREJČA«, KRANJ

obvešča vse kandidate, da se začne šiviljski tečaj:

- nadaljevalni: 26. aprila 1971 ob 15. uri
- začetni: 28. aprila 1971 ob 15. uri

v prostorih delavskega doma Kranj, vhod števil. IV.

Prodaj macesnove in borove suhe PLOHE. Naslov v oglašnem oddelku 1904

Prodaj semenski KROMPIR igor in KRAVO s teličkom. Stempihar Alojz, Voglje 64 1905

Prodaj KRAVO s teletom ali brez. Hudo 6, Tržič 1906

Prodaj težko KRAVO s tretjim teletom. Tonejc, Sp. Otok 11, Radovljica 1907

Prodaj 350 kg težkega PLEMENSKEGA VOLA. Bregant Alojz, Begunje 103 1908

Prodaj KOTNO OMARO — delovna miza z ultrapasom. Levstikova 8a, Kranj 1909

Prodaj 500 kg SEMENSKEGA KROMPIRJA igor. Cerklje 112 1910

Prodaj sedem tednov stare PRASICKE. Lahovčev 57, Cerklje 1911

Prodaj PRASICKE. Zalog 32, Cerklje 1912

Prodaj mlado KRAVO, sedem mesecev brejo. Sp. Brnik 33 1913

Prodaj SENO. Pšenična Polica 9, Cerklje 1914

Prodaj leseno SUPO 8 x 8, krito z opeko. Naslov v trafiki Cerklje 1915

Prodaj SLAMOREZNICO s puhalnikom. Zg. Bela 27, Preddvor 1916

Prodaj šest tednov stare PRASICKE. Čadovlje 3, Golnik 1960

Prodaj malo rabljen globok OTROŠKI VOZICEK. Grašič, Cankarjeva 14, Kranj 1961

KUPIM

Kupim delovnega VOLA ali zamenjam za KONJA. Bešter Marija, Zg. Besnica 48 1929

Kupim BETONSKO ŽELEZO 18 ali zamenjam za tanjšega. Strahinj 20, Naklo 1930

Kupim 500 do 600 kosov rabljene, dobre STRESNE OPEKE. Cater Milan, Cesta kokrškega odreda 26, Kranj 1931

Po ugodni ceni kupim rabljeno DVOKOLO za 7-letnega otroka. Colnarič, Podbrezje 34, Duplje 1932

Kupim PRIKOLICO za osebni avto in prodaj 4-stezni MAGNETOFON. Naslov v oglašnem oddelku 1933

Kupim ŠKARJE za pločevino na vzvod, BETONSKI MESALEC in rabljeno vrtno mrežo. Ušlakar, Trstenik 17, Golnik 1934

MOTORNNA VOZILA

Ugodno prodaj zelo dobro ohranjen MOPED T-12. Moste 60, Zirovnica 1935

Prodaj večjo PRIKOLICO za osebni avto. Stritar Franc, Čirče 33, Kranj 1936

IŠČEMO GARAZO za osebni avto v Kranju. Dolžina najmanj 5 m. Merkur Kranj, informacije v tajništvo podjetja 1937

Prodaj FIAT 750, letnik 1967 v dobrem stanju, prevoženih 47.000 km. Informacije v trafiki Cerklje 1938

Prodaj TOVORNI AVTO TAM 2000. Cerklje 164 1939

Prodaj FIAT 124, letnik 1968 in električni STEDILNIK. Zg. Bitnje 168 (pri gasilskem domu v jami) 1940

Prodaj TAUNUS 17 M. Urbanček, Senčur, Štefotova 6 1941

Prodaj dobro ohranjen AMI 6, letnik 1968. Kidričeva 9, Kranj 1962

STANOVANJA

Iščem SOBO v Kranju. Naslov v oglašnem oddelku 1849

Fant in dekle iščeta SOBO v Kranju ali okolici. Stara cesta 8, Kranj 1942

V Kranju, Tržiču ali okolici išče SOBO uslužbenec, prespi štirikrat tedensko. Ponudbe poslati pod »soba« 1943

DRUŽINSKO STANOVANJE v Kranju potrebujem za dobo dveh let. Ponudbe poslati pod »plačava vnaprej« 1944

Opremljeno SOBO s posebnim vhom oddam mirnemu, treznemu moškemu. Ponudbe poslati pod »2. maj« 1945

Lepo SOBO v strogem centru oddam samo neporočenemu moškemu. Naslov v oglašnem oddelku 1963

OPREMLJENO SOBO oddam dvema solidnima moškima. Naslov v oglašnem oddelku 1964

KROVCU ali kleparju dam brezplačno ENOSOBNO STANOVANJE kot hišniku. Ponudbe poslati pod »okolica Kranja« 1965

Dekle nujno išče opremljeno ali neopremljeno SOBO v Kranju. Plača dobro. Naslov v oglašnem oddelku 1966

OČENJEVANJE čistopasemskih PSOV z rodovnikom v Škofji Loki v nedeljo, 18. aprila. Začetek ob 8. uri na telovadišču. Vabi klub Škofja Loka

POSESTI

Kupim ZAZIDLJIVO PARCELO v okolici Kranja. Naslov v oglašnem oddelku 1855

V Podreči prodaj NJIVO (2500 m²). Prebačev 33, Kranj 1946

ZAPOSLOTITVE

GOSTILNA »PRI KONICU« Jesenice išče NATAKARICO. Možna priučitev 1947

SLIKOPLESKARSKE VAJENCE in mlade fante za priučitev sprejemem takoj ali po končanem šolskem letu. FLE-RIN, slikopleskar in črkoslikar, Kranj, Kidričeva 36, telefon 21-820 1948

POHISTVENI MIZAR, samostojen, dobi stalno delo. Plača 8 din na uro in samsko stanovanje. Na željo hrana v hiši. Mizarstvo Sivic, Dobropolje, Brezje 1949

SPREJMEM VAJENCA za popravilo osebnih avtomobilov VW. Stritar Franc, Čirče 33, Kranj 1950

POKLICNI SOFER C kategorije išče službo v okolici Kranja. Naslov v oglašnem oddelku 1951

Iščemo KVALIFICIRANO KUHARICO za nedoločen čas. Stanovanje zagotovljeno. GO-STILNA pri JOŽICI, Gozd-Martuljk 1952

V VARSTVO sprejemem dva otroka. Valjavčeva 9, Kranj 1953

Iščem ŽENSKO za čiščenje lokala v večernih urah. Slaščičarna Sink Kranj 1954

BRIVSKO POMOČNICO za stalno in DAMSKO FRIZERKO za nekaj mesecev v sezoni ali honorarno sprejme takoj salon Koritnik, non stop in dobri pogoji 1955

HISNI SVET, Gospodstvska cesta, išče SNAZILKO (honorarna zaposlitev). Informacije pri Hrovat, Gospodstvska 15, Kranj 1956

ČESTITKE

Diplomiranemu inženirju agronomije FRANCU SKRJANCU iz Lahovčev za uspešno opravljeno diplomsko iskreno čestitajo domači 1957

OSTALO

PLIN BUTAN za gospodinjstvo preskrbim in dostavljam na dom vsak dan, razen nedelje, Kranj — Naklo — Duplje — Tržič. Rozman Filip, Tržič, telefon 71-341 1958

Obzalujem besede, katere sem izrekel 4. 3. 1971 Jerala Francu iz Srednje vasi 6 pri Begunjah. Božič Polde, Kamna Gorica 60 1959

Kmetijska zadruga Škofja Loka

objavlja prosta učna mesta za:

— 8 vajencev v trgovski stroki

(Sovodenj, Gorenja vas, Poljane, Log, Spodnji trg, Stara Loka, Bukovica, Selca).

— 1 vajenca

v avtomehanični stroki

Pismene prijave sprejema uprava zadruga do 30. aprila 1971.

Protih prhljaju in za rast las uporabljajte

DROGESAN
lasno vodo.

Kozmetična obrt P. Sinkovec Kranj, Prešernova ulica 19

Prodaj kombiniran OTROŠKI VOZICEK za dvojčke in FIAT 750. Ferlan, Trojarjeva 18, Kranj 1917

Prodaj po 100 kg težke PRASICKE. Prebačev 13, Kranj 1918

Prodaj stare SKRINJE in KOMBI IMV. Golnik 25 1919

Prodaj 10 mesecev stare KOKOSI nesnice in dva meseca stare JARCKE. Strahinj 38, Naklo 1920

Prodaj skoraj novo diatonično HARMONIKO lubas CHF. Zagar Jože, Dvorje 68, Cerklje 1921

GARAZO pri Pekarni Kranj ZAMENJAM za zazidljivo parcelo v okolici Kranj—Britof. Ponudbe poslati pod »doplačilo« 1922

Prodaj 38 m² BUKOVEGA PARKETA I. vrste. Kokrica, Dolžanova 6, Kranj 1923

Prodaj SEMENSKI KROMPIR cvetnik in dezire. Okroglo 6, Naklo 1924

Prodaj SEMENSKI KROMPIR cvetnik in igor. Strahinj 65, Naklo 1925

Prodaj plemensko KRAVO po izbiri in 2 m² SMREKOVIH PLOHOV. Srednja vas 45, Senčur 1926

Prodaj KRAVO s teletom. Strahinj 69, Naklo 1927

Prodaj SEMENSKI KROMPIR igor. Porenta, Skofjeloška 32, Kranj 1928

OD 10. APRILA DO 5. MAJA
VELIKA RAZSTAVA IN PRODAJA
V FESTIVALNI DVORANI NA BLEDU

- POHIŠTVO
- PREPROGE
- ZAVESE
- GOSPODINJSKI STROJI

murha

nesreče

ZADEL OTROKA IN ODPELJAL

V torek, 13. aprila, popoldne je na Kokrici pri Kranju voznik osebnega avtomobila Jože Žvokelj iz Kranja zadel Uroša Jenka, starega 8 let, iz Kranja. Deček v nesreči ni bil ranjen, voznik pa je odpeljal s kraja nezgode.

ZARADI PREVRNJENE POSODE — S CESTE

Na cesti drugega reda na Dobračevem pri Žireh se je v torek, 13. aprila, dopoldne pripetila prometna nezgoda vozniku osebnega avtomobila Mirku Čadežu iz Stare vasi pri Žireh. Med vožnjo se mu je v avtomobilu prevrnila posoda z oljem. Voznik je posodo pobiral, pri tem pa je zapeljal v desno s ceste in trčil v kapelico. V nesreči je bil Čadež laže ranjen. Škode je za okoli 20.000 din.

IZSILJEVANJE PREDNOSTI

V križišču Oldhamske ceste in ulice Moša Pijade v Kranju se je v sredo, 14. aprila, popoldne pripetila prometna nezgoda zaradi izsiljevanja prednosti. Voznik motornega kolesa Zdravko Piliček iz Kamnika je izsiljeval prednost pred avtobusom, ki ga je vozil Jože Bolka iz Glinj. Pri trčenju je bil huje ranjen sopotnik na motornem kolesu Marjan Košir iz Kamnika. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. Škode na vozilih je za 2000 din.

NEZGODA NA KOROSKI CESTI

Na Koroški cesti v Kranju je v sredo, 14. aprila, dopoldne voznik osebnega avtomobila Anton Resnik iz Kranja prehitel voznika Tomaža Rjavca iz Kranja, ki se je peljal na kolesu s pomožnim motorjem tomos avtomatik. Potem ko ga je prehitel, je voznik Resnik zavil pred voznika Rjavca in mu tako zaprl pot. Voznik Rjavec je zato padel po cesti in si zlomil roko.

PREKRATKA VARNOSTNA RAZDALJA

Na cesti drugega reda med Bledom in Lescami je v sredo, 14. aprila, voznik motornega kolesa Anton Zagar z Bleda iz neznanega vzroka zapeljal tesno ob kolesarja Mehoma Šaldiča, ki je peljal pred njim. Kolesarja je motorist zbil po cesti, njegga samega pa je zaneslo s ceste, kjer je tudi padel. Kolesar in motorist sta bila v nesreči huje ranjena in so ju prepeljali v jeseniško bolnišnico. Škode na vozilih je za 1000 din.

NEZGODA NA PREHODU ZA PESCE

Na Kidričevi cesti v Skofji Loki je v sredo popoldne voznik osebnega avtomobila Andrej Lušina iz Gostec pri Skofji Loki zadel Slavka Markoviča, ki je nepredvidno na slabo označenem prehodu za pešce prečkal cesto. Pri trčenju se je pešec huje ranil in so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

L. M.

s sodišča

Poldrugo leto zapora za smrtno nezgodo

Kazenski senat okrožnega sodišča v Kranju je včeraj obsodil Maksimiljana Jezo, starega 28 let, iz Kranja na leto in pol zapora.

Jeza Maksimiljan je bil obtožen zaradi kaznivega dejanja povzročene hude prometne nesreče, 24. novembra zvečer lani. Na prehodu za pešce na cesti JLA v Kranju je s svojim avtomobilom, ki ga je vozil v vinjenem stanju, zbil Alojza Dolžana. Pešec je čez deset dni v bolnišnici umrl. Obtožnica je očitala obsojencu tudi kaznivo dejanje zapustitve ponesrečenca.

Sodišče je pri odmeri kazni upoštevalo obsojenčovo težko mladost, občutljivost, nekaznovanost ter njegovo prizadeto reagiranje na okoliščine v ožjem družinskem krogu. Sodišče je izreklo tudi varnostni ukrep odvzema vozniškega dovoljenja za 1 leto.

Kmetijska zadruga Sloga Kranj

Kmetovalci in obiskovalci sejma!

Še dva dni imate čas, da si kupite kmetijske stroje po izredno ugodnih cenah

Prodajamo vso kmetijsko in vrtnarsko orodje ter semena.

Na zalogi imamo še semenski krompir: E - sorte cvetnik in igor. Se priporoča Kmetijska zadruga Sloga Kranj

Zdravstveni dom Kranj
proda rabljen skobeljni stroj. Ogled je možen vsak dan od 7. do 12. ure. Poizve se na upravi Zdravstvenega doma nad reševalno postajo.

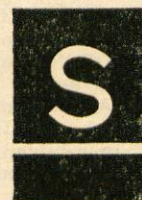
KMETIJSKO
ŽIVILSKI KOMBINAT
KRANJ

objavlja prosti delovni mest:

1. prodajalke —
poslovodje
za novo prodajalno živil v Trziču

2. prodajalke
za novo prodajalno živil v Trziču

Pogoji: za obe mesti se zahteva šola za prodajalce, pod točko 1. pa še 3—5 let prakse na delovnem mestu prodajalca. Zdravstvena sposobnost za delo v živilski stroki. Nastop dela je možen s 1. junijem 1971 ali po dogovoru. Pismene ponudbe z dokazili o strokovnosti in opisom dosedanjih zaposlitev sprejema KŽK Kranj, obrat Komercialni servis, Kranj, Cesta JLA 2. Objava ostane v veljavi do zasedbe delovnih mest.

Posredujemo prodajo

karamboliranih vozil:

1. OSEBNI AVTO ŠKODA 100, leto izdelave 1971 s 1000 prevoženimi kilometri. Začetna cena 10.250 din.
2. OSEBNI AVTO ZASTAVA 750, leto izdelave 1960, s 112.000 prevoženimi kilometri. Začetna cena je 2600 din.

Ogled vozil je možen vsak delovni dan od 8. do 14. ure pri Zavarovalnici Sava, PE Kranj. Pismene ponudbe z 10 % pologom od začetne cene sprejemamo do srede, 21. aprila 1971, do 12. ure.

Zavarovalnica Sava, PE Kranj

Zahvala

Ob smrti naše ljubeznive hčerke, ki nas je nepričakovano zapustila v 4. letu starosti

Simone Gorjanc

se iskreno zahvaljujemo sosedom, gasilcem, miličnikom, župniku in vsem, ki ste kakorkoli pomagali in darovali.

Zaljuoči: mamica s hčerko Darjo, Stefan z družino, Ivan z družino, stari ata in mama

Kranj, 13. aprila 1971

Zahvala

Ob prezgodnji in boleči izgubi našega ljubega moža in skrbnega očeta

Stanislava Rozmana

strojnega ključavničarja

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam ob najtežjih trenutkih stali ob strani in ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence ter nam osebno ali pismeno izrekli sožalje. Prav posebno zahvalo izrekamo zdravniškemu osebju kirurške klinike v Ljubljani, č. duhovščini in kolektivu Združene lesne industrije Trzič, zvezi borcev, gasilcem in pevcem. Vsem in vsakemu posebej še enkrat naša iskrena hvala.

Loka, 15. aprila 1971

Zaljuočna žena z otroki

Kolesarski klub Kranj vabi nove člane

Kranjski kolesarski klub bo tudi letos organiziral več dirk za začetnike na navadnih kolesih. Izkazalo se je namreč, da ima veliko mladincev veselje do kolesarjenja in zato kolesarstvo neorganizirano. Mnogo takih kolesarjev ne ve, da deluje v Kranju že skoraj 15 let kolesarski klub ali pa ne ve, kako bi se včlanili vanj. Zato so

dirke začetnikov najboljši stik kluba z mladimi neorganiziranimi kolesarji. Klub želi pritegniti v svoje vrste vse, ki so se že kdaj aktivno ukvarjali s to panogo športa, a so svoje udejstvovanje opustili iz različnih vzrokov. S takim načinom dela je klub že do sedaj dosegel ob skromnih razmerah precejšnje uspehe ne le v slovenskem, temveč tudi jugoslovanskem merilu. Kranjska mladinska ekipa je že vrsto let med najboljšimi v državi. Poleg tega pa se razvija solidna članska ekipa, v kateri so trije člani, ki jih kolesarska zveza Slovenije obravnava kot možne kandidate za olimpijske igre 1972 in 1976.

Prvo dirko za začetnike je klub organiziral minulo sredo, druga pa bo na sporedu 21. aprila.

V. Gros

Kolesarstvo

Obveščamo vse ljubitelje kolesarstva, da bo izbirna dirka začetnikov v sredo, 21. aprila, ob 16. uri na progi Kranj — Besnica — Kranj. Start bo pred skladiščem Merkurja pri železniški postaji. Kolesarski klub Kranj

Gorenjska rokometna liga

Alpes in Jesenice

še vedno v mrtvem teku

S prvim spomladanskim kolom so v nedeljo štartali tudi rokometarji v obeh gorenjskih ligah. Favorita za naslov letošnjega gorenjskega prvaka — Alpes in Jesenice — sta oba prečljivo premagala svoja nasprotnika in sta še vedno z 18 točkami v mrtvem teku. Igralci Šeširja so katastrofalno napolnili mrežo gostujoči Kranjski gori, Sava je odpravila zadnjejuvrščeno Zabnico, medtem ko je Kranj B premagal Radovljico.

REZULTATI — Tržič B : Jesenice 13:20 (7:9), Alpes : Križe B 10:0 b. b., Sava : Zabnica 23:13 (10:3), Šešir : Kranjska gora 32:14 (14:8), Kranj B : Radovljica 25:15 (9:3).

LESTVICA:

Alpes	10	9	0	1	148:69	18
Jesenice	10	9	0	1	166:102	18
Šešir	10	6	2	2	190:127	14
Sava	10	4	2	4	157:153	10
Tržič B	10	4	2	4	119:135	10
Kranj B	10	5	0	5	126:146	10
Radovljica	10	4	1	5	168:171	9
Kranjska gora	10	3	0	7	150:174	6
Križe B	10	1	2	7	126:178	4
Zabnica	10	0	1	9	126:201	1

V drugi gorenjski ligi so za presenečenje poskrbeli mladi Dupljanci, ki so na domačem igrišču visoko premagali favorite za prvo ligo ekipo Besnice. Predvor je na Golniku kar z 32 goli razlike odpravil Storžič. V preostalih srečanjih so bili doseženi pričakovani rezultati, le Šešir B je dovolj namučil ekipo Dijaškega doma, ki je zmagala z minimalno razliko.

REZULTATI — Storžič : Predvor 16:48 (8:27), Alpes B : Krvavec 22:19 (10:9), Duplje B : Besnica 29:18 (12:7), Kranj C : Radovljica B 16:13 (8:6), Šešir B : Dijaški dom 21:22 (12:6).

V vodstvu je Kranj C z 18 točkami pred Predvorom in in Besnico s po 16.

Kegljanje

Čadež — Žumer, gorenjski prvakinji

Na kegljišču Triglava je v četrtek tekmovalna skupnost Kranj priredila letošnje gorenjsko prvenstvo žensk v parih. Nastopilo je 8 parov Triglava in Elektre. Najboljši rezultat sta dosegli Triglavanki Čadež in Žumer, ki sta podrla 832 kegljev.

REZULTATI: 1. Čadež — Žumer (Triglav) 832 — 431, 401, 2. Čerin — Jasenc (Triglav) 797 — 380, 417, 3. Rozman — Mihelič (Triglav) 780 — 409, 371, 4. Popovič — Kržišnik (Triglav) 763 — 395, 368, 5. Podboršek — Škofec (Elektro) 732 — 366, 366.

Plavanje

Kranjski pionirji v Trst

V nedeljo bo v Trstu tradicionalno plavalno srečanje pionirskih reprezentanc Slovenije in Julijske Krajine. V ekipo je določeno kar pet kranjskih pionirjev: Barbara Skubic, Breda Šarabon, Janez Slavec, Sandi Troha in Jože Strgar. Z njimi bo potoval trener Andrej Slavec.

SK

Smučarski skoki

Pionirji v Reit im Winklu

Na mednarodnem tekmovanju šolske mladine v skokih na 50-metrski skakalnici v Reit im Winklu so nastopili tudi štirje naši mladi skakalci — Burjak, Bogataj, Zupan in Justin. Med tekmovalci Zah. Nemčije, Avstrije in Švice sta v razredu III in razredu IV zmagala Slovenca Burjak in Zupan.

Rezultati: razred III — 1. Burjak (Jug.) 166,5 (42, 38,5), 2. Maier (ZRN) 156,6 (39, 38), 3. Gröbner 154,4 (38,5, 38), 4. Kogler (oba Avstrija) 153,9 (37,5, 39) ... 11. Bogataj (Jugoslavija) 136,0 (37, 36); **razred IV** — 1. Zupan (Jug.) 194,3 (45, 42,5), 2. Favre (Švica) 178,9 (44, 45), 3. Wisser 183,6 (43,5, 43,5), 4. Ackermann (oba ZRN) 182,2 (42, 44) ... 7. Justin (Jug.) 172,4 (43, 41).

F. Legat

Šah

V vodstvu Bukovac in Šiftar

Gorenjsko šahovsko prvenstvo se je po štirih kolih preselilo iz Lesc v Kranj. V Kranju bodo v prihodnjih dneh odigrali nadaljna štiri kola, in sicer v prostorih šahovskega društva Borec.

Rezultati — 4. kolo: Zbil : Šiftar 0:1, Sterle : Harinski prekinjeno, Presterl : Simčič 1:0, Roblek : Matjašič 0:1, Djordjevič : Bukovac 0:1, Mali : Vojičić odloženo. Zostalo srečanje prvega kola Simčič : Harinski se je končalo z zmago prvega. V srečanju Harinski : Šiftar pa je zmagar drugo imenovani šahist.

V vodstvu sta Bukovac in Šiftar, ki imata po 3 točke, njima sledijo Vojičić, Sterle, Matjašič in Roblek po 2 točki itd.

Peto kolo bo na sporedu danes popoldne, šesto pa jutri ob 9. uri. F. Štagar

Pogovor tedna

Viktor Krevsel: Ni vzroka za paniko

Tekmovanje v II. zvezni odbojarski ligi — zahod se je začelo. Slovenija ima v ligi tri predstavnike — Fužinarja z Raven, Maribora in Jesenice.

Jeseniško ekipo trenira nekdanji državni reprezentant Viktor Krevsel, ki ima prav zdaj z ekipo veliko skrbi.

● Kdaj si prevzel vodstvo ekipe?

»Pred štirimi leti, ko smo bili drugi v slovenski ligi, za Ljubljano. Ker se Ljubljana ni udeležila kvalifikacij za vstop v II. zvezno ligo, smo se jih mi in uspeli. Tisto leto smo bili v tej ligi drugi. Po menjavi generacij, ko so ostali samo štirje igralci nekdanjega moštva, smo bili ob koncu lanske sezone osmi, po zaključku prvega dela letošnje sezone pa tretji.«

● Kakšni so vaši pogoji za delovanje v primerjavi z drugimi klubi?

»Kljub temu, da so nam športni rezultati zelo važni in smo zadovoljni, če smo visoko uvrščeni, moram povedati, da tekmovalništvo ni glavni namen dejavnosti našega kluba, temveč je poudarek na vzgoji mladih odbojkarjev in rekreacijski vadbi v delovnih organizacijah in v krajih na Gorenjskem.

V primerjavi z drugimi klubi pa je naš klub zelo reven. Prvouvrščeno moštvo Jedinstvo je pred začetkom lige odigralo 25 kontrolnih tekem v glavnem z moštvi iz 1. lige. Mi smo imeli 5 tekem, skoraj vedno s slabšim nasprotnikom.

Poglejmo še drugo primerjavo. Modriča je lansko sezona od INA dobila 120.000 din, toliko kot so imeli stroškov za eno ekipo. Mi pa smo imeli za šest ekip polovico manj denarja. Zaradi pomanjkanja denarja lani tudi nismo mogli izvesti tradicionalnega turnirja za memorial T. Trojarja.

Igralci pri drugih klubih so tudi stimulirani — z denarjem ali vsaj z zanimivimi turneji. Pri nas tega ni, čeprav se igralci, ki so delavci, študentje, dijaki, težko odrečejo 13 uram na teden, ki jih porabijo samo za efektiven trening.

Nam je sodelovanje v ligi praktično omogočila Železarna, ki nam je z denarjem in z moralno podporo najbolj pomagala.«

● Imaš dovolj igralcev?

»Spisek je precej širok, sposobnih igralcev za igro pa je trenutno bolj malo. Pristov in Rossler imata na nogi mavčno oblogo, Kavčič je bil šele prišel od vojakov, T. Končnik in Šteharnik pa še nimata urejene registracije za naš klub.

Tako bodo glavno breme nosili Arh, Bergelj, Božič, P. Končnik, Pogačar, Potočnik in Strnad.«

● Kaj meniš o vaši uvrstitvi?

»Izredno se je zaostrila borba, ne samo za točke, temveč tudi za nize. Iz lige bodo izpadli kar štirje. Po zadnjem kolu za uvrstitve od 2. do 8. mesta odločajo samo 4 nizi — sedem ekip ima deset točk. Doma moramo zmagati v vseh srečanjih, enkrat pa na tujem, če hočemo obstati v ligi. Da bi to dosegli, pa moramo mobilizirati vse sposobne igralske, trenerske in organizatorske moči. Situacija je namreč za nas zelo resna, čeprav še ni razloga za paniko.«

Z. Felc

Gorenjska nogometna liga

Šenčur in Alpes nevarna tekmeča Jesenicam

V 15. kolu gorenjske nogometne lige je slavila mlada ekipa iz Šenčurja v gosteh visoko zmago. Enako uspešni so bili tudi nogometarji iz Železnikov.

Rezultati — Predoslje : Alpes 1:6, Lesce : Naklo 2:0, Podbrezje : Šenčur 0:6, Bela : Kranj 2:7, Trboje : Kropa 3:2. V vodstvu so Jesenice z 21 točkami pred Šenčurjem 19 in Alpie-som 18 itd.

V mladinski ligi so bili doseženi naslednji rezultati: Tržič : Jesenice 3:4, LTH : Triglav 1:5. V vodstvu so še vedno Jesenice, ki imajo 18 točk.

V pionirski ligi so se srečanja končala takole: Triglav A : LTH 16:0, Naklo : Trboje 0:8, Predoslje : Alpes 1:1, Podbrezje : Šenčur 0:4, Jesenice : Triglav B 2:4, Kranj A : Kranj B 0:1, Tržič : Lesce 1:0. V vodstvu je Triglav A s 27 točkami pred Trbojami, ki jih imajo 24.

P. Novak

1 vprašanje 3 odgovori

Petindvajsetčlanski moški pevski zbor DPD Svoboda Stražišče pod vodstvom Eda Ošabnika bo danes ob 19.30 s slavnostnim koncertom v dvorani TVD Partizan v Stražišču proslavil 20-letnico delovanja. Tri člane zbora smo vprašali, kaj menijo o zborovskem petju nekdanj in danes in s kakšnimi težavami se srečujejo pevski zbori.

Maks Dolenc (1922) iz Stražišča, 19 let sodeluje pri zboru:

»Prva leta po ustanovitvi je v zboru sodelovalo precej mladih pevcev. Ta-

krat so tudi mnogi prihajali k zboru, drugi pa odhajali drugam. Ker so današnji pevski zbori začeli nastajati pravzaprav šele po 1951. letu, je bila kvaliteta teh zborov nekaj let slaba. Sele ko se je članstvo v zborih umirilo oziroma utrdilo, se je začela dvigati. Prepričan sem, da je tudi naš zbor kvalitetno veliko boljši (čeprav nekaj manjši) kot prva leta po ustanovitvi. Vseeno pa si želim, da bi postal še številnejši in da bi bili pevci še bolj disciplinirani na vajah.«

Jože Ahačič (1924) iz Kranja, tajnik DPD Svoboda Stražišče in zbora, 3 leta član zbora:

»Pred tremi leti me je popadla jeza, ko sem opazil, da slovenska narodna in zborovska pesem počasi, vendar vztrajno tone v pozabo. Takrat sem začel sodelovati pri zboru. Vesel sem bil, da nisem edini, saj so od takrat tudi drugje v občini zrasli nekateri zbori in danes mislim, da postaja zborovsko petje spet živahnejše in tudi vedno bolj kvalitetno. Mislim, da bo naš zbor postal še kvalitetnejši, ko bo v Stražišču ob-

novljen dom Svobode. Takrat bo lahko zaživela tudi druga kulturna dejavnost, kajti danes je naš zbor edina še aktivna sekcija DPD Svoboda Stražišče.«

Vencelj Sedej (1908) iz Stražišča, 20 let član zbora (v odsotnosti pa po potrebi zamenja tudi pevovodjo tovariša Ošabnika):

»Predhodnik našega zbora je bil pravzaprav zbor »Simon Jenko«, ki je bil ustanovljen takoj po osvoboditvi. 1951. leta, ob ustanovitvi, pa se mi zdi,

da je bil današnji zbor drugi v občini, takoj za Prešernovim zborom. Se-le kasneje so nastajali tudi drugi zbori. Spominjam se, da smo na začetku peli le lahke pesmi in najbrž smo prav lani in letos zabeležili največji kvalitetni uspeh. Vesel sem, da so zadnje čase zrasli pevski zbori na Koprnici, v Britofu, Dupljah in drugje v občini. Škoda je le, da imajo ti zbori velike težave zaradi pomanjkanja amaterskih pevovodij in ponekod tudi zaradi neurejenih pogojev za delo.«

A. Zalar

Kamničani protestirajo

Pred začetkom seje skupščine občine Kamnik, bila je v četrtek, so odborniki z enominutnim molkom počastili spomin na preminulega veleposlanika in narodnega heroja Vladimira Rolovića. S seje so poslali pismo veleposlaništvu kraljevine Švedske v Beogradu in izvršnemu svetu SFRJ, v katerem so ostro obsodili divjanje ustasških teroristov na Švedskem. Zahtevali so, naj izvršni svet ukrene vse za zaščito naših ljudi v tujini. J. V.

»Malo misto« na plesu v hotelu Creina

Plavalni klub Triglav, sekcija za vaterpolo prireja danes (v soboto) zvečer elitni ples v hotelu Creina v Kranju. Posebna privlačnost plesa bodo tudi igralci popularne TV nadaljevanke Naše malo misto.

Plavanje Švarčeva odlična

Na nedavnem mednarodnem plavalnem mitingu v Pragi (ČSSR) so za drž. reprezentanco nastopili tudi trije slovenski plavalci: Ljubljančan B. Linhart, Cargo F. iz Krškega in Kranjčanka Lidija Švarc. Najbolje od vseh se je prav gotovo odrezala Švarčeva, ki je bila na 100 m prsno z 1:22,4 peta v finalu, na 200 pa je delila 3. mesto. Pri tem je postavila nov rekord SRS za st. mladinke in članice, njen čas 2:55,3 pa je ob enem letošnji najboljši rezultat v Jugoslaviji. Tekmovanje je bilo v 50-m bazenu in ker je znano, da dela plavalcem velike težave zaradi prehoda iz malih (25-m) v velike bazene, je dosežek Švarčeve, ki je tako sredi zimske sezone postavila letni rekord, precejšnje vrednosti. SK

Zanimivo je srečanje s takimi ljudmi, katerih ime nam zaradi nenehnega omenjanja v javnosti zveni domače, a jih vendarle tako malo ali sploh ne poznamo. Nepozabno lepi pa so vtisi po pogovoru s takimi ljudmi, ki so v neprestani in vztrajni volji do dela nesebično razdajali svoje znanje, ohranjali topel človeški odnos do soljudi in ostajali preprosti in skromni.

Profesor Milko Skoberne iz Kranja nedvomno spada med tiste ljudi, ki s svojim znanjem bogatijo druge. Letos slavi 50-letnico dela, 50 let neutrudnega delovanja na področju zborovskega petja, 50 let vztrajnosti in naporov ter mednarodnih uspehov, ki jih lahko doseže le človek z odločno in iskreno ljubeznijo do petja in glasbe.

Profesor Milko Skoberne se je navdušil za zborovsko petje že v gimnaziji, kot študent romanistike pa je pel več let v pevskem zboru France Marolt v Ljubljani. V študentskih letih je vodil znani akademski kvintet in z njim nastopal na Radiu Ljubljana. Po vojni, ko se je vrnil iz partizanov, je težko zbolel, vendar pa je po okrevalju spet prevladala ljubezen do petja. V kateremkoli kraju je potem bival, povsod je pod njegovim vodstvom nastal zbor ali orkester, ki jih je vodil in usmerjal. Preselil se je v Ljubljano in je kot pomočnik upravnika slovenske filharmonije korepitiral filharmonični zbor, leta 1951 pa se je zaposlil kot glavni urednik radijskega programa in vodil komorni zbor RTV Ljubljana. Pozneje je hudo zbolel in je zaradi težke operacije na srcu za nekaj let prekinil z delom.

Zdaj je urednik revije Naši zbori, zadnja tri leta pa vodi pevski zbor Jesenice, ki je pod njegovim vodstvom že dosegel zavidljive uspehe doma in v tujini.

»Mislim,« pravi profesor Milko Skoberne, ko ocenjuje zborovsko petje pri nas, »da sta pomen in veljava zborovskega petja glede na velike možnosti izobraževanja veliko večja kot nekdanj. Vendar pa je mladega, predvsem dirigentskega kadra, pri nas zelo malo.

Za uveljavitev in priznanje posameznega pevskega zbora je precej pomemben sam repertoar, program, kajti za občinstvo je treba poiskati tiste skladbe, ki so zanimive, lepe in privlačne, a deloma morda že nekoliko pozabljene. Sam dirigent pa se mora dobro zavedati, kakšne so zmogljivosti njegovega zbora. Z občinstvom bo zbor navezal pristne in prijateljske stike le tedaj, ko bo predstavljal svoj program kvalitetno in dovršeno.«

D. Sedej